

ISSN : 2821-9465 (Print)
ISSN : 3027-8155 (Online)

วารสาร ครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ปีที่ 3 ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567 Vol. 3 No. 1 January – June 2024

Education Journal of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
Education Journal of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

ISSN: 2821-9465 (Print) ISSN: 3027-8155 (Online)

เจ้าของ : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ที่ปรึกษา : อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราชทุกฝ่าย

คณบดีคณะครุศาสตร์

รองคณบดีคณะครุศาสตร์ทุกฝ่าย

วัตถุประสงค์ : 1. เพื่อเผยแพร่บทความวิชาการ และงานวิจัยทางด้านครุศาสตร์ มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องของคณาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษาทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย รวมถึงผู้สนใจทั่วไป

2. เพื่อเป็นช่องทางแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูล ประสบการณ์ และผลงานวิจัยของบุคลากรในสถาบันการศึกษา

กำหนดการเผยแพร่ : ปีละ 2 ฉบับ ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม ถึง มิถุนายน, ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม ถึง ธันวาคม

บรรณาธิการ : รองศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ผู้ช่วยบรรณาธิการ : ดร.กตัญญูตา บางไท มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

กองบรรณาธิการ

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เอกเพชร

รองศาสตราจารย์ ดร.จตุพร อัสวโสรธร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิลรัตน์ นวกิจไพฑูรย์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประกอบ ใจมั่น

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พันธุ์ศักดิ์ เกิดทองมี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธณัฐชา รัตนพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศึกษา เบญจกุล

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิราภรณ์ เหมพันธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิตยารัตน์ คงนวล

ดร.อรดา โอภาสรัตนกร

ดร.แก้วใจ สุวรรณเวช

อ.ศุภชัย โชติกิจวิฑูรย์

ภายนอกมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.พฤทธิ ศิริบรรณพิทักษ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี

พระจอมเกล้าพระนครเหนือ

รองศาสตราจารย์ ดร.นิรันดร์ จุลทรัพย์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

รองศาสตราจารย์ ดร.เรวดี กระโหมวงค์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ฝ่ายจัดการวารสาร : นางสาวสุภารัตน์ สุขบรรจง

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

ฝ่ายออกแบบปกวารสาร อาจารย์ศุภชัย โชติกิจวิฑูรย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

บทความที่ตีพิมพ์ได้รับการพิจารณาคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน (double-blind review)

ลิขสิทธิ์ของบทความที่ตีพิมพ์ในวารสารเป็นของวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สาส์นจากบรรณาธิการ

วารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ฉบับนี้เป็น ฉบับที่ 1 มกราคม – มิถุนายน 2567 ปีที่ 3 ครับ วารสารฯได้รับความเชื่อมั่นและไว้วางใจจากนักวิจัยมากขึ้น โดยได้ส่งบทความวิจัยและบทความทางวิชาการมาอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้น ซึ่งผลงานที่ผ่านมาสะท้อนถึงคุณภาพการดำเนินงานของกองบรรณาธิการและคุณบทความวิจัย โดยได้ตีพิมพ์เผยแพร่อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตามกองบรรณาธิการยังคงตระหนักและให้ความสำคัญกับการพิจารณาคัดเลือกบทความวิจัยและบทความวิชาการที่มีประโยชน์และทรงคุณค่าต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามปรัชญาและอุดมการณ์ของคณะครุศาสตร์ อีกทั้งการเน้นความหลากหลายในเนื้อหาและวิธีการวิจัย ปัจจุบันวารสารครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช ได้พัฒนาเข้าสู่ระบบ ThaiJO ขอขอบคุณคณาจารย์ นักวิชาการ และนักวิจัยที่ส่งบทความที่มีคุณค่ามาเผยแพร่ในวารสารครุศาสตร์ฉบับนี้ ณ โอกาสนี้ด้วย

(รองศาสตราจารย์ ดร.นพรัตน์ ชัยเรือง)

บรรณาธิการวารสารครุศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

สารบัญ

รหัสบทความ ชื่อบทความ จำนวนหน้า

บทความวิชาการ (Academic article)

e0599	รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่
สุชาดา จิตกล้า และประกอบ ใจมั่น	11
e0692	การพัฒนาครูผู้สอนวัดการสออย่างมีอาชีพในยุคดิจิทัล
วรพล ศรีเทพ	12

บทความวิจัย (Research article)

e0591	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล
โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ประจำปีการศึกษา 2566
สุทธิดา เกลี้ยงแก้ว และกิตติรัตน์ เกษตรสุนทร	11
e0593	การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
บัณฑิตา ชูบุ	11
e0710	การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ ที่ส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ)
ภาคภูมิ สังข์ช่วย ธณัฐชา รัตนพันธ์ จิราภรณ์ เหมพันธ์ และกุสุมา ใจสบาย	12
e0752	ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพ่วงพรมครวิทยา
ธนาธิป รัตนพันธ์	12
e0802	รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
สุดคณิง อาจชอบการ พัทธนันท์ นิลพัฒน์ และสุเมตตา คงสง	12

บทความวิจัย (Research article)

e0836	การพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนต่อสังคมและประเทศชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโยธินบำรุง ตะวัน ไชยจิตต์ แก้วใจ สุวรรณเวช และพชรกมล บุญฤทธิ์	11
e0842	การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก ณัฐวุฒิ บำรุง แก้วใจ สุวรรณเวช และรัชณี แนวจำปา	12
e0780	ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning) โดยใช้กิจกรรม การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กิริติ ลิทธิรักษ์ อนิรุช ชุมสวัสดิ์ สุวัฒน์ มะเดช และอรดา โอภาสรัตนกร	9

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่ Context-Based Learning Content

Received: April 4, 2023

Revised: April 27, 2023

Accepted: April 28, 2023

สุชาดา จิตกล้า^{1*} และประกอบ ใจมัน²

Suchada Chitkla^{1*} and Prakob Jaiman²

¹ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 80280

¹ Doctor of Philosophy in Innovation Management for Development, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat, 80280

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการนวัตกรรมเพื่อการพัฒนา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 80280

² Department of Innovation Management for Development, Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, 80280

*Corresponding Author, E-mail: suchada_chi@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่ คือ การผสมผสานการจัดการเรียนรู้โดยการนำกรอบทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษาของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ ซึ่งจะต้องรวบรวมองค์ความรู้ในเนื้อหาวิชามาบูรณาการกับสถานการณ์ปัจจุบันที่พบเจอในสถานศึกษาที่ได้ปฏิบัติงาน นักศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีรอบตัว (T) ร่วมกับการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (A) ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ เพื่อนำมาออกแบบการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยตามเนื้อหา (C) ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ให้มีความสอดคล้องกับวัย พัฒนาการ (L) และบริบท (X) ของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ให้การออกแบบการจัดประสบการณ์นั้น นักศึกษาจึงควรมีทักษะในการวิจัย (R) ที่เป็นพื้นฐานของการสังเกตพัฒนาการซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมพัฒนาการ ทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน รวมทั้งยังเป็นการปลูกฝังการเป็นครูมืออาชีพที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู

คำสำคัญ : สมรรถนะ การจัดการเรียนรู้ และนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาศาสตร์

Abstract

The learning management model based on modern concepts combines learning management using theoretical frameworks, principles and concepts that are consistent with the changes in the education management system for early childhood education students. which must gather the body of knowledge in the subject matter to be integrated with the current situation in the educational institute that operates Learners need to rely on technology around them (T) along with adult learning (A) that encourages learners. seek knowledge to design an experience for early childhood children according to the content (c) specified in the curriculum of early childhood education B.E. 2560 in accordance with the age, development (L) and context (X) of the educational institution. Students should therefore have research skills (R) that are fundamental to observing the developments that lead to To improve, develop and promote efficiency and effectiveness in work, as well as to instill professional teachers who have competency according to professional standards of teaching knowledge.

Keywords : Competency, Learning Management and Student Teachers Major in Early Childhood Educations Program

บทนำ

ในศตวรรษที่ 21 การออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมกลายเป็นสาระสำคัญในการเพิ่มศักยภาพในด้านต่างๆ ภายในประเทศให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ทำให้กระบวนการคิดที่นำไปสู่การออกแบบและสร้างสรรค์นวัตกรรมนั้น กลายเป็นสิ่งสำคัญที่ทุกประเทศให้ความสนใจ และหาแนวทางในการส่งเสริมให้กับประชาชนผ่านระบบการศึกษา เพื่อให้ประชาชนในประเทศมีทักษะดังกล่าว ทำให้ทักษะเหล่านี้กลายเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างมากต่อการทำงานในอนาคต อีกทั้งในสังคมในปัจจุบันอยู่ในยุคยุคดิจิทัลที่สถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกวัน การสอนให้ลูกรู้จักเรียนรู้และปรับใช้ความรู้ของตนเองแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้จริงนั้น จึงเป็นสิ่งสำคัญ มีกระบวนการคิดที่รอบด้าน สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าและปรับตัวอยู่ในสังคมของโลกยุคไร้พรมแดนได้อย่างมีความสุข โดยเด็กเรียนรู้ที่จะนำความรู้และความสามารถที่ตนเองมีอยู่ไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันให้เหมาะสมกับสถานการณ์และหน้าที่ที่ตนเองได้รับมอบหมาย

ในการจัดการเรียนการสอนระบบการศึกษาวิถีใหม่ในศตวรรษที่ 21 นวัตกรรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารได้ เข้ามามีบทบาทสำคัญสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประยุกต์ใช้แก้ปัญหา ในชีวิตประจำวันเป็นอย่างมาก ครูผู้สอนจะต้องออกแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทสภาพแวดล้อมทางดิจิทัล โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญให้ผู้เรียนได้ฝึกลงมือทำ (Learning by Doing and Thinking) เพื่อก่อให้เกิดทักษะ 3 ด้าน ได้แก่ ทักษะชีวิตและการทำงานทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะสารสนเทศสื่อและเทคโนโลยี สอดคล้องกับ (Panich, 2014) ที่กล่าวถึง จุดเน้นทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมนั้น ผู้สอนจะต้องการออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอนเพื่อรองรับคนรุ่นใหม่ (New Generation) หรือ Gen Y ซึ่งเป็นกลุ่มคนอายุระหว่าง 18 - 38 ปี ที่เติบโตมาพร้อมกับเทคโนโลยีดิจิทัลและอินเทอร์เน็ต มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อแสวงหาข้อมูลข่าวสารและความรู้ใหม่อย่างรวดเร็ว รวมทั้งมีความคิด วิถีชีวิตและพฤติกรรม แตกต่างไปจากคนรุ่นก่อน

นอกจากนี้ Charungkiatikul (2018) ได้กล่าวถึง ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 1) ทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือได้แก่ สามารถค้นคว้า ใฝ่หาความรู้จากทรัพยากรการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านการอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณ การใช้เหตุผลทาง วิทยาศาสตร์ การเงิน สังคมและวัฒนธรรม เป็นต้น 2) ทักษะการคิด ได้แก่ สามารถใช้เหตุผลและความคิดในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ประเมินค่า คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างดี เป็นต้น 3) ทักษะการทำงาน ได้แก่ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม แสดงภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ มีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี ริเริ่มงานและดูแลตนเองได้อดทนและขยันทำงานหนัก เป็นต้น 4) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ได้แก่ สามารถรับรู้เข้าใจการใช้และการจัดการ สื่อสารสนเทศ เปิดใจรับสารและเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างเท่าทัน สามารถบริหารจัดการเทคโนโลยี เรียนรู้เทคนิควิทยาการต่างๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น เป็นต้น 5) ทักษะการใช้ชีวิต ได้แก่ สามารถแสวงหาความรู้ นำตนเองในการเรียนรู้ได้ มีความมั่นใจในตัวเอง กระตือรือร้นในความรู้ เป็นผู้ผลิต มุ่งความเป็นเลิศ สามารถดำรงชีวิตด้วยความรับผิดชอบ ต่อตนเองและผู้อื่น เป็นพลเมืองที่ดี รู้และเคารพกติกา มีระเบียบวินัย คำนึงถึงสังคม คิดถึงภาพรวม โลก มีคุณธรรม ยึดมั่นในสันติธรรม ความเป็นไทย เข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรม และ แบ่งปันประสบการณ์ เป็นต้น

สรุปได้ว่า สภาพการณ์ครูไทยกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 นอกจากการจัดการศึกษา และการเรียนรู้ สิ่งหนึ่งที่สำคัญ คือ ครูควรเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน ครูคือผู้เรียน (Teachers as Learners) ที่ต้องแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เขามีคุณภาพ ครูคือ ผู้ออกแบบการเรียนรู้ (Learning Designer) สามารถออกแบบการเรียนรู้ที่ปรับไปตามบริบทและลักษณะของชั้นเรียนได้ และการพัฒนาความสามารถครูที่แท้จริงคือการสอนในห้องเรียน และปรับปรุงการสอนจากตรงนั้น แต่สิ่งที่เกิดขึ้นของการพัฒนาครูในปัจจุบัน จะเน้นไปที่การอบรม/การสัมมนาแบบ Hotel-based ซึ่งจัดขึ้นนอกห้องเรียนเป็นส่วนใหญ่

ทักษะการเรียนรู้สู่ความเป็นครูมืออาชีพ ผลกระทบของโลกาภิวัตน์ต่อการศึกษาไทยจำเป็นต้องเตรียมพร้อมในเชิงรุก โดยเน้นการบริหารจัดการในส่วนที่ได้รับผลกระทบมากที่สุด คือ ปัญหาในชั้นเรียนที่พบเจอในปัจจุบัน ส่วนใหญ่ก็หนีไม่พ้นเรื่องของการควบคุมชั้นเรียน ด้วยเพราะยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ครูไทยต้องรู้จักหาวิธีการในการดูแลชั้นเรียนที่สร้างสรรค์มากขึ้น ในอดีตเราอาจจะถือไม้เรียวเดินไปเดินมาสร้างความยำเกรงให้เด็กในห้องเรียนหันมาฟังเราได้ แต่ปัจจุบันนี้วิธีการนี้อาจใช้ไม่ได้แล้ว ขำร้ายยังส่งผลเสียต่ออาชีพการทำงานของเราอีกด้วย เพราะการสื่อสารในโลกในยุคปัจจุบันนี้เป็นสิ่งรวดเร็วมาก ภาพที่เราเห็นถือไม้เรียวหรือกำลังทำโทษอาจถูกบันทึกและเผยแพร่ในโลกอินเทอร์เน็ต ซึ่งถือแม้ว่าเราจะปรารถนาดีสักแค่ไหน กระแสสังคมที่รับชม ผ่านสื่อแค่ผิวเผินก็พร้อมที่จะโจมตีเรา โดยไม่รับฟังเหตุผลใดๆ ทั้งสิ้น

ครูมืออาชีพ ตามแนวคิดของ Keesukpan (1995) หมายถึง ครูที่ประสบความสำเร็จใน วิชาชีพครู สามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างดีจนประสบความสำเร็จในหน้าที่การงานและมีความเจริญ งดงามก้าวหน้า ในอาชีพครูอย่างต่อเนื่อง จนสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นได้ ลักษณะของครูมืออาชีพ คือครูที่นอกจากจะมีความรู้ มีคุณธรรมจรรยาบรรณวิชาชีพแล้ว ยังต้องมียุคประกอบ 3I ดังต่อไปนี้ คือ การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะ สื่อสาร (IT & Communication skills) และการออกแบบการเรียนรู้ (Instructional design) หรือออกแบบ วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้ เทคนิคสำคัญสำหรับครูมืออาชีพ คือ การปรับใช้เทคโนโลยีให้เหมาะกับ บริบทของโรงเรียน ทันสมัย โดยต้องพัฒนา ตนเอง

ให้ทันนักเรียนในเรื่องนี้ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งคือการสอนให้นักเรียนรู้เท่าทันการใช้เทคโนโลยี นอกจากนี้ต้องสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนของนักเรียน ไม่มุ่งเน้นให้นักเรียนเก่งในวิชาของตน แต่ต้องให้นักเรียนอยากที่จะเรียนวิชาของตนแม้ว่าจะไม่ถนัดก็ตาม โดยครูต้องไม่ยึดเย็ดและครูจะต้อง ออกแบบการเรียนรู้ได้หลากหลาย เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้นเรียนแต่ละห้องเรียน เนื่องจากธรรมชาติและบริบทของแต่ละห้องเรียนที่แตกต่างกัน จากศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่มีดังนี้

1. การคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking)

การนำแนวคิดวิธีการกระบวนการหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆ มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของหลักสูตร ซึ่งจะช่วยทำให้การศึกษาและการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพสูงกว่าเดิม เกิดแรงจูงใจ ในการเรียนด้วยนวัตกรรมเหล่านั้น และประหยัดเวลาในการเรียนได้อีกด้วย เมื่อความท้าทายนี้บังเกิดเราก็สามารถแก้ได้ด้วยการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking) ซึ่งเป็นกระบวนการออกแบบโดยยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง (Human-Centered Design) ซึ่งคือหรือการออกแบบให้ถูกใจผู้เรียนนั่นเอง การนำเอากระบวนการของการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาหรือการออกแบบการสอนทำให้ผู้สอนรู้จักคิดวิเคราะห์ในปัญหาที่เกิดขึ้นมากขึ้น รู้อย่างถึถ้วน ถ่องแท้ ละเอียด ซึ่งบางครั้งทำให้เราอาจรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงที่ซ่อนอยู่ สามารถทำให้รู้ปัญหาได้ถูกจุด และมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่เป็นลำดับ มีการคิดวิเคราะห์วิธีแก้ไขอย่างถึถ้วน และรอบด้าน นั้นทำให้เราสามารถมองวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้รอบมุ่มหลากหลายมุ่มมอง และทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือไม่ก็สามารถหาทางแก้อื่นสำรองได้ทันท่วงที่หากทางแก้ที่เลือกไม่ประสบผลสำเร็จ เพราะเราได้ลองมองทุกมุ่มมาแล้ว

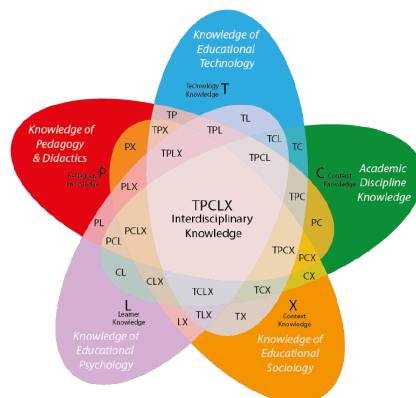
นอกจากนั้นกระบวนการของการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) ยังก่อให้เกิดการฝึกคิดแบบสร้างสรรค์ในรูปแบบใหม่ๆ ที่จะนำมาคิดวิเคราะห์แก้ปัญหา พยายามหาหนทางที่มากกว่าสิ่งที่ตนเองคุ้นเคย ตลอดจนสร้างนวัตกรรมใหม่ๆ ขึ้นได้เช่นกัน รวมถึงนวัตกรรมที่เกี่ยวกับการศึกษาด้วย เช่นเดียวกับการนำเอากระบวนการของการคิดเชิงออกแบบ (Design Thinking Process) มาประยุกต์ใช้ในการศึกษาหรือการออกแบบการสอนทำให้ผู้สอนรู้จักคิดวิเคราะห์ในปัญหาที่เกิดขึ้นมากขึ้น รู้อย่างถึถ้วน ถ่องแท้ ละเอียด ซึ่งบางครั้งทำให้เราอาจรู้ถึงปัญหาที่แท้จริงที่ซ่อนอยู่ สามารถทำให้รู้ปัญหาได้ถูกจุด และมีวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่เป็นลำดับ มีการคิดวิเคราะห์วิธีแก้ไขอย่างถึถ้วน และรอบด้าน นั้นทำให้เราสามารถมองวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้รอบมุ่มหลากหลายมุ่มมอง และทำให้สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น หรือไม่ก็สามารถหาทางแก้อื่นสำรองได้ทันท่วงที่หากทางแก้ที่เลือกไม่ประสบผลสำเร็จ

2. การจัดการเรียนรู้แบบวิจัยเป็นฐาน (Research-based learning)

Paweenbampen (2017) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิจัยเป็นฐาน (Research-based learning) ถือเป็นหัวใจหลักของการเรียนรู้ในระดับสูงโดยเฉพาะระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งในระยะหลังได้นำมาประยุกต์ใช้มากขึ้นในระดับอื่น ๆ ผู้สอนจึงควรมีบทบาทในการวางแผนและเตรียมการเพื่อใช้ขั้นตอนต่างๆ ให้หลากหลายสอดคล้องกับธรรมชาติของวิชาที่เรียน ทั้งนี้ ผู้สอนยังควรเป็นผู้ทำการวิจัยด้วยตนเองเพื่อจะได้มีพื้นฐานแนวคิดและมีทักษะการวิจัยอย่างดีพอที่จะสื่อสารทำความเข้าใจกับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง และเต็มที่ พร้อมทั้งจะรับฟังความคิดเห็นและข้อวิจารณ์ของผู้เรียน ขณะเดียวกันผู้เรียนเองจะต้องฝึกและพัฒนาตัวเองให้รู้จักตั้งข้อสงสัยในสภาพแวดล้อมและปัญหาของสังคมอยู่เสมอ เพราะการสงสัยจะเป็นเบื้องต้นของการวิจัย สอดคล้องกับ Sinlarat (2014) กล่าวว่า การระบุปัญหา การคาดคะเนคำตอบหรือการตั้งสมมติฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปพร้อมทั้งนำเสนอข้อมูล ที่ช่วยให้ผู้เรียนดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยต่าง ๆ อย่างมีคุณภาพ และ Praditthabatuka et al., (2013) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ที่มีการวิจัยเป็นฐานถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตเพราะเป็นกระบวนการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับ Khamanee, (2017) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานเป็นการจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการแสวงหาความรู้ใหม่ หรือคำตอบที่เชื่อถือได้โดยใช้กระบวนการวิจัย คือ ขั้นตอนการกำหนดปัญหา ขั้นวิเคราะห์ปัญหา ขั้นเลือกระเบียบวิธีการวิจัย ขั้นรวบรวมและตีความข้อมูล และขั้นสรุปผลการวิจัย ดังที่ Sroysing (2021, p. 381) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้การวิจัยเป็นฐานสามารถพัฒนาทักษะการวิจัยของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การเรียนรู้ตามกรอบแนวคิด TPACK-XL

เป็นกรอบที่ใช้ในการพัฒนาและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่นำเข้าร่วมศูนย์กลางของความรู้ (Content Knowledge) ทักษะในการใช้เทคโนโลยี (Technological Knowledge) และทักษะในการออกแบบการเรียนรู้ (Pedagogical Knowledge) โดยนำมารวมกันเพื่อสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความมั่นใจและมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีในการสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่น่าสนใจและท้าทาย จะช่วยให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาหลักที่ต้องการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งเสริมทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์และการทำงานเป็นทีม เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตในสังคม โดยกรอบแนวคิด TPACK – XL มีการนำหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษามาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับวัย และบริบทของสถานศึกษา ดังที่ Angeli and Valanides, (2009) ได้เสนอ การบูรณาการความรู้โดยใช้ T (เทคโนโลยีการศึกษา), P (การสอน), C (เนื้อหา), L (ผู้เรียน) และ X (บริบท) มาสังเคราะห์ขึ้นเพื่อส่งเสริมให้ครูใช้ ICT อย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพของตน ซึ่งศึกษาการรับรู้และบริบทของผู้เรียนเป็นองค์ประกอบพื้นฐานของกรอบทฤษฎี ICT-TPCK ในการกำหนดแนวคิดเกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับการสอนของครูผู้สอนล่วงหน้า มีรากฐานมาจากการใช้จิตวิทยาการศึกษาและสังคมวิทยา ในการดำเนินการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ภาพ 1 แบบจำลองกรอบทฤษฎี TPACK – XL

ที่มา : Introduction of TPACK-XL: A Transformative View of ICT-TPCK for Building Pre-Service Teacher Knowledge Base, 2012

4. การเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ (Adult Learning)

มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับเชื่อมโยงกับความรู้เดิมที่มีอยู่ แล้วกำหนดเป็นแนวทางปฏิบัติของตนเอง เพื่อให้การเรียนรู้ของผู้ใหญ่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างสมบูรณ์ ผู้สอนต้องเข้าใจธรรมชาติการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ และยังสามารถประยุกต์หลักการต่างๆ เข้ากับปัจจัยต่างๆ ทางการศึกษา เพื่อให้เกิดสภาพที่จะสนับสนุนและเหมาะต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ให้มากที่สุด พิจารณาจาก 4 ปัจจัยหลัก ดังนี้

- 1) Structure of Learning Experience การจัดกิจกรรมควรมีกำหนดการที่ยืดหยุ่น เพื่อตอบสนองต่อข้อจำกัดเรื่องเวลา ควรเน้นการเรียนการสอนแบบ face-to-face มากกว่าการสอนผ่านสื่อต่างๆ และควรให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ กับผู้อื่น ตัวอย่าง การสัมมนา กลุ่มย่อย หรือการโต้วาที เป็นต้น
- 2) Learning Climate บรรยากาศการเรียนที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันจะส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ผู้เรียนต้องการเป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือในสายตาของผู้อื่น ควรเปิดโอกาสให้มีการแบ่งปันและรับฟังความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อน ผู้สอนควรทราบถึงความคาดหวังของผู้เรียน และช่วยปรับแต่งให้เหมาะสมขึ้น
- 3) Focus of Learning การเรียนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้และวิเคราะห์ประสบการณ์ที่ตนมี ผู้เรียนควรมีอิสระในการวางแผนและจัดการการเรียนรู้ของตนเอง ผู้สอนเป็นแค่คนคอยช่วยเหลือ ประเด็นการเรียนรู้ควรอยู่ในรูปของ “จะอย่างไรเมื่อ.....” มากกว่าเป็นเรื่องของทฤษฎีเพียงอย่างเดียว
- 4) Teaching-Learning Strategy and Media การเรียนควรเป็นไปในเชิง การแก้ปัญหา และส่งเสริมให้เรียนด้วยกัน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ให้มากที่สุด โดยอาจมีส่วนร่วมในวิธีการสอน เช่น วิธีบทบาทสมมติ หรือมีส่วนในการประเมิน (Self-assessment) เป็นต้น

สอดคล้องกับ Sakcharoen (2015) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ผู้ใหญ่ และแนวทางการเรียนรู้ด้วยการชี้นำตนเอง เป็นแนวคิดของนักการศึกษาผู้ใหญ่ที่ได้เปิดโลกทัศน์ให้กับคนทั่วไปได้รับรู้ถึงความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องของผู้ใหญ่ ที่แม้จะพ้นจากสภาพเกณฑ์การศึกษามาแล้วก็ตาม แต่ก็ยังสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต แนวคิดดังกล่าวเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมีผู้สอนเป็นผู้คอยสนับสนุน และชี้แนะให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และ Pattarakornan (2015) กล่าวว่า แนวทางการจัดการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ได้แก่ การจัดให้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดบทบาทเรียนและองค์ประกอบในการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และตรงตามความต้องการของ

ผู้เรียน ขณะเดียวกันการเรียนรู้ก็ต้องสามารถปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์แก่ผู้เรียน โดยที่ผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้ใหญ่ ควรมีบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ และแนะแนวทาง เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้คิดเป็นมีเหตุผล สามารถแก้ปัญหา ให้ผู้เรียนสามารถนำความคิด ความเชื่อและประสบการณ์เดิมของตนมาเชื่อมโยงกับประสบการณ์เรียนรู้ที่จัดขึ้นเพื่อนำไปสู่ความรู้ใหม่และการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามเป้าหมายของการจัดการเรียนรู้

สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่ หมายถึง การบูรณาการองค์ความรู้ ที่กล่าวมาข้างต้นมาใช้ในการออกแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ให้สามารถจัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงคุณลักษณะตามวัยของผู้เรียน บริบทแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ด้วยวิธีที่หลากหลาย และการนำเทคโนโลยีมาใช้อย่างคุ้มค่า มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะที่กำหนดไว้

มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และ คุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่แสดงออกในการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนชุมชน และสังคมโดยรวม ซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ คุณลักษณะความเป็นครู และความสัมพันธ์ชุมชน ทั้งนี้ นักศึกษา สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประสบปัญหาในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก ปฐมวัย เนื่องจากไม่สามารถนำความรู้ในเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนรู้มาใช้ในการออกแบบการจัดประสบการณ์ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับ Office of Professional Standards (2018) ที่กล่าวถึง มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษาได้ถูกนำไปใช้ในการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรของสถาบันผลิต บัณฑิต วิชาชีพทางการศึกษา เพื่อให้สอดคล้องตามหลักเกณฑ์การรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการ ศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด โดยเฉพาะในหลักสูตรผลิตครู สถาบันผลิตครูส่วนใหญ่ยึดถือ ตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพเป็นสำคัญ มาตรฐานความรู้วิชาชีพ ครูฐานสมรรถนะ ด้านความรู้ในเนื้อหาจึงเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมให้นักศึกษามีคุณลักษณะและ การปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะตามตัวบ่งชี้ ดังนี้

สมรรถนะที่ 1 รอบรู้ศาสตร์ ความเป็นครูและเนื้อหาวิชาที่สอน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 รอบรู้ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี คุณลักษณะและการปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะ ตามตัวบ่งชี้ คือ 1) สามารถใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Literacy) และประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียน การสอน และการทำงาน 2) สามารถผลิตและพัฒนาสื่อดิจิทัลและเทคโนโลยีการศึกษา เพื่อใช้จัดการในการ เรียนการสอน และการทำงาน 3) สามารถสร้างและพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนา การจัดการเรียน การสอนและการทำงานให้ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ 4) รู้เท่าทันสื่อดิจิทัล และใช้อย่างปลอดภัย

ตัวบ่งชี้ที่ 2 สมรรถนะรอบรู้ด้านวิธีการสอน(Pedagogical Knowledge) คุณลักษณะและการปฏิบัติ ที่สะท้อนสมรรถนะตามตัวบ่งชี้ คือ 1) สามารถพัฒนาและประเมินหลักสูตรสถานศึกษาและ หลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน 2) สามารถสอนและถ่ายทอดความรู้ เป็นไปตามทฤษฎี หลักการ แนวคิด รูปแบบ วิธีการ และเทคนิค เกี่ยวกับ การเรียนการสอน การวัดและประเมินผล 3) ประยุกต์ใช้ในการวางแผนออกแบบการเรียนการสอน การ วัดและประเมินผลการเรียนรู้ รวมถึงประยุกต์ใช้ กลยุทธ์ หรือกระบวนการ หรือวิธีการสอนใหม่ๆ ที่ส่งผลดีต่อผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 3 รอบรู้ด้านเนื้อหา (Content Knowledge) คุณลักษณะและการปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะตามตัวบ่งชี้ คือ 1) รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน และถ่ายทอดไปยังผู้เรียน ตามระดับชั้นที่สอนอย่างเหมาะสม โดยประยุกต์ใช้ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาวิชานั้นในการสอน 2) ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในเนื้อหาวิชาที่สอน และประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยใหม่ๆ ในการสอน 3) เพิ่มพูนความรู้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู ที่สอนในเนื้อหาวิชาเดียวกัน

ตัวบ่งชี้ที่ 4 รอบรู้ด้านเนื้อหาการสอน (Pedagogical Content Knowledge) คุณลักษณะและการปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะตามตัวบ่งชี้ คือ สามารถเลือกใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและมี ประสิทธิภาพเหมาะสมกับธรรมชาติของเนื้อหาที่จะ ถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียน

สมรรถนะที่ 2 สมรรถนะรอบรู้ผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ 1 รอบรู้เกี่ยวกับผู้เรียน สามารถวิเคราะห์คุณลักษณะพัฒนาการและธรรมชาติของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย รวมทั้งผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ คุณลักษณะและการปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะตามตัวบ่งชี้ คือ 1) สามารถวิเคราะห์คุณลักษณะ พัฒนาการ และ ธรรมชาติของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย และประยุกต์ใช้ ในการเสริมสร้างศักยภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน 2) สามารถวิเคราะห์ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ สังเกต คัดกรอง และให้ความช่วยเหลือผู้เรียนตาม ความเหมาะสม

สมรรถนะที่ 3 สมรรถนะรอบรู้บริบท

ตัวบ่งชี้ที่ 1 รอบรู้ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้แก่ แนวคิดด้านการศึกษา นโยบาย และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมของโลกที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและผู้เรียนคุณลักษณะและการปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะตามตัวบ่งชี้ คือ 1) สามารถศึกษาติดตามแนวโน้ม ทิศทาง นโยบาย กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา และนำไปใช้ในการเรียนการสอน การจัด และการให้บริการทางการศึกษา 2) สามารถศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับแนวโน้มสถานการณ์อนาคตภาพด้านการศึกษา ทั้งในระดับท้องถิ่น ประเทศ ภูมิภาค และโลก

นอกจากนี้ได้มีการกำหนดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

1. ด้านการออกแบบการเรียนรู้เป็นกระบวนการวางแผนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเรียนการสอนตามที่ต้องการ โดยตอบคำถามให้ได้ว่าจะสอนอะไรและสอนอย่างไร จึงจะบรรลุเป้าหมายและจะทราบได้อย่างไรว่าบรรลุเป้าหมายแล้ว ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญสำหรับครูในการจัดการเรียนรู้เพราะเป็นวิธีการนำหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถมีคุณธรรม และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

2. ด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรม เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น เป็นการสอนที่ให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมที่หลากหลาย เป็นต้น เป็นการเรียนรู้โดยการกระทำ การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเป็นการเปลี่ยนบทบาทในการเรียนของผู้เรียน จากการเป็นผู้รับ มาเป็นผู้เรียน และเปลี่ยนบทบาทครูจากผู้สอนมาเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เน้น ให้ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง และเป็นรูปธรรมชัดเจนขึ้น

3. ด้านการใช้และพัฒนาสื่อวัตกรรมการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ เป็นความรู้ความสามารถในการ เลือกใช้และพัฒนาสื่อต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมตรงกับวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมาย รวมทั้งการ เลือกใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียนและมีความสามารถในการพัฒนาสื่อที่มีอยู่แล้วทั้งในและนอกห้องเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Mingmuang (2017) กล่าวว่านวัตกรรมเป็นรูปแบบของสื่อการเรียนการสอนเทคนิควิธีการสอนหรือ กิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ๆที่นำมาใช้แล้วทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ดีกว่าเดิมมีคุณภาพกว่าเดิมมีประสิทธิภาพ กว่าเดิมในการเลือกนวัตกรรมใด ๆ นั้นมีข้อควรคำนึง คือ ให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิดได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และลักษณะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมกับธรรมชาติและระดับชั้นที่สอนโดยมีเทคโนโลยีเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมการศึกษา ช่วยทำให้การจัดการเรียนรู้ น่าสนใจ ส่งผลให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ตลอดจนมีโลกทัศน์ที่กว้างไกล เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญในวงการศึกษายุคปัจจุบันและอนาคต

4. ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งของการจัดการศึกษา เพราะเป็นกระบวนการที่ทำให้เราทราบว่า การจัดการเรียนรู้ตลอดจนความพยายามต่าง ๆ ของโรงเรียนที่จะส่งเสริมการเรียน การสอนให้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรนั้นประสบผลสำเร็จเพียงใดเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง วิธีการต่าง ๆ ดังที่ Office of The Education Council (2007) ได้กล่าวว่า จุดเน้นของการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานได้แก่ การประเมินตามสภาพจริงการประเมินความรู้ความคิดทักษะ/กระบวนการคุณธรรมจริยธรรมและ ค่านิยม การวัดและประเมินผลควบคู่ไปกับการจัดการเรียนรู้ และการใช้วิธีการที่หลากหลาย

สรุปได้ว่า มาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ด้านความรู้ในเนื้อหา มีความสำคัญในการออกแบบการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย เนื่องจากในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หรือการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา ความรู้ในด้านเนื้อหาของการจัดประสบการณ์คือหัวใจหลักที่จะส่งผลต่อเด็กปฐมวัย ดังนั้น นักศึกษาควรมีคุณลักษณะความเป็นครูที่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ ร่วมกับการศึกษาธรรมชาติของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษามาร่วมกับการร่วมกับเทคโนโลยี เพื่อออกแบบการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่ จึงเป็นการเตรียมความพร้อมของนักศึกษาสาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย ให้ก้าวสู่ความเป็นครูมืออาชีพในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา นักศึกษาจะต้องเป็นผู้มีสมรรถนะในการปฏิบัติงานตามกรอบมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ฐานสมรรถนะ ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะพื้นฐานของบุคคลที่แสดงออกในการจัดการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียนชุมชน และสังคมโดยรวมซึ่งมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ในเนื้อหา การจัดการเรียนรู้ คุณลักษณะความเป็นครู และความสัมพันธ์ชุมชน โดยเฉพาะตัวบ่งชี้ที่ 3 รอบรู้ด้านเนื้อหา (Content Knowledge) คุณลักษณะและการปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะตามตัวบ่งชี้ คือ 1) รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอน และถ่ายทอดไปยังผู้เรียน ตามระดับชั้นที่สอนอย่างเหมาะสม โดยประยุกต์ใช้ ทฤษฎี หลักการ แนวคิด และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ เนื้อหาวิชานั้นในการสอน 2) ติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการในเนื้อหาวิชาที่สอน และประยุกต์ใช้ผลงานวิจัยใหม่ๆ ในการสอน 3) เพิ่มพูนความรู้ โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู ที่สอนในเนื้อหาวิชาเดียวกัน สอดคล้องกับกรอบทฤษฎี TPACK – XL ที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการความรู้โดยใช้ T (เทคโนโลยีการศึกษา), P (การสอน), C (เนื้อหา) , L (ผู้เรียน) และ X (บริบท) ผู้เขียนจึงขอเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่

บทสรุป

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่ คือ การผสมผสานการจัดการเรียนรู้โดยการนำกรอบทฤษฎี หลักการ และแนวคิดที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษาของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย ซึ่งจะต้องรวบรวมองค์ความรู้ในเนื้อหาวิชามาบูรณาการกับสถานการณ์ปัจจุบันที่พบเจอในสถานศึกษาที่ได้ปฏิบัติงาน นักศึกษาจึงจำเป็นต้องอาศัยเทคโนโลยีรอบตัว ร่วมกับการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ เพื่อนำมาออกแบบการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัยตามเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ให้มีความสอดคล้องกับวัย พัฒนาการ และบริบทของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ให้การออกแบบการจัดประสบการณ์นั้น นักศึกษาจึงควรมีทักษะในการวิจัยที่เป็นพื้นฐานของการสังเกตพัฒนาการซึ่งจะนำไปสู่การปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมพัฒนาการทำให้เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน รวมทั้งยังเป็นการปลูกฝังการเป็นครูมืออาชีพที่มีสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู

ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสมัยใหม่สามารถส่งเสริมให้นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัยมีสมรรถนะตามกรอบมาตรฐานความรู้วิชาชีพครู ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป้าหมายสูงสุดของการจัดการศึกษา คือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพของสังคมและประเทศชาติ ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะ และเจตคติ ในการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ ความรู้ในเนื้อหาและการออกแบบการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผ่านการใช้เทคโนโลยีมาพัฒนาการสอนและการจัดทำสื่อให้สอดคล้องกับวัย และบริบทของท้องถิ่นตามแนวคิด TPCK - XL สอดคล้องกับมาตรฐานความรู้วิชาชีพครูฐานสมรรถนะที่กำหนดให้ครูมีคุณลักษณะและการปฏิบัติที่สะท้อนสมรรถนะตามตัวบ่งชี้ ซึ่งหากนักศึกษามีสมรรถนะเหล่านี้ย่อมส่งผลให้นักศึกษาสามารถปฏิบัติงานหรือกิจกรรมวิชาชีพครูได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความคาดหวังขององค์กรมีบทบาทในการเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ก้าวไปในสังคมแห่งการเรียนรู้ยุคใหม่ได้อย่างมีศักดิ์ศรี

References

- Angeli, C., & Valanides, N. (2009). Epistemological and methodological issues for the conceptualization, development, and assessment of ICT-TPCK: advances in technological pedagogical content knowledge. *Computers & Education*, 52(1), 154-168.
- Charungkiatikul, S. (March 13, 2018). *The Twenty-First Century Skill*. TruePlookpanya. Retrieved from <https://www.trueplookpanya.com/education/content/66054/-teaartedu-teaartteaarttea-> (in Thai)
- Keesukpan, E. (1995). *Management Skills and Practices*. Bangkok: SukkhapabjaiPUB.
- Khamanee, T. (2017). *Teaching Science: Knowledge for the learning process effective*. (18 ed). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Mingmuang, S. (2017). *Classroom Research for Elementary Teachers*. Bangkok: Mac Publishing.
- Office of Professional Standards. (2018, 22 June). *Teacher Professional Knowledge Standards Competency Base of the Teachers' Council*. Retrieved from <http://www.local.moi.go.th/2009/pdf/ksp1.pdf> (in Thai)
- Office of The Education Council. (2007). *Early Childhood Development Policy and Strategy (0-5 Years) Long-Term 2007-2016*. Bangkok: V.T.C.Communication Ltd. (in Thai)

- Panich, V. (2014). *Ways to create learning for students in the 21st century*. Bangkok : Siam Commercial Foundation.
- Pattarakornan, N. (2015). Concepts and Management Techniques of Adult Learning. *Journal of education silpakorn university*, 12(1,2), 18-29. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/94934>
- Paweenbampen, P. (2017). Research-Based Learning. *CMU Journal of Education*, 1(2), 62–71. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/cmujedu/article/view/166369>
- Praditthabatuka, P., Intarakhamhaeng, U., & Supparerkchaisakul, N. (2013). The Psycho-Social Causal Factors Affecting the Competency and Research-Based Instruction Behaviors of Faculty Members of Rajabhat Universities in Bangkok Metropolitan and Vicinity Area1. *Journal of Behavioral Science*, 19(2), 1-16. Retrieved from <http://bsris.swu.ac.th/journal/190256/3p.pdf>
- Saad, M., Barbar, A., & Abourjeili, S. (2012). Introduction of TPACK-XL : A Transformative View of ICT-TPCK for Building Pre-Service Teacher Knowledge Base. *Turkish Journal of Teacher Education*, 1(2), 41-58. Retrieved from <http://tujted.com/makale/616>.
- Sakcharoen, P. (2015). Adult Learning Theory and Self-Directed Learning Concept: Learning Process for Promoting Lifelong Learning. *Journal of The Royal Thai Army Nurses*, 16(1), 8 – 13. Retrieved from <https://he01.tci-thaijo.org/index.php/JRTAN/article/view/35127>
- Sinlarat, P. (2014). *Principles and techniques of higher education*. (4ed.). Bangkok: Chulalongkorn.
- Sroysing, K. (2021). The Effects of Research Based Learning in Development of Learning and Innovation Skills in The 21stCentury in Hospitality Industry Students. *Dusit Thani College Journal*, 15(2), 381–396. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/journaldtdc/article/view/249362>

การพัฒนาครูสู่วัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล

The Development of Teachers Toward Professional Teaching in the Digital Age

Received: April 6, 2024

Revised: May 13, 2024

Accepted: May 24, 2024

วรพล ศรีเทพ

Worapol Srithep

ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 102 (บ้านเกาะเต่า) สังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Director, Thairatheitaya 102 (Bankohtao) School, Office of the Basic Education Commission

Corresponding Author, E-mail: worapol.sri@hotmail.com

บทคัดย่อ

ในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้ ครูจำเป็นต้องพัฒนาทักษะใหม่ๆ เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและทันสมัย การสร้างครูให้เป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพจะช่วยให้เกิดการพัฒนาทักษะดิจิทัล การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ในห้องเรียน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีส่วนร่วม รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งจากบทความวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกระบวนการการพัฒนาครูสู่การเป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล ตามแนวคิดแบบจำลอง ADDIE ภายใต้รูปแบบ K-R-U-P-R-O-5G (6 ขั้นตอน) ได้แก่ 1. ความรู้ 2. การสะท้อนคิด 3. ความเข้าใจ 4. การปฏิบัติ 5. การปรับปรุงแก้ไข 6. การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างคุณลักษณะครูยุคใหม่รูปแบบ 5G โดยการพัฒนาครูให้เป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัลจะช่วยสร้างประสบการณ์การเรียนรู้ที่โดดเด่น ทันสมัย และมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีศักยภาพในการแข่งขันในโลกยุคดิจิทัลได้

คำสำคัญ : การพัฒนาครู นวัตกรรมการสอน ครูมืออาชีพ และยุคดิจิทัล

Abstract

In the digital age where technology plays a crucial role in learning, teachers need to develop new skills in order to deliver effective and modern teaching. Developing teachers to become professional instructional innovators will foster the development of digital skills, creative use of technology in the classroom, design of engaging and participatory learning activities, as well as the creation of flexible and learning-conducive environments. From this academic article, the objective is to present the process of developing teachers to become professional instructional innovators in the digital age, according to the ADDIE model under the K-R-U-P-R-O-5G framework (6 steps): 1. Knowledge 2. Reflection 3. Understanding 4. Practice 5. Improvement 6. Continuous development. This aims to build the characteristics of new generation teachers with the 5G model. Developing teachers to become professional instructional innovators in the digital era will help create outstanding, modern and more effective learning experiences, which will enable students to have the potential to compete in the digital world. Developing professional instructional innovator teachers is crucial for preparing students for the digital age.

Keywords : The Development of Teachers, Teaching Innovators, Professional Teachers and Digital Age

บทนำ

นวัตกรรมการศึกษาในยุคปัจจุบันเป็นหัวใจสำคัญที่ช่วยให้กระบวนการบริหารและการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถสร้างความสุขและความสนุกในการเรียนรู้ และทำให้ผู้เรียนมีแรงบันดาลใจในการพัฒนาตนเอง นวัตกรรมดังกล่าวไม่เพียงแต่ตอบสนองต่อโจทย์ความต้องการและศักยภาพที่หลากหลายของผู้เรียนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้สถานศึกษาสามารถปรับตัวเข้ากับเปลี่ยนแปลงที่ไม่มีที่สิ้นสุดในโลกการศึกษาได้ การศึกษาจึงต้องดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและตรงกับทิศทางที่ต้องการ โดยผู้บริหารครู และบุคลากรทางการศึกษาทุกคนต้องปรับความคิดและกระบวนการทัศน์ใหม่ ไม่ยึดติดกับรูปแบบหรือแนวปฏิบัติเดิมที่อาจไม่เหมาะสมกับบริบทการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปแล้ว (Butrakhiao, 2018)

การปฏิรูปการศึกษาตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา (Independent Commission for Education Reform, 2019) และการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2561-2565) เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในยุคดิจิทัล โดยปรับปรุงระบบการบริหารการศึกษา การจัดการหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการประเมินผลที่เน้นสมรรถนะและทักษะศตวรรษที่ 21 แผนนี้มุ่งหวังให้สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ เน้นผลลัพธ์ของผู้เรียนเป็นหลัก ส่งเสริมการเป็นพลเมืองดิจิทัล และการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อพัฒนาความสามารถของเยาวชนในการใช้เทคโนโลยีและการทำงานร่วมกับผู้อื่น นอกจากนี้ยังเน้นการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพครู ที่ตอบสนองต่อความต้องการของเศรษฐกิจและสังคม เป็นการสร้างฐานสำหรับการพัฒนาประเทศไทยให้มีความยั่งยืนในอนาคต (Prommaboon, 2018)

ความเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา ครูที่มีความเป็นมืออาชีพควรมีการประเมินและปรับปรุงตนเองอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้เรียนและสังคม ครูจำเป็นต้องจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและ

ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ ครูต้องมีความรัก ความเชื่อ และความคิดสร้างสรรค์ต่อมนุษย์และการเรียนรู้ มีความเข้าใจในผู้เรียนและสังคม รวมถึงมีความสามารถในการปรับปรุงวิธีการสอนเพื่อพัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง การเป็นครูมืออาชีพในยุคดิจิทัลไม่เพียงแต่หมายถึงการมีความรู้และทักษะในการสอนเท่านั้น แต่ยังหมายถึงการเป็นพลเมืองที่มีความรับผิดชอบและมีจิตสาธารณะ ทำให้พวกเขาเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของประเทศไปสู่อนาคตที่ยั่งยืน (Ainley et al., 2016) การพัฒนาครูให้เป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนอย่างยั่งยืน

แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นครูมืออาชีพ

1. ความหมายของครูมืออาชีพ

คำว่า "ครู" มีรากฐานมาจากภาษาสันสกฤตและบาลี หมายถึงผู้ที่ไม่เพียงแต่สามารถถ่ายทอดความรู้ได้เท่านั้น แต่ยังมีคุณธรรม จริยธรรม และจิตวิญญาณของการเป็นครูที่แท้จริง ซึ่งหมายถึงการเป็นผู้นำทางศิษย์สู่คุณธรรมชั้นสูง การเป็นผู้อบรมสั่งสอนที่ศิษย์เคารพ และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญพิเศษในสาขาวิชาชีพ ครูจึงเป็นผู้ที่ใช้ความรู้และความสามารถของตนในการช่วยเหลือนักเรียนในทุกระดับของการศึกษาเพื่อพัฒนาศิษย์ให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์มีความรับผิดชอบและสามารถแยกแยะค่านิยมสำคัญในชีวิต ครูจึงไม่เพียงถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นแกนนำทางจิตวิญญาณและวัฒนธรรม เพื่อเตรียมผู้เรียนรับมือกับโลกภายนอกอย่างมีประสิทธิภาพ (Sunthonnon, 2022)

ครูมืออาชีพคือผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชาที่สอน มุ่งมั่นพัฒนาตนเองและวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม มีการวางแผนและจัดการชั้นเรียนอย่างมีระบบ นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน ให้การสนับสนุนและส่งเสริมทักษะชีวิตที่จำเป็น มีคุณธรรม จริยธรรม และยึดมั่นในอุดมการณ์แห่งวิชาชีพครู สอนให้นักเรียนมีทักษะคิดวิเคราะห์และสร้างสรรค์ มุ่งเน้นการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการสอนและพัฒนาศักยภาพนักเรียนให้เต็มโตเต็มที่ (Sinlarat, 2018) โดยมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข (Chanthanasi, 2016)

โดยสรุป คือ ครูมืออาชีพคือผู้ที่มีความรู้และเชี่ยวชาญในวิชาชีพอย่างลึกซึ้ง ซึ่งไม่เพียงแต่ตั้งใจพัฒนาทักษะวิชาของตนเองอย่างต่อเนื่องเท่านั้น แต่ยังมีจรรยาบรรณและทุ่มเทในการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเป็นครูอย่างแท้จริง เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้เต็มที่เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้อื่น

2. คุณลักษณะของครูสู่การเป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพ คุณลักษณะของครูที่ดีและพึงปรารถนาประกอบด้วยสามด้านหลัก Chitsamkit (2011) ได้แก่

2.1 ความรู้ที่ลึกซึ้ง ซึ่งรวมถึงความรู้ทางวิชาการทั่วไป ความรู้เฉพาะด้านของวิชาที่สอน และความรู้เกี่ยวกับหน้าที่การงานของครู

2.2 ทักษะการสอนและการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งหมายถึงความสามารถในการอธิบาย สร้างสรรค์การสอนให้น่าสนใจ การใช้สื่อการสอนและเทคโนโลยีทันสมัย และการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมและเรียนรู้ได้ดี

2.3 คุณธรรมและจริยธรรมในอาชีพครู ซึ่งประกอบด้วยความภาคภูมิใจในอาชีพ ทศณคติที่ดีต่อการเป็นครู ความรักและความพอใจในการทำประโยชน์ให้กับชีวิตของศิษย์ และการมีวิญญูณของความเป็นครูที่เต็มไปด้วยความเมตตา และความเป็นกัลยาณมิตรต่อศิษย์และสังคม เหล่านี้เป็นคุณสมบัติที่จำเป็นและสำคัญที่ทำให้ครูมืออาชีพสามารถพัฒนาผู้เรียนให้เติบโตทั้งทางวิชาการและเป็นคนดีของสังคมได้อย่างแท้จริง

3. แนวทางการพัฒนาครู แนวทางในการพัฒนาครูสามารถทำได้หลายวิธี เพื่อให้ผลลัพธ์ที่ได้สอดคล้องกับความต้องการของนโยบายการศึกษา (Cambridge University Press, 2021) รวมถึงเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาการของนักเรียน ซึ่งการพัฒนาครูเป็นหัวใจสำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษา เนื่องจากครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังทักษะต่างๆ ให้แก่นักเรียน มีแนวทางในการพัฒนาครูที่สำคัญ ดังนี้

3.1 การพัฒนาทางวิชาการและวิชาชีพ (Academic and Professional Development) เช่น การฝึกอบรม สัมมนา การศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูได้เพิ่มพูนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ใหม่ ๆ ทั้งด้านเนื้อหาวิชาการและวิธีการสอน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Guskey (2000); Desimone (2009) ที่ระบุว่าการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่องมีความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการสอน

3.2 การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพ (Professional Learning Communities) เพื่อให้ครูได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ วิธีการสอน และแนวปฏิบัติที่ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Stoll et al., 2006) ที่พบว่าการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ช่วยยกระดับคุณภาพการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3.3 การพัฒนาสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Competency Development) เพื่อให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาครูของ The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization (2011) ที่ระบุถึงความจำเป็นในการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

3.4 การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน (Classroom Action Research) เพื่อให้ครูได้คิดค้น พัฒนานวัตกรรมการสอน และหาวิธีการแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Borg, 2009) ที่ระบุว่าการวิจัยในชั้นเรียนช่วยให้ครูเข้าใจบริบทการเรียนการสอนได้ดีขึ้น และพัฒนาวิธีการสอนที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน

3.5 การให้คำปรึกษาและการนิเทศ (Mentoring and Coaching) โดยครูผู้มีประสบการณ์สูง เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของครูรุ่นใหม่หรือครูที่ต้องการปรับปรุงพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Huling and Resta (2001) ที่พบว่าการให้คำปรึกษาและการนิเทศช่วยสนับสนุนครูใหม่ในการพัฒนาทักษะการจัดการชั้นเรียน การสอน และการประเมินผลนักเรียน

กล่าวโดยสรุป คือ การพัฒนาครูควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงาน เพื่อตอบสนองต่อนโยบายการศึกษาที่มุ่งยกระดับคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาสมรรถนะของครูให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยี

4. นวัตกรรมการสอนยุคดิจิทัล เป็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (Rakruangdet, 2021) มีดังนี้

4.1 การเรียนรู้ผ่านสื่อดิจิทัล (Digital Learning) เช่น การเรียนออนไลน์ ห้องเรียนเสมือน สื่อมัลติมีเดีย เกมการศึกษา ฯลฯ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้สะดวกขึ้น

4.2 การใช้เครื่องมือรูปแบบใหม่ในการสอน เช่น แอปพลิเคชัน โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์แบบมีส่วนร่วม ฯลฯ ช่วยกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

4.3 การสอนแบบผสมผสาน (Blended Learning) ผสมผสานการเรียนออนไลน์และเรียนในห้องเรียนปกติ ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยวิธีที่หลากหลาย ตามความเหมาะสม

4.4 การประเมินด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น แบบทดสอบออนไลน์ การบันทึกวิดีโอผลงาน ช่วยให้การประเมินมีความหลากหลายและสะดวกต่อการตรวจสอบ

4.5 การใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลดิจิทัล เช่น การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้เรียน พฤติกรรมการเรียน ช่วยให้ครูสามารถเข้าใจผู้เรียนและปรับเปลี่ยนวิธีการได้ตรงจุด

กล่าวสรุป คือ นวัตกรรมดิจิทัลจึงเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น ทั้งนี้ต้องอาศัยครูที่มีความรู้ความสามารถในการบูรณาการเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม

การออกแบบนวัตกรรมการสอนในยุคดิจิทัล

การออกแบบและสร้างนวัตกรรมในสถาบันการศึกษาเป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งต้องการความเข้าใจลึกซึ้งในหลาย ๆ ด้าน (Collins, 2021) รวมทั้งการมีทักษะและความสามารถพิเศษที่จะนำพาการเปลี่ยนแปลงไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น โดยผู้เขียนสังเคราะห์กระบวนการของ (Chaiyacharoen et al., 2018; Yuyuen et al., 2017) ได้ดังนี้

1. การรับรู้และเข้าใจบริบท (Sense Intent and Know Context) เริ่มต้นด้วยการรับรู้และเข้าใจถึงทิศทางและการเปลี่ยนแปลงในโลกปัจจุบัน เช่น การพัฒนาเทคโนโลยีใหม่ ๆ แนวโน้มทางสังคมและความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้ต้องการการวิเคราะห์ข้อมูลและสารสนเทศจำนวนมากเพื่อหาทิศทางที่เป็นไปได้และเหมาะสม

2. การสร้างแนวคิดและออกแบบนวัตกรรม (Idea Generation and Design Innovation) สร้างแนวคิดใหม่ๆ ที่ตอบโจทย์ปัญหาและความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป การออกแบบนวัตกรรมจะต้องอิงตามบริบทที่เข้าใจมาและสามารถประยุกต์ใช้ได้จริงในสถาบันการศึกษา

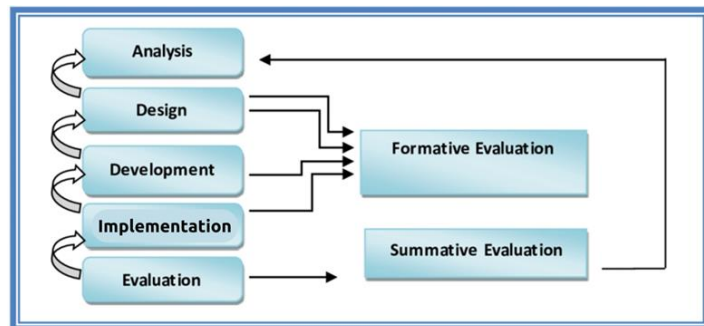
3. การทดลองและประเมินผล (Testing and Evaluation) ทดลองนำนวัตกรรมที่ออกแบบมาใช้จริงเพื่อดูผลลัพธ์และประเมินว่านวัตกรรมนั้นตอบโจทย์และมีประสิทธิภาพหรือไม่ การประเมินผลจะช่วยให้การปรับปรุงและพัฒนาวัตกรรรมให้ดียิ่งขึ้น

4. การปรับปรุงและนำไปใช้ (Refinement and Implementation) หลังจากการทดลองและประเมินผล นวัตกรรมจะถูกปรับปรุงให้เหมาะสมที่สุดก่อนที่จะนำไปใช้ในวงกว้างภายในสถาบันการศึกษา ขั้นตอนนี้ต้องการการสนับสนุนจากผู้บริหารและความมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป คือ การสร้างนวัตกรรมการศึกษาในยุคดิจิทัลต้องอาศัยการทำงานร่วมกันของนักวิชาการและนักเทคโนโลยีที่มีทักษะในการรับรู้ทิศทางและเข้าใจบริบท (Sense Intent and Know Context) การสร้างแนวคิดและออกแบบนวัตกรรม การทดลองและประเมินผล และการปรับปรุงนวัตกรรมเพื่อนำไปใช้ในวงกว้าง กระบวนการนี้เน้นการออกแบบที่ตอบโจทย์ความต้องการและพัฒนาตามเทคโนโลยีและสังคมที่เปลี่ยนแปลง

กระบวนการพัฒนาวัตกรรมการสอนบนเว็บด้วยแนวคิดของแบบจำลอง ADDIE

ADDIE เป็นแบบจำลองที่ได้รับความนิยมสำหรับการออกแบบและพัฒนาการสอนบนเว็บ เนื่องจากมีความยืดหยุ่นและให้อิสระแก่ผู้สอนในการดำเนินการ แบบจำลอง ADDIE ประกอบด้วย 5 ขั้นตอนหลัก (Wiboolyasarin, 2014) ดังนี้

ภาพ 1 แบบจำลอง ADDIE

ที่มา: McGriff, Steven J. (2000). Instructional System Design (ISD): Using the ADDIE Model. Instructional Design Models. 226(14): pp.1-2

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ (Analysis) ขั้นตอนการวิเคราะห์ (Analysis) เป็นขั้นตอนแรกและมีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการออกแบบและพัฒนาบทเรียน เนื่องจากเป็นขั้นตอนที่ช่วยให้ผู้สอนเข้าใจลักษณะ พื้นฐานความรู้ และความต้องการของกลุ่มผู้เรียนเป้าหมาย สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายของบทเรียนระบุเนื้อหาที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุม รวมถึงคาดการณ์ปัญหาหรืออุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นและวางแผนรับมือไว้ล่วงหน้า

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบและพัฒนาบทเรียน (Design) หลังจากวิเคราะห์ผู้เรียนและวัตถุประสงค์แล้ว ขั้นตอนต่อไปในการออกแบบบทเรียนคือการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจน จัดโครงสร้างเนื้อหาให้เป็นลำดับ กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้อง เลือกและพัฒนาสื่อการสอนที่เหมาะสม

ขั้นตอนที่ 3 ขั้นตอนการพัฒนา (Development) กระบวนการออกแบบและพัฒนาบทเรียนหรือคอร์สการเรียนรู้นบนแพลตฟอร์มดิจิทัลเริ่มต้นด้วยการสร้างสตอรี่บอร์ดที่ระบุรายละเอียดของบทเรียนทั้งหมด โดยตามมาด้วยการพัฒนาสื่อต่างๆ เช่น งานกราฟิก โปรแกรมนำเสนอ แฟ้มเสียง และวีดิทัศน์ การใช้โปรแกรมสร้างบทเรียนจะช่วยให้เนื้อหาที่ออกแบบมาอย่างดีถูกสร้างเป็นบทเรียนดิจิทัลที่นำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้ (Implementation) หลังจากการออกแบบและพัฒนาบทเรียนถูกดำเนินการและทำการแก้ไขตามความเหมาะสมแล้ว บทเรียนจะถูกนำไปใช้งานจริงในสภาพแวดล้อมการเรียนการสอน ในขั้นตอนนี้ ผู้สอนจะต้องดำเนินการตามแผนที่ได้รับการออกแบบมาอย่างรอบคอบ

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้ายแต่ไม่ใช่ส่วนที่น้อยความสำคัญในแบบจำลอง ADDIE การประเมินผลมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพของบทเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ การประเมินนี้สามารถแบ่งออกเป็นสองแบบคือ การประเมินรูปแบบ (Formative Evaluation) ซึ่งเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการพัฒนาบทเรียนเพื่อหาและแก้ไขปัญหาก่อนการนำไปใช้จริง, และการประเมินสรุป (Summative Evaluation) ซึ่งดำเนินการหลังจากบทเรียนถูกนำไปใช้เพื่อวัดผลลัพธ์และประสิทธิภาพโดยรวมของการเรียนการสอน

กล่าวสรุป คือ แบบจำลอง ADDIE มีขั้นตอนที่ชัดเจนและเป็นระบบ ช่วยให้การออกแบบและพัฒนาการสอนบนเว็บเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ตรงตามความต้องการและวัตถุประสงค์ รวมถึงสามารถปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง

องค์ความรู้ใหม่ : การพัฒนาครูให้เป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัล

ในยุคดิจิทัลที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไร้ขีดจำกัด บทบาทของครูจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนไปจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ตามแบบเดิม ๆ ไปสู่การเป็น "นวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพ" ที่มีความคิดสร้างสรรค์ สามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการใหม่ๆ นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ รวมทั้งมีทักษะการวิจัยและประเมินผลเพื่อพัฒนาการสอนให้มีคุณภาพและตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัลได้อย่างแท้จริง การพัฒนาครูสู่การเป็นนวัตกรรมการสอนในยุคนี้จึงเป็นความท้าทายและมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาการศึกษาไปสู่นาคต โดยการพัฒนาครูสู่การเป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัลผู้เขียนเสนอภายใต้รูปแบบ K-R-U-P-R-O-5G โดยพัฒนาจากกรอบแนวคิดแบบจำลอง ADDIE (Wiboolyasarin, 2014) ดังนี้

ภาพ 2 กระบวนการพัฒนาครูสู่การเป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัลภายใต้รูปแบบ K-R-U-P-R-O-5G

1. **K - Knowledge (ความรู้)** เป็นฐานรากสำคัญ ครูจำเป็นต้องมีความรู้เชิงลึกและอัปเดตในเนื้อหาวิชาที่สอน พร้อมทั้งเข้าใจอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา และวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การสร้างและออกแบบกลยุทธ์การสอนที่ตอบโจทย์และมีประสิทธิภาพ วิธีการที่ครูสามารถพัฒนาความรู้ด้านนี้ได้ อาทิ การเข้าร่วมอบรมและสัมมนาทางวิชาการเพื่อติดตามเทรนด์และวิธีการสอนใหม่ๆ การทำวิจัยและอ่านวารสารวิชาการเพื่อเพิ่มความรู้ทางเนื้อหาวิชาและการสอน รวมถึงการใช้เวลาสำรวจและทดลองเครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษาใหม่ๆ เพื่อหาวิธีการที่เหมาะสมที่สุดในการนำเสนอเนื้อหา และส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคดิจิทัลนี้

2. **R - Reflection (การสะท้อนคิด)** การสะท้อนคิด (Reflection) เป็นกระบวนการที่ไม่เพียงแต่ช่วยให้ครูได้รู้จักกับตนเองในฐานะผู้สอนมากยิ่งขึ้น แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพในยุคปฎติใหม่ ครูจำเป็นต้องใช้เวลาสะท้อนคิดถึงวิธีการสอนของตน เพื่อระบุจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรคที่พบในการสอน วิธีการที่ครูสามารถปรับใช้ในการสะท้อนคิดครอบคลุมถึงการจดบันทึกหลังการสอน เพื่อบันทึกประสบการณ์ จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะต่างๆ การตั้งกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนและวิเคราะห์ประสบการณ์การสอนกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเป็นวิธีที่ดีในการเรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น

3. **U - Understanding (ความเข้าใจ)** ถือเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูในยุคปกติใหม่ ความสามารถในการรับรู้และเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ไม่ว่าจะเป็นพื้นฐานความรู้ ความสนใจ และศักยภาพของแต่ละคน เป็นสิ่งจำเป็นในการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่รองรับทุกความต้องการ ครูที่มีความเข้าใจเช่นนี้สามารถออกแบบกิจกรรมและวิธีการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่เพียงแต่ช่วยให้นักเรียนได้เรียนรู้ตามศักยภาพของตนเองเท่านั้น วิธีการที่สามารถใช้เพื่อเพิ่มความเข้าใจในความต้องการและศักยภาพของนักเรียน ได้แก่ การใช้แบบประเมินความสนใจและพื้นฐานความรู้ที่นักเรียนมีก่อนเริ่มเรียนหลักสูตรหรือกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อช่วยในการออกแบบบทเรียนและกิจกรรมที่เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนแต่ละคน

4. **P - Practice (การปฏิบัติ)** ในฐานะหนึ่งในส่วนสำคัญของกระบวนการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูในยุคปกติใหม่ จำเป็นต้องอาศัยการนำความรู้ ทักษะ และความเข้าใจที่ได้มาซึ่งมาปรับใช้ในการออกแบบและปฏิบัติการสอนจริง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ไม่เพียงแค่หลากหลาย ทันสมัย แต่ยังตอบโจทย์ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการสอนอย่างเหมาะสมนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะช่วยให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการปฏิบัติที่ครูสามารถนำไปใช้ในการสอนได้ อาทิ การจัดการเรียนการสอนโดยใช้แนวคิดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) ที่ผสมผสานการเรียนในห้องเรียนกับการเรียนออนไลน์ เพื่อให้เข้ากับรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน การใช้เกมและการจำลองสถานการณ์เป็นเครื่องมือในการสอน เพื่อเพิ่มความสนุกสนานและการมีส่วนร่วมจากผู้เรียน

5. **R - Revision (การปรับปรุงแก้ไข)** เป็นขั้นตอนที่สำคัญในการพัฒนาและเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพของครู โดยเฉพาะในยุคปกติใหม่ที่การเรียนการสอนต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อรองรับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้เรียน ครูจำเป็นต้องประเมินผลการสอนของตนเองอย่างสม่ำเสมอ เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการสอน การนำผลการประเมินและปัญหาที่พบมาปรับปรุงแก้ไขวิธีการสอนจะช่วยให้กระบวนการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น วิธีการที่ครูสามารถนำไปปรับใช้ในการปรับปรุงและแก้ไขวิธีการสอน ได้แก่ การจัดทำแบบสอบถามหรือแบบประเมินความคิดเห็นจากนักเรียนหลังการสอนแต่ละครั้ง เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งที่นักเรียนชื่นชอบ ไม่ชอบ หรือต้องการปรับปรุง การจัดการประชุมกับเพื่อนครูเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

6. **O - Ongoing Development (การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง)** หลักการสำคัญที่ครูทุกคนควรปฏิบัติตามเพื่อเสริมสร้างความเป็นมืออาชีพในภาคการศึกษา โดยเฉพาะในยุคปกติใหม่ที่เทคโนโลยีและวิธีการสอนพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ครูจึงต้องมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเองอย่างไม่หยุดนิ่ง ทั้งในด้านความรู้และทักษะการสอน เพื่อให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์ การติดตามองค์ความรู้ใหม่ๆ และแนวปฏิบัติที่ดีเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อทำให้กระบวนการสอนมีความสดใหม่และตอบโจทย์นักเรียนยุคปัจจุบัน วิธีการที่ครูสามารถนำไปใช้เพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การสมัครเข้าร่วมหลักสูตรออนไลน์เกี่ยวกับเทคนิคการสอนและเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการศึกษา การเข้าร่วมเวิร์กช็อปหรือสัมมนาที่จัดขึ้นโดยสถาบันการศึกษาหรือองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเรียนรู้จากผู้อื่นในวงการ นอกจากนี้ การสร้างเครือข่ายกับครูและผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์เป็นวิธีที่ดีในการติดตามแนวโน้มและนวัตกรรมใหม่ๆ ในวงการการศึกษา

นอกจากนี้ ครูยังต้องมี 5 คุณลักษณะครูยุคใหม่ (5G) ซึ่งผู้เขียนเสนอคุณลักษณะครูยุคใหม่รูปแบบ 5G ได้แก่ Global Citizen, Growth Mindset, Grit, Gratitude และ Good Communicator ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1. G - Global Citizen (พลเมืองโลก) ในยุคโลกาภิวัตน์ ครูยุคใหม่จำเป็นต้องมีคุณลักษณะของพลเมืองโลก โดยมีความเข้าใจ ยอมรับ และเคารพความหลากหลายทางวัฒนธรรม สามารถสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้คนต่างวัฒนธรรมได้ มีจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อสังคมโลก เปิดกว้างต่อมุมมองแบบสากล และติดตามประเด็นโลกาภิวัตน์อย่างต่อเนื่อง ครูสามารถพัฒนาตนเป็นพลเมืองโลกผ่านการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม ศึกษาภาษาต่างประเทศ อบรมด้านความหลากหลายทางวัฒนธรรม สร้างเครือข่ายระหว่างประเทศ สอนเนื้อหาเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์ และจัดกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อสังคมโลก

2. G - Growth Mindset (ความคิดแบบก้าวหน้า) ความคิดแบบก้าวหน้าเป็นคุณลักษณะสำคัญของครูยุคใหม่ที่มีทัศนคติเชิงบวก เชื่อมมั่นในศักยภาพการเรียนรู้และพัฒนาของตนเองและนักเรียน มีความกระหายใคร่รู้ กล้าเผชิญความท้าทายและเสี่ยงลองสิ่งใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเองและกระบวนการสอน ครูสามารถพัฒนาคุณลักษณะนี้ได้ผ่านการเข้าร่วมโครงการพัฒนาวิชาชีพ เปิดรับความคิดเห็นจากผู้อื่น ทดลองกลยุทธ์การสอนใหม่ สร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และตั้งเป้าหมายส่วนตัวที่ท้าทาย ส่งเสริมให้ครูปรับตัวและสร้างสรรค์วิธีการสอนที่น่าสนใจ

3. G - Grit (ความอดทนและมุ่งมั่น) ความอดทนและมุ่งมั่นเป็นคุณลักษณะสำคัญของครูยุคใหม่ที่ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายต่างๆ ครูที่มีคุณสมบัตินี้จะไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค แต่จะพยายามพัฒนาตนเองและนักเรียนอย่างต่อเนื่องด้วยความมุ่งมั่น มีวินัย รับผิดชอบต่อวางแผนกิจกรรมที่ท้าทาย เข้าร่วมชุมชนครู จัดการความล้มเหลว เรียนรู้และฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ แสดงตัวอย่างที่ดี

4. G - Gratitude (ความกตัญญูรู้คุณ) ความกตัญญูรู้คุณเป็นคุณลักษณะสำคัญของครูยุคใหม่ ที่ช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แห่งความเคารพและเข้าใจซึ่งกันและกัน ครูที่มีความกตัญญูจะตระหนักในคุณค่าและพระคุณของผู้อื่น แสดงความขอบคุณและชื่นชมอย่างสม่ำเสมอ มีเมตตา กรุณา และถ่อมตน ทั้งยังปลูกฝังคุณธรรมนี้แก่นักเรียนผ่านการสอน กิจกรรม และการเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น การขอบคุณ การทำบุญ บันทึกความขอบคุณ แบ่งปันความดี

5. G - Good Communicator (ผู้สื่อสารที่ดี) ครูยุคใหม่จำเป็นต้องเป็นผู้สื่อสารที่ดี สามารถถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และแนวคิดต่างๆ ไปยังผู้เรียนและผู้อื่นได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ โดยมีทักษะการสื่อสารที่ดีทั้งด้านการพูด การเขียน การเลือกใช้ช่องทางและสื่อที่เหมาะสม รวมถึงเป็นนักฟังที่ดี ครูสามารถพัฒนาทักษะการสื่อสารผ่านการฝึกฝน การเข้ารับการอบรม การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมถึงการสร้างโอกาสในการสนทนาและการอภิปรายในชั้นเรียน

การพัฒนาครูมืออาชีพให้มีคุณลักษณะครูยุคใหม่ตามแนวคิด 5G มีความสำคัญยิ่งในยุคปัจจุบัน ที่สังคมและเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ครูที่เป็น Global Citizen ควรวิสัยทัศน์ที่กว้างขวาง ยอมรับและเข้าใจในความหลากหลายทางวัฒนธรรม รักษาสิ่งแวดล้อม และสามารถใช้เทคโนโลยี รวมถึงภาษาต่างประเทศได้อย่างคล่องแคล่ว เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ การมี Growth Mindset ที่พร้อมเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็น ครูควรมีความมุ่งมั่นและความอดทน (Grit) ที่จะขับเคลื่อนให้พวกเขาสามารถเผชิญหน้ากับ

ความท้าทายและบรรลุปเป้าหมายในการสอนได้ ความกตัญญูทเวที (Gratitude) ยังเป็นอีกหนึ่งคุณลักษณะที่ครูควรมี เนื่องจากจะช่วยให้ครูเห็นคุณค่าของผู้อื่นและสามารถสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนและชุมชน สุดท้ายการเป็น Good Communicator ที่สามารถสื่อสารได้อย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพทั้งในและนอกห้องเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น การอบรมเชิงปฏิบัติการ การแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ระหว่างครู และการส่งเสริมการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงจะช่วยให้ครูได้พัฒนาคุณลักษณะเหล่านี้ได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

บทสรุป

ในยุคดิจิทัลปัจจุบันที่เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้ การพัฒนาครูให้เป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพจึงมีความจำเป็น เพื่อให้ครูมีทักษะดิจิทัล สามารถใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ในห้องเรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่น่าสนใจและมีส่วนร่วม รวมถึงสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ผู้เขียนจึงเสนอกระบวนการพัฒนาสู่การเป็นนวัตกรรมการสอนอย่างมืออาชีพในยุคดิจิทัลด้วยรูปแบบ K-R-U-P-R-O-5G อันประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่ ความรู้ การสะท้อนคิด ความเข้าใจ การปฏิบัติ การปรับปรุงแก้ไข และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีคุณลักษณะ 5 ประการของครูยุคใหม่คือ พลเมืองโลก ความคิดแบบก้าวหน้า ความอดทนและมุ่งมั่น ความกตัญญูรู้คุณ และเป็นผู้สื่อสารที่ดี ซึ่งจะช่วยให้ครูสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่โดดเด่น ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้เรียนมีศักยภาพในการแข่งขันในโลกยุคดิจิทัล

References

- Ainley, J., Schulz, W., & Fraillon, J. (2016). *A Global measure of digital and ICT literacy skills* (Australian Council for Educational Research, Ed.). Australian: Australian Council for Educational Research. Retrieved from <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000245577>
- Borg, S. (2009). English language teachers' conceptions of research. *Applied Linguistics*, 30(3), 358-388. <https://doi.org/10.1093/applin/amp007>
- Butrakhiao, C. (2018). Strategies for developing teachers with characteristics consistent with the 21st century, *Buabundit Journal of Educational Administration*, 18(2), 231-242. (in Thai)
- Cambridge University Press. (2021). *Innovator*. Cambridge Dictionary. <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/innovator>
- Chanthanasi, N. (2016, 04 October). *GURU Professional Teacher*. TruePlookpanya. <https://www.trueplookpanya.com/education/content/50207/-edu-teaartedu-teaart-teaarttea--> (in Thai)
- Chaiyacharoen, S., Kanjug, I., Samat, J., & Kwangmuang, P. (2018). Design and Development the Learner's Knowledge Construction Learning Innovation based on Thai Wisdom and Thai Living on the topic of soil for fourth grade students. *Humanity and Social Science Journal, Ubonratchathani University*, 9(1), 134-157. Retrieved from https://so02.tci-thaijo.org/index.php/human_ubu/article/view/185837/131625 (in Thai)

- Chitsamkit, W. (2011). *Teachers*. Bangkok: odeonstore. (in Thai)
- Collins. (2021). *Innovator*. Collins dictionary. Retrieved from <https://www.collinsdictionary.com/dictionary/english/innovator>
- Desimone, L. M. (2009). Improving impact studies of teachers' professional development: Toward better conceptualizations and measures. *Educational Researcher*, 38(3), 181-199. <https://doi.org/10.3102/0013189X08331140>
- Guskey, T. R. (2000). *Evaluating professional development*. Thousand Oaks, CA: Corwin Press.
- Huling, L., & Resta, V. (2001). *Teacher mentoring as professional development*. ERIC Digest. ERIC Clearinghouse on Teaching and Teacher Education, Washington, DC. <https://eric.ed.gov/?id=ED460125>
- Independent Commission for Education Reform. (2019). *National education reform plan Independent Commission for Education Reform*. Bangkok: Independent Commission for Education Reform. <http://nscr.nesdc.go.th/wp-content/uploads/2022/03/แผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา.pdf> (in Thai)
- McGriff, Steven J. (2000). *Instructional System Design (ISD): Using the ADDIE Model*. Instructional Design Models. 226(14): 1-2. Retrieved from <https://www.lib.purdue.edu/sites/default/files/directory/butler38/ADDIE.pdf>
- Prommaboon, T. (2018). Development of New Generation Teachers' Characteristics Scale for Bachelor of Education 4th Year Student Surindra Rajabhat University; An Application of Differential Item Functioning. *Journal of Educational Measurement Mahasarakham University*, 24(1), 138-151. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/146651> (in Thai)
- Rakruangdet, W. (2021, 17 December). *Open educational innovation and technology to support the Next New Normal*. Bangkok Thurakit. <https://www.bangkokbiznews.com/social/977893> (in Thai)
- Sinlarat, P. (2018). *It is necessary to reinvent Thai education*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Stoll, L., Bolam, R., McMahon, A., Wallace, M., & Thomas, S. (2006). Professional learning communities: A review of the literature. *Journal of educational change*, 7(4), 221-258. <https://doi.org/10.1007/s10833-006-0001-8>
- Sunthonnon, T. (2022). *Components and indicators of professional teaching in the digital age of teachers under the office Promote non-formal and informal education. in the three southern border provinces* (Doctoral dissertation). Songkhla: Hatyai University. (in Thai)
- The United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (2011). *Unesco ict competency framework for teachers*. France: United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. Retrieved from <https://iite.unesco.org/pics/publications/en/files/3214694.pdf>

- Wiboolyasarin, W. (2015). A Web-Based Instructional Design Principle Based On Addie Model To Teach Fundamental Thai Conversation For Foreigners. *Srinakharinwirot Research and Development Journal of Humanities and Social Sciences*, 6(12), 192–205.
Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/swurd/article/view/32192>.
(in Thai)
- Yuyuen, P., Phumiota, A., & Sriyothin, S. (2017). Wongthanavasut (Ed.), *Public Affairs Management Under Thailand 4.0*. The 4th National Conference on Public Affairs Management (pp. 827-833). Khon Kaen University.
<https://conference.kku.ac.th/colaimg/files/articles/b9e07-o-76-.pdf> (in Thai)

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล
โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ประจำปีการศึกษา 2566
Efficiency in Management of Registration and Measurement Work
Pa Phayom Pittayakhom School, 2nd Semester, Academic Year 2023

Received: March 11, 2024

Revised: April 16, 2024

Accepted: April 25, 2024

สุทธิดา เกลี้ยงแก้ว¹ และกิตติรัตน์ เกษตรสุนทร^{2*}

Suttida Kliangkaew¹ and Kittirat Kasatsuntorn^{2*}

¹นิสิตวิชาเอกการวัดและประเมินทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

²อาจารย์สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

^{1, 2}Faculty of Education Thaksin University

*Corresponding Author, E-mail : Kittirat@Tsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสถานการณ์และปัญหาอุปสรรค 2) เพื่อเปรียบเทียบ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลทั่วไป จำนวน 100 คน ใช้วิธีการเลือกแบบบังเอิญ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t – test และ ANOVA ผลการวิจัย พบว่า

1. ผลการศึกษาด้านสถานการณ์และปัญหาอุปสรรคของประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมใน พบว่า 1) ด้านการให้บริการ สถานที่มีความคับแคบจึงทำให้การบริการของเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการได้ดีเท่าที่ควร และเจ้าหน้าที่มีน้อยการให้บริการจึงไม่เต็มที่ 2) ด้านกระบวนการทำงาน ในการจัดทำใบรับรอง ต้องใช้บุคลากรในการจัดพิมพ์ อาจจะก่อให้เกิดความผิดพลาด ส่วนอุปกรณ์เทคโนโลยีไม่ทันสมัยจึงทำให้เกิดการทำงานที่ล่าช้า และ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เรื่องสถานที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากห้องทำงานมีพื้นที่จำกัดไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้เต็มที่

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพของผู้มารับบริการ พบว่า 1) ผู้มารับบริการที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลไม่แตกต่างกัน 2) ผู้มารับบริการที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนและวัดผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 3) สถานภาพผู้มารับบริการที่ต่างกันมีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนและวัดผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. ผู้มารับบริการมีความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ และงานทะเบียนและวัดผล

Abstract

Research on the efficiency of registration management and measurement Pa Phayom Pittayakhom School The objectives are 1) to study situations and obstacles, 2) to compare, and 3) to study Satisfied. The sample group consisted of 100 students, parents, and the general public using the random selection method. The tools used were an interview form and a questionnaire on the efficiency of registration management and measurement. and satisfaction questionnaire Statistics used in the analysis include content analysis, percentage, and average. Standard deviation, t-test, and ANOVA. The research results found that.

1. Results of the study of situations and obstacles in the efficiency of registration and measurement management. Pa Phayom Phitthayakhom Nai School found that 1) service provision The place is cramped, so the service of the staff cannot be provided as well as it should be. and the number of officers is small, so the service is not at full capacity 2) Work process in preparing the certificate It requires personnel to print. May cause errors. As for the technological equipment, it is not up-to-date, causing work to be delayed, and 3) the facilities regarding the location are not as good as they should be. Due to the limited space in the registration and evaluation room, we are unable to provide full convenience.

2. The results of comparing the management of registration and measurement work, classified by gender, age, and status of service recipients, found that 1) service recipients of different genders had no different opinions; 2) service recipients who People of different ages have different opinions with a statistical significance of 0.05. and 3) different statuses of service recipients have different opinions with a statistical significance of 0.05.

3. Those who take over management are overall satisfied at a high level.

Keywords : Efficiency Management and Registration and Evaluation

บทนำ

งานทะเบียนและวัดผล เป็นภารกิจงานอีกหนึ่งงานที่มีความสำคัญในโรงเรียน ซึ่งงานทะเบียนและวัดผลมีภาระงานที่หลากหลาย ประกอบกับการทำงานของครูฝ่ายทะเบียนและวัดผลที่ต้องให้บริการแก่นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคคลที่เข้ามาติดต่อทางราชการ ซึ่งมีความต้องการหลากหลายและแตกต่างกันตามความต้องการนั้น ๆ ในบางครั้งการปฏิบัติงานด้านการให้บริการไม่สามารถอำนวยความสะดวกแก่ทุกคน มีผลให้การทำงานล่าช้า ความคลาดเคลื่อนของข้อมูล อาจทำให้เกิดข้อร้องเรียน การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สร้างความไม่พึงพอใจแก่ผู้รับบริการ ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดช่องว่างต่อการบริการ ซึ่งเป็นผลสะท้อนกลับและเป็นตัวชี้วัดความพึงพอใจที่บอกถึงคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการของงานทะเบียนและวัดผล การบริหารงานทะเบียนและวัดผลให้มีประสิทธิภาพจึงส่งผลต่อความพึงพอใจของนักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรโดยตรง ทำให้การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพประกอบกับการวัดผลและประเมินผลที่มีประสิทธิภาพตรงตามสภาพจริงสอดคล้องกับผู้เรียนย่อมส่งผลให้ประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสูงขึ้นด้วย (Srisawat, 2012)

ในการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนเพื่อพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน ซึ่งการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลในแต่ละปีการศึกษานั้นจะต้องประกอบไปด้วยข้อมูลในอดีตและข้อมูลปัจจุบัน ซึ่งจะประกอบด้วย จำนวนนักเรียน จำนวนผู้บริหาร ครู จำนวนผู้เข้ารับการศึกษา และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา โดยผู้บริหารจะใช้ข้อมูลดังกล่าวในการปฏิบัติงานการวางแผนงานในอนาคต โดยส่วนใหญ่หน่วยงานจะต้องนำเอาข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการองค์การเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประสิทธิผลอยู่เสมอ เช่นเดียวกับฝ่ายงานทะเบียนและวัดผล ก็จัดเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องมีการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลให้เป็นไปตามแผนการดำเนินงาน โดยต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดจากการดำเนินงาน โดยนำเอาข้อมูลจากการปฏิบัติงานในอดีตจนถึงปัจจุบันมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในการวางแผนงาน และดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมที่ผ่านมามีการบริหารจัดการงานทะเบียนตามขอบเขตภาระงานที่โรงเรียนกำหนด ขณะเดียวกันการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลที่ผ่านมา โรงเรียนได้มีการปรับระบบการทำงานของฝ่ายทะเบียน และงานบางส่วนยังมีการให้บริการในการยื่นคำร้องในการสอบและติดตามเอกสารต่างๆ โดยได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายทะเบียนและวัดผล ซึ่งที่ผ่านยังมีปัญหาอีกหลายอย่างในการให้บริการแบบฟอร์ม การติดต่อประสานงาน การให้ความชัดเจนในการยื่นเอกสาร และการขอข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวกับงานฝ่ายทะเบียน (Ministry of Education Phatthalung Primary Educational Service Area Office, Area 1, 2022)

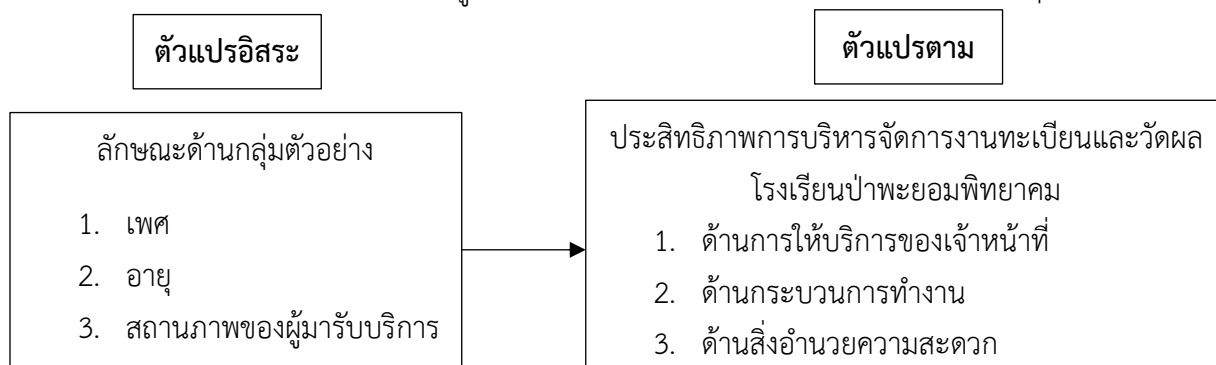
ดังนั้น จากประสบการณ์ของผู้วิจัยในการทำงานฝ่ายทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จึงมีความสนใจที่จะศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมเพื่อจะได้ทราบปัญหาการให้บริการจัดการงานทะเบียนและนำไปพัฒนาปรับปรุงงานให้เป็นระบบตามความต้องการของผู้ใช้บริการ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์และปัญหาอุปสรรคของประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพของผู้มารับบริการ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ดังภาพต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โดยกำหนดขั้นตอนวิธีการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมที่มาใช้บริการงานทะเบียนและวัดผล จำนวน 300 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียน ผู้ปกครอง และบุคลากรโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมที่มาใช้บริการงานทะเบียนและวัดผล จำนวน 100 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling)

2. การสร้างเครื่องมือและการทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

2.1. แบบสัมภาษณ์สถานการณ์และปัญหาอุปสรรคของประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมใน จำนวน 1 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม เพื่อกำหนดเครื่องมือในการวิจัย 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสัมภาษณ์ และสร้างให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ 3) นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของค่า IOC พบว่า ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ จัดทำฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.2. แบบสอบถามประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมใน จำนวน 1 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม เพื่อกำหนดเครื่องมือในการวิจัย 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม และสร้างให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ 3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของค่า IOC พบว่า ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ 4) นำแบบสอบถามไปใช้ทดลองกับตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย (Try out) จำนวน 10 ข้อ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.76 จากนั้นจัดทำฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

2.3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมใน จำนวน 1 ฉบับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้ 1) แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม เพื่อกำหนดเครื่องมือในการวิจัย 2) ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม และสร้างให้สอดคล้องกับนิยามเชิงปฏิบัติการ 3) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา นำส่งให้ผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องของค่า IOC พบว่า ค่า IOC เท่ากับ 1.00 ทุกข้อ 4) นำแบบสอบถามไปใช้ทดลองกับตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย (Try out) จำนวน 10 ข้อ แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.95 จากนั้นจัดทำแบบสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ จำนวน 1 ฉบับ แบบสอบถาม ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล จำนวน 1 ฉบับ และแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 1 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายที่มาใช้บริการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมเป็นเวลา 2 เดือน ตรวจสอบ และความถูกต้อง แล้วลงรหัส นำมาวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1. สถิติเชิงพรรณนา โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

4.2. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) และสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient)

4.3. สถิติพื้นฐานและสถิติทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t – test (Independent Sample t test) และ ANOVA (One – Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม มีผลการวิจัย ดังนี้

1. ผลสถานการณ์และปัญหาอุปสรรคของประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล ของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการสัมภาษณ์ไว้ 3 ประเด็น ดังนี้

1.1. ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ พบว่า สถานที่มีความคับแคบจึงทำให้การบริการของเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ดูแลงานทะเบียนและวัดผลส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนอาจจะติดภารกิจด้านการสอนจึงทำให้การบริการเกิดความล่าช้าไม่รวดเร็ว และบางครั้งด้วยจำนวนเจ้าหน้าที่มีน้อยการให้บริการจึงไม่ดีเท่าที่ควร จึงทำให้เกิดความลำเอียงในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สาเหตุมาจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำงานฝ่ายทะเบียนและวัดผลมีไม่เพียงพอ

1.2. ด้านกระบวนการทำงาน ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ พบว่า กระบวนการทำงานในการจัดทำใบรับรองหรือใบรายงานผลการศึกษา ต้องใช้บุคลากรในหน่วยงานจัดพิมพ์ใบรับรองและระยะเวลาในการจัดทำใช้เวลาอย่างน้อย 3 วัน ปัจจุบัน อาจจะก่อให้เกิดความผิดพลาดของข้อมูลและยังเพิ่มขั้นตอนในการทำงาน โดยไม่มีการลดภาระในการทำงาน ส่วนอุปกรณ์เทคโนโลยีไม่ทันสมัยเท่าที่ควรจึงทำให้เกิดการทำงานที่ล่าช้า

1.3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากห้องงานทะเบียนและวัดผลมีพื้นที่จำกัดไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้เต็มที่ จึงทำให้ช่วงเวลาที่นักเรียนหรือผู้มารับบริการมาติดต่อกิจการจำนวนมากจึงเกิดความสะดุดในการบริการ รวมไปถึงอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีไม่ทันสมัยเท่าที่ควรจึงไม่สามารถบริการได้เต็มศักยภาพเท่าที่ควร

2. ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

2.1. การวิเคราะห์ลักษณะด้านกลุ่มตัวอย่างจากตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวน และค่าร้อยละ ของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพของผู้มารับบริการ (n = 100)

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	29	29.00
หญิง	71	71.00
อายุ		
ต่ำกว่า 18 ปี	66	66.00
18-25 ปี	30	30.00
26-35 ปี	3	3.00
36 ปีขึ้นไป	1	1.00
สถานภาพของผู้มารับบริการ		
นักเรียน	92	92.00
ครู	6	6.00
บุคคลทั่วไป	2	2.00

จากตารางที่ 1 จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกข้อมูลจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 71.00 และเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 29.00 ลำดับถัดมาจำแนกตามอายุ ต่ำกว่า 18 ปี จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 รองลงมา 18-25 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 26-35 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.00 และ 36 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.00 และสถานภาพของผู้มารับบริการ ส่วนใหญ่เป็นนักเรียน จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 92.00 ครู จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 และบุคคลทั่วไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

2.2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จำแนกตามเพศ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จำแนกตามเพศ

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงาน ทะเบียนและวัดผล	เพศ		t		Sig
	ชาย	หญิง			
	$\bar{x}$	S.D.	$\bar{x}$	S.D.	
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่	4.99	0.04	3.70	0.54	12.70
ด้านกระบวนการทำงาน	4.95	0.09	3.69	0.53	12.57
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	5.00	0.00	3.62	0.62	11.87

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการทำงาน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า เพศที่แตกต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการทำงาน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวกไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จำแนกตามอายุ

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จำแนกตามอายุ

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	29.286	2	14.643	55.589	0.00
	ภายในกลุ่ม	25.551	97	0.263		
	รวม	54.837	99			
ด้านกระบวนการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	31.140	2	15.570	69.337	0.00
	ภายในกลุ่ม	21.782	97	0.225		
	รวม	52.922	99			
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	40.231	2	20.115	76.273	0.00
	ภายในกลุ่ม	25.582	97	0.264		
	รวม	65.813	99			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า อายุที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการทำงาน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า อายุที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมแตกต่างกัน

2.4 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จำแนกตามสถานภาพของผู้มารับบริการ

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จำแนกตามสถานภาพของผู้มารับบริการ

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่	ระหว่างกลุ่ม	194.238	2	97.119	13.790	0.00
	ภายในกลุ่ม	683.152	97	7.043		
	รวม	877.390	99			
ด้านกระบวนการทำงาน	ระหว่างกลุ่ม	189.380	2	94.690	13.972	0.00
	ภายในกลุ่ม	657.370	97	6.777		
	รวม	846.750	99			
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	ระหว่างกลุ่ม	262.391	2	131.196	16.096	0.00
	ภายในกลุ่ม	790.609	97	8.151		
	รวม	1053.000	99			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 4 พบว่า สถานภาพผู้มารับบริการที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานของระบบทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการทำงาน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า สถานภาพผู้มารับบริการที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการทำงานของระบบทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมแตกต่างกัน

2.5 ผลความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม

ตาราง 5 ความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม

รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	เกณฑ์การประเมิน
ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่	4.07	0.76	มาก
ด้านกระบวนการทำงาน	4.06	0.75	มาก
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	4.00	0.83	มาก
รวม	4.05	0.78	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า ความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม โดยเกณฑ์การประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X}$ = 4.07, S.D. = 0.76) รองลงมาด้านกระบวนการทำงาน ($\bar{X}$ = 4.06, S.D. = 0.75) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{X}$ = 4.00, S.D. = 0.83) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์การประเมิน พบว่าทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ผู้วิจัยได้อภิปรายตามประเด็นของวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 : การศึกษาสภาพการณ์และปัญหาอุปสรรคของประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการสัมภาษณ์ไว้ 3 ประเด็นดังนี้

1.1 ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ เนื่องจากสถานที่มีความคับแคบจึงทำให้การบริการของเจ้าหน้าที่ไม่สามารถให้บริการได้ดีเท่าที่ควร ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ดูแลงานทะเบียนและวัดผลส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอนอาจจะติดภารกิจด้านการสอนจึงทำให้การบริการเกิดความล่าช้าไม่รวดเร็ว และบางครั้งด้วยจำนวนเจ้าหน้าที่มีน้อยการให้บริการจึงไม่ดีเท่าที่ควร จึงทำให้เกิดความล่าช้าในการให้บริการของเจ้าหน้าที่ สาเหตุมาจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำงานฝ่ายทะเบียนและวัดผลมีไม่เพียงพอ 2) ด้านกระบวนการทำงาน เนื่องจากกระบวนการทำงานในการจัดทำใบรับรองหรือใบรายงานผลการศึกษา ต้องใช้บุคลากรในหน่วยงานจัดพิมพ์ใบรับรอง และระยะเวลาในการจัดทำใช้เวลาอย่างน้อย 3 วัน ปัจจุบัน อาจจะก่อให้เกิดความผิดพลาดของข้อมูล และยังเพิ่มขึ้นตอนในการทำงาน โดยไม่มีการลดภาระในการทำงาน ส่วนอุปกรณ์เทคโนโลยีไม่ทันสมัยเท่าที่ควรจึงทำให้เกิดการทำงานที่ล่าช้า และ 3) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เนื่องจากสิ่งอำนวยความสะดวกในเรื่องสถานที่ยังไม่ดีเท่าที่ควร เนื่องจากห้องงานทะเบียนและวัดผลมีพื้นที่จำกัดไม่สามารถอำนวยความสะดวกได้เต็มที่ จึงทำให้ช่วงเวลาที่นักเรียนหรือผู้มารับบริการมาติดต่อกันจำนวนมากจึงเกิดความสะดวกในการบริการ รวมไปถึงอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีไม่ทันสมัยเท่าที่ควรจึงไม่สามารถบริการได้เต็มศักยภาพเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับ Manopkawee and Varatussee (2018) ; Tantapat (2011) ทั้ง 2 เรื่อง ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล พบว่า สภาพและปัญหา

ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลปัจจุบัน อาคารสถานที่ที่มีการก่อสร้างมาหลายปี มีอายุการใช้งานค่อนข้างหลายปี จึงทำให้เกิดความทรุดโทรม ทำให้เป็นปัญหาอย่างมากเมื่อมีผู้มารับบริการมา ติดต่องาน รวมไปถึงเทคโนโลยีไม่ทันสมัยเท่าที่ควรจึงทำให้การบริการไม่ดีเท่าที่ควร

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 : ผลเปรียบเทียบประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของ โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จำแนกตามเพศ อายุ และสถานภาพของผู้มารับบริการ ดังนี้

2.1 ผู้มารับบริการที่มีเพศต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับ สมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้จะเป็นเพราะว่า เพศชายและเพศหญิงไม่ได้มีผลแตกต่างกันต่อประสิทธิภาพ การบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Langkratok (2018) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ปัญหาและแนวทางการบริหารงานวัดผลประเมินผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่า เพศที่ต่างกันมีผลต่อการบริหารงาน วัดผลประเมินผลของโรงเรียน

2.2 ผู้มารับบริการที่มีอายุต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า อายุที่ต่างกันมีผลต่อ ประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคมแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้อง กับ Manopkawe and Varatussee (2018) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและ วัดผล และสอดคล้องกับ Srisawat (2012) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารการวัดและประเมินผลการศึกษากับการ ปฏิบัติงานตามภารกิจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ทั้ง 2 เรื่อง พบว่า ผู้มารับบริการที่อายุต่างกันมีผลต่อ การประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนวัดผล และ การบริหารการวัดและประเมินผลการศึกษากับการ ปฏิบัติงานตามภารกิจการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของสถานศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ 0.05

2.3 สถานภาพผู้มารับบริการที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนและ วัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า สถานภาพผู้มารับ บริการที่ต่างกันมีผลต่อประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนและวัดผล โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ Sirirak (2019) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ ความเป็นเลิศ Donkaew (2019) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูงและ Tantapat (2011) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนนักศึกษา ทั้ง 3 เรื่อง พบว่า สถานภาพ ทางการศึกษาที่ต่างกันย่อมมีผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสู่ความเป็นเลิศ การ บริหารงานวิชาการโรงเรียนบนพื้นที่สูง และประสิทธิภาพของการใช้งานระบบทะเบียนนักศึกษาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3. วัตถุประสงค์ที่ 3 : ผลความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผล ของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม ผู้วิจัยได้อภิปรายผล ดังนี้

การสำรวจความพึงพอใจสำหรับผู้มารับบริการของงานทะเบียนและวัดผล พบว่า ผู้มารับบริการมี ความพึงพอใจต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม โดยเกณฑ์การประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านทุกมีผลการประเมินตามเกณฑ์ การประเมินในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Donkaew (2019) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการโรงเรียน บนพื้นที่สูง พบว่า ผู้บริหาร ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง มีความพึงพอใจต่อการบริหารงานวิชาการของ โรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรพัฒนาปรับปรุงขีดความสามารถด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่ ด้านกระบวนการทำงาน และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงข้อมูล งานบริการในด้านต่าง ๆ สะดวกและเร็ว

1.2 ควรจัดทำคู่มือการใช้งานทะเบียนและวัดผล สำหรับผู้มารับบริการงานทะเบียนและวัดผล

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียน โดยมีการนำระบบปฏิบัติด้านเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในงานทะเบียนและวัดผล เพื่อให้เกิดความทันสมัยและตอบโจทย์แนวทางการพัฒนาตามนโยบายของสถานศึกษาต่อไป

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

แนวทางในการแก้ไขปัญหาเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการที่สอดคล้องกับความต้องการในการรับบริการของงานทะเบียนและวัดผลของโรงเรียนปาพะยอมพิทยาคม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานทะเบียนและวัดผลที่ดีขึ้น

References

- Donkaew, K. (2019). *Academic administration of highland schools under the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office, Area 3* (Independent study, Master's degree. Mahamakut Buddhist University). Nakhon Pathom: Mahamakut Buddhist University. (in Thai)
- Langkratok, R. (2018). *Problems and guidelines for school evaluation management. Under the Buriram Primary Educational Service Area Office, Area 3. Master of Education Thesis* (Buriram Rajabhat University). Buriram: Buriram Rajabhat University. (in Thai)
- Manopkawe, M., & Varatussee, P. (2018). Efficiency Management Of Registration And Evaluation Maha Chulalongkorn University College's In Northern District. *Nakhon Lampang Buddhist College's Journal*, 7(1), 179–185. Retrieved from <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/NBJ/article/view/252993>
- Ministry of Education Phatthalung Primary Educational Service Area Office, Area 1. (2022). *Self-Assessment Report of the Educational Institution (Self – Assessment Report : SAR) Academic Year 2022*, Pa Phayom Pittayakhom School, Pa Phayom Subdistrict, Pa Phayom District Phatthalung Province. Phatthalung Primary Educational Service Area Office. (in Thai)
- Sirirak, P. (2019). *Academic administration in basic educational institutions towards excellence. Under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office 25* (Master of Education Independent Study Chiang Mai University). Chiang Mai: Chiang Mai University. (in Thai)

- Srisawat, T. (2012). *Management of educational measurement and evaluation and performance according to the learning measurement and evaluation mission of educational institutions in Nakhon Pathom Province. Under the jurisdiction of the Secondary Educational Service Area Office, Area 9* (Thesis for the Master of Education degree. Silpakorn University). Bangkok: Silpakorn University. (in Thai)
- Tantapat, P. (2011). *Efficiency of using the student registration system. Rajamangala University of Technology Thanyaburi*. (Master's degree independent research Rajamangala University of Technology Thanyaburi). Pathum Thani: Rajamangala University of Technology Thanyaburi. (in Thai)

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกัน
เป็นทีมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

Development of Learning Management Model of EPSPE Model with
Communication and Collaborative Learning to Enhance Mathematical
Achievement for Grade 6 Students

Received: March 6, 2024

Revised: March 21, 2024

Accepted: April 29, 2024

บันทิตา ชูปู

Banthita Chupoo

โรงเรียนวัดนาgun ตำบลสระแก้ว อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐมราช
Watnakun School Sa Kaeo Subdistrict, Tha Sala District, Nakhon Si Thammarat Province

Corresponding Author, E-mail: chupootita@gmail.com

บทคัดย่อ

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแบบ EPSPE Model การจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาทดลอง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดนาgun จำนวน 29 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบการจัดการเรียนรู้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม แบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) สรุปผลการวิจัย

1. แบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสาร และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.10/82.30

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.58)

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ EPSPE Model การสื่อสาร และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

Abstract

Development of learning management model of EPSPE model with communication and collaborative learning to enhance Mathematical achievement for grade 6 students, the objective is to: 1) Create and develop the EPSPE model for effective learning management. 2) Compare academic achievement before and after learning management. 3) Evaluate the satisfaction of the EPSPE model integrated with communication and collaborative learning, along with mathematical process skill reinforcement exercises for Grade 6 Students. The population used in the experimental study was sixth grade students from Watnakun School in the first semester of the 2023 academic year, a total of 29 students. The research tools used were the learning model, a mathematics achievement test, and a satisfaction questionnaire. The statistics used to analyze the data were percentages, means, standard deviations, and t-tests. The results of the study are as follows:

1. The EPSPE model integrated with communication and collaborative learning, along with mathematical process skill reinforcement exercises for grade 6 students had an efficiency of 83.10/82.30.

2. The learning achievement scores after the implementation of the learning management model were significantly higher than those before the implementation at the .01 level.

3. The overall satisfaction of Grade 6 students towards the learning management model using the EPSPE Model, communication, collaborative learning, and mathematical process skill reinforcement worksheets was high ($\bar{x}$ = 4.45 ,S.D. = 0.58).

Keywords : EPSPE Model, Communication and Collaborative Learning

บทนำ

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จในการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากคณิตศาสตร์ช่วยให้นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ คิดอย่างมีเหตุผล มีแบบแผน สามารถวิเคราะห์ปัญหาหรือสถานการณ์ได้อย่างรอบคอบและถี่ถ้วน ช่วยให้คาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและศาสตร์อื่นๆ อันเป็นรากฐานในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศให้ทัดเทียมกับนานาชาติ การศึกษาคณิตศาสตร์จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในยุคโลกาภิวัตน์ (The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology, 2007)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) ได้กำหนดกรอบสาระมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ในระดับต่าง ๆ มี 3 สาระ 8 มาตรฐาน รวมทั้งทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ เป็นความสามารถที่จะนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ และประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในที่นี้ คือ การแก้ปัญหา การสื่อสารและการสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ การเชื่อมโยง การให้เหตุผล การคิดสร้างสรรค์ (Ministry of Education, 2008)

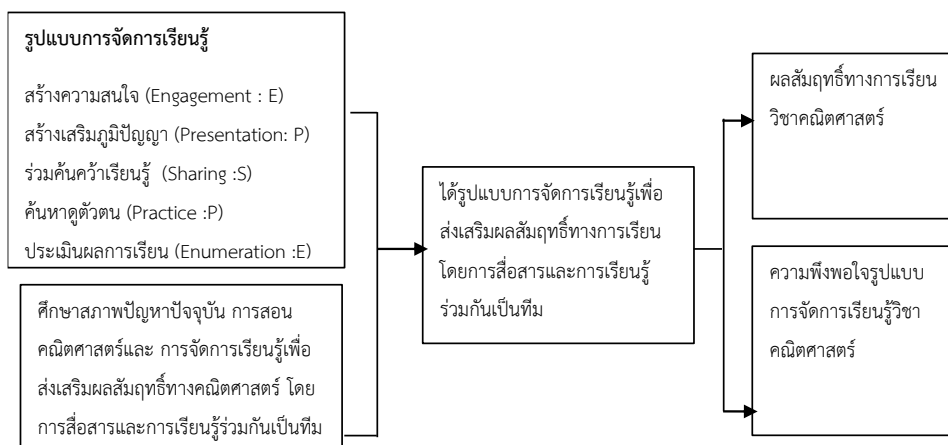
จากรายงานผลการทดสอบของสถาบันทดสอบการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนาgun ปีการศึกษา 2561 เท่ากับ 53.93 ปีการศึกษา 2562 เท่ากับ 49.71 ปีการศึกษา 2563 เท่ากับ 45.71 ปีการศึกษา 2564 เท่ากับ 39.99 ปีการศึกษา 2565 เท่ากับ 42.96 (Watnakun School, 2022) จะเห็นได้ว่า สาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยไม่ถึงร้อยละ 50 และจากการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนาgun มีคะแนนเฉลี่ย 72.81 ซึ่งเมื่อเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียนที่กำหนดไว้ ร้อยละ 80 แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้คณิตศาสตร์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนา และจากการตรวจแบบฝึกหัด แบบทดสอบ พบว่านักเรียนมีปัญหาในเรื่องทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีวิธีสอนหรือสื่อการสอนใหม่ๆ ที่ช่วยพัฒนาการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยได้เล็งเห็นความสำคัญถึงปัญหาดังกล่าว จึงได้ศึกษาถึงสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ด้านทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ต่ำ ซึ่งแนวทางในการพัฒนาทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ทำได้หลายวิธี เช่น พัฒนาสื่อการสอน พัฒนาหลักสูตร และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้หรือเทคนิคการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยครูผู้สอนต้องปรับวิธีสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบและมีเหตุผล มุ่งให้ผู้เรียนรักการเรียนรู้ รู้จักคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ แสวงหาความรู้ และรู้จักแก้ปัญหาด้วยตนเอง ผู้วิจัยจะใช้เทคนิคการจัดการเรียนรู้ใหม่ โดยพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสาร และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม หากครูเปลี่ยนบทบาทการสอนเป็นผู้ช่วยเหลือในการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ใช้เหตุผล สื่อความคิดของตนเองออกมา ให้ผู้อื่นเข้าใจ แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียน ที่มีความชัดเจนรัดกุม และมีการแนะนำให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมด้วยตัวเองหรือเป็นกิจกรรมกลุ่ม แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ความสามารถแตกต่างกัน ทำให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันตลอดเวลาที่ต้องทำงานกลุ่ม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน โดยจะเป็นการส่งเสริมทักษะการสื่อสารไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ National Council of Teachers Mathematics as cited in Kulnathsiri (2000) ได้เสนอมาตรฐานการเรียนรู้ ในการจัดการเรียนรู้วิชาคณิตศาสตร์ด้านการสื่อสาร ควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ใช้การสื่อสารเพื่อพัฒนาความรู้ความเข้าใจทางคณิตศาสตร์ เพื่อให้ นักเรียนสามารถจัดระเบียบทางความคิดให้ดีขึ้น แสดงความคิดทางคณิตศาสตร์ได้อย่างถูกต้อง ชัดเจน ขยายความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปใช้ตลอดจนสามารถนำความรู้ทางคณิตศาสตร์ไปช่วยในการพิจารณาปัญหาวิธีต่างๆ ได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ของโรงเรียนวัดนาgun สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งมีรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน (Chuesuwanthawee, 2013) คือ

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R₁) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis :A) การศึกษาข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development :D₁) เป็นการออกแบบและพัฒนา (Design and Development : D and D) การพัฒนาหาประสิทธิภาพของแบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R₂) เป็นการนำไปใช้ (Implementation :I) การทดลองใช้แบบการจัดการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development:D₂) การประเมินผล (Evaluation: E) การประเมินและปรับปรุงแก้ไขแบบการจัดการเรียนรู้

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดนาgun สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 29 คน ซึ่งเป็นนักเรียนกลุ่มเดียวกับประชากร

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและทดสอบคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. แผนการจัดการเรียนรู้

- 1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 -4 ทักษะการแก้ปัญหา (4 ชั่วโมง)
- 1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5- 8 ทักษะการให้เหตุผล (4 ชั่วโมง)
- 1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9-12 ทักษะการสื่อสาร (4 ชั่วโมง)
- 1.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 13- 16 ทักษะการเชื่อมโยง (4 ชั่วโมง)
- 1.5 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 17- 20 ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (4 ชั่วโมง)

2. ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

2.1 ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.2 ศึกษาจุดประสงค์คำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

2.3 วิเคราะห์เนื้อหาและตัวชี้วัดเพื่อเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้

2.4 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีขั้นตอน 5 ขั้นตอนคือ 1. ขั้นสร้างความสนใจ (Engagement) 2. สร้างเสริมภูมิปัญญา (Presentation: P) 3. ร่วมค้นคว้าเรียนรู้ (Sharing : S) 4. ค้นหาตัวตน (Practice : P) 5. ประเมินผลการเรียน (Enumeration : E)

2.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) นำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3. แบบประเมินวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบทางการเรียนการประเมินผลของแบบทดสอบโดยศึกษาเทคนิคการสร้างแบบทดสอบตามแนวคิดของ (Mahavijit, 2007) โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์หลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องแล้วสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อสร้างแบบทดสอบให้มีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและจุดประสงค์

3.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ครอบคลุมทักษะ เนื้อหาและจุดประสงค์ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ที่ใช้ในการทดลอง เป็นแบบปรนัยชนิดตัวเลือก 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ ต้องการใช้จริง 30 ข้อ

3.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คน พิจารณา และตรวจสอบเพื่อดูความสอดคล้องของเนื้อหาจุดประสงค์การเรียนรู้และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยกำหนดระดับคะแนนความคิดเห็นไว้ดังนี้

+1 แน่ใจว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

0 ไม่แน่ใจว่าข้อสอบมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

-1 แน่ใจว่าข้อสอบมีความไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่ต้องการวัด

นำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ(ชุดเดิม) มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบ กับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม (IOC) โดยผู้รายงานเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยผู้ศึกษา ได้คะแนนดัชนีเฉลี่ย 0.89

3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ได้รับการตรวจสอบแล้วมาปรับปรุงแก้ไข ก่อนทดลองใช้กับนักเรียนที่เคยเรียนเรื่องนี้มาแล้ว ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6/1 จำนวน 40 คน ของโรงเรียนปทุมานุกูล โรงเรียนในอำเภอท่าศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 4 เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่าง

3.5 นำกระดาษคำตอบมาตรวจให้คะแนนโดยข้อสอบที่นักเรียนตอบถูกให้ 1 คะแนน ข้อที่นักเรียนตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบเกินกว่า 1 ตัวเลือกให้ 0 คะแนน

3.6 นำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบรายข้อพิจารณาข้อสอบที่มีค่าระดับความยากง่ายที่อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป

3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาตามเกณฑ์และทำการวิเคราะห์หาค่าความยากง่ายและค่าอำนาจจำแนกหาค่าความเชื่อมั่นได้ 0.80

3.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีความสอดคล้องเชิงเนื้อหาไปใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนาบุญ

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

4.1 ศึกษาการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจตามวิธีของเบสท์ (Best, 1986)

4.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ สอบถามความพึงพอใจ 4 ตอน คือ ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านวัดผลและประเมินผล และด้านภาพรวมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยกำหนดค่าระดับความคิดเห็นแต่ละช่วงคะแนนและความหมายดังนี้

ระดับหมายถึงพึงพอใจ

ระดับ 5 หมายถึงพึงพอใจมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึงพึงพอใจมาก

ระดับ 3 หมายถึงพึงพอใจปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึงพึงพอใจน้อย

ระดับ 1 หมายถึงพึงพอใจน้อยที่สุด

สำหรับการให้ความหมายของค่าที่วัดได้ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการให้ความหมาย โดยได้จากแนวคิดของเบสท์ (Best, 1986, p. 195) โดยการให้ค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านและรายข้อดังนี้

ความหมายของระดับคะแนนเฉลี่ยมีเกณฑ์ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง พึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

4.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ ดูด้านเนื้อหา ภาษา และวัดผล เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาภาษาที่ใช้ และนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง และนำข้อมูลที่รวบรวมจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง แล้วเลือกค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .05 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับรายละเอียดของภาษาให้เหมาะสมกับหัวข้อในด้านต่างๆ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนปทุมานุกูล ที่ไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน แล้วนำผลการประเมินที่ได้มาหาคุณภาพ

4.5 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามความพึงพอใจเป็นรายข้อ โดยวิธี Item - Total Correlation (Srisa - ard, 2002, p. 110) มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.30 ถึง 0.70 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ โดยวิธีของ ครอนบาค (Srisa - ard, 2002, p. 99) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความพึงพอใจทั้งฉบับ เท่ากับ .71

4.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจ ฉบับที่สมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4.7 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ ไปใช้สอบถามนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

กระบวนการเก็บข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดนาขุน จำนวน 1 ห้องเรียน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองมีขั้นตอนดังนี้

1.1 ก่อนทำการทดลองผู้วิจัยได้แจ้งหลักการ เหตุผล และประโยชน์ของการวิจัยให้นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง พร้อมทั้งทำความเข้าใจกับนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการเรียนการสอนเพื่อให้ผลการใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมเกิดประโยชน์สูงสุด

1.2 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่สร้างขึ้นไปทดสอบก่อนเรียนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1.3 ดำเนินการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใช้เวลาในการสอน จำนวน 20 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง โดยไม่นับวันที่สอบ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยการหาค่าประสิทธิภาพ (E1/E2)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนการทดลอง (Pretest) และหลังดำเนินการทดลองจนเสร็จสิ้นแล้ว(Posttest) โดยใช้การทดสอบค่าทีแบบไม่อิสระ(t-test dependent)

3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม โดยใช้ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการวิเคราะห์เนื้อหา(Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีชื่อเรียกว่า “EPSPE MODEL” โดยมีองค์ประกอบดังนี้ แนวคิดหลักการของรูปแบบ วัตถุประสงค์ของรูปแบบ เนื้อหา ขั้นตอน/ กระบวนการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล ผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎี รูปแบบการเรียนการสอนจากรูปแบบต่างๆ ได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้นมีกระบวนการสอน 5 ขั้นตอน คือ

- 1.1. สร้างความสนใจ (Engagement : E)
- 1.2. สร้างเสริมภูมิปัญญา (Presentation: P)
- 1.3. ร่วมกันคว่ำเรียนรู้ (Sharing :S)
- 1.4. ค้นหาตัวตน (Practice :P)
- 1.5. ประเมินผลการเรียน (Enumeration :E)

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสาร และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

รูปแบบการจัดการเรียนรู้	ประสิทธิภาพกระบวนการ (E ₁)	ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E ₂)	ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ (E ₁ / E ₂)
เล่มที่ 1 ทักษะการแก้ปัญหา	82.07		
เล่มที่ 2 ทักษะการให้เหตุผล	81.38		
เล่มที่ 3 ทักษะการสื่อสาร	82.41	82.30	83.10/82.30
เล่มที่ 4 ทักษะการเชื่อมโยง	82.07		
เล่มที่ 5 ทักษะความคิดสร้างสรรค์	87.59		
เฉลี่ย	83.10		

จากตาราง 1 พบว่า ประสิทธิภาพกระบวนการ (E₁) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E₂) มีค่าเท่ากับ 83.10 และ 82.30 ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสาร และการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.10/82.30

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสอนและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์

การทดลอง	n	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	SD	t
ก่อนการจัดการเรียนรู้	29	30	13.38	4.54	21.34**
หลังการจัดการเรียนรู้	29	30	24.69	2.84	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ นักเรียนจำนวน 29 คน มีค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 13.38 และค่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 24.69 คะแนน จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน ดังนั้นจะเห็นได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.45 ,S.D. = 0.58)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ในการหาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่ามีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.10/82.30 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 เนื่องจากรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบที่มีแนวคิดและทฤษฎี พื้นฐานที่ชัดเจนและเหมาะสม ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้จากการศึกษา ความหมายของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ รวมถึงได้ศึกษาหลักการและแนวคิด ทฤษฎีของนักการศึกษาท่าน ศึกษาแบบทั่วไปของการออกแบบและพัฒนาการเรียนการสอน ADDIE Model ของ (Clark, as cited in Suratrueangchai, 2006, pp. 173–174) เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เรื่องทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ จะเห็นได้ว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องมาจาก รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนา มีความสัมพันธ์กัน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐาน และเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการที่เกิดขึ้น และในด้านรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยได้ศึกษาความหมาย การจัดหมวดหมู่ของรูปแบบการสอนและแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งมีหลักการแนวคิดของการพัฒนาที่หลากหลาย อีกทั้ง ได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ และกระบวนการในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการวิจัยตามรูปแบบ การวิจัยและพัฒนา (Research and development) รูปแบบที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญว่ารูปแบบนี้มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ได้ตาม วัตถุประสงค์ของรูปแบบที่กำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Baikulab (2019). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์และผลสัมฤทธิ์ทางเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง สมการ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 55 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์เรื่อง สมการ ของผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับมาก เนื่องมาจาก รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ได้มีการนำเอาแนวคิดทฤษฎี การเรียนรู้ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ซึ่งมีความสัมพันธ์ในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสม ดังนั้นรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ EPSPE Model ร่วมกับการสื่อสารและการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ด้วยแบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์ จึงเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่ได้รับการพัฒนามาจากแนวคิดของ รูปแบบการจัดการเรียนรู้กระบวนการแสวงหาความรู้เป็นกลุ่ม (Group linvestigation Instruction Model) ของ (Joyce and Weil, 1996) และ

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีเงื่อนไขการเรียนรู้ (Conditions of Learning) ของ (Gagne, 1985) รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามวัฏจักรการเรียนรู้ 4 MAT ของ (Mc Carthy as cited in Niranthawee and Phumman, 1999) และรูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางตรง (Direct Instruction Model) ของ (Joyce and Weil, 1996) แสดงให้เห็นว่า การนำแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องใน รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งเนื้อหาสาระ และด้านทักษะกระบวนการได้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เมื่อนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้จริงครูควรเข้าใจและดำเนินการตามองค์ประกอบของรูปแบบการจัดการเรียนรู้อย่างถูกต้อง โดยเน้นทักษะควบคู่ไปกับเนื้อหาสาระคณิตศาสตร์ ครูควรเตรียมแหล่งข้อมูลในการค้นคว้าไว้ล่วงหน้า ครูควรจัดเนื้อหาให้บูรณาการเชื่อมโยงกันและจัดการเรียนการสอนตามขั้นตอนอย่างถูกต้อง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สามารถพัฒนาทั้งด้านทักษะและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงควรพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา เพื่อให้ผลการเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ ที่พัฒนาขึ้นนี้มีหลักการพัฒนา ที่มีความชัดเจนและเหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนของการเรียนการสอนของรูปแบบในขั้นตอนการของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1.สร้างความสนใจ (Engagement : E) 2.สร้างเสริมภูมิปัญญา (Presentation: P) 3.ร่วมค้นคว้าเรียนรู้ (Sharing :S) 4.ค้นหาตัวตน (Practice :P) 5.ประเมินผลการเรียน (Enumeration :E)

References

- Baikulab, K. (2019). *The Effects of Problem-Based Learning Activities on Mathematics Problem Solving Ability and Mathematics Learning Achievement on Equation of Grade 6 Students* (master's thesis). Pathum Thani: Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage. http://grad.vru.ac.th/meeting_board/Meeting_5-2562/4.1.3/บทคัดย่อ_กัญจนวิภา_ใบกุหลาบ.pdf (in Thai)
- Best, J. W. (1986). *Research in Education* (5th ed.). New Jersey : Prentice Hall, Inc. Retrieved from <https://www.scirp.org/reference/referencespapers?referenceid=3207173>
- Chuesuwanthawee, C. (2013). Development of mathematics teaching models to promote higher-order thinking abilities. *Silpakorn Educational Research Journal*, 5(2), 100 – 112. Retrieved from <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sueduresearchjournal/article/view/26202/22239> (in Thai)
- Gagne, R. M. (1985). *The Conditions of Learning*. New York : Holt Rinehart and Winston.
- Joyce, B., & Weil, M. (1996). *Models of teaching*. New Jersey : Prentice – Hall.

- Kulnathsiri, P. (2000). Movements regarding NCTM: principles and standards for school mathematics in the year 2000. *IPST Journal*. 28(108), 21. (in thai)
- Mahavijit, P. (2007). Activities to Enrich Mathematical Process/ skills Concerning Numbers and Operations and Geometry. *Mathematics journal*. 52(587-589), 47-55. (in thai)
- Ministry of Education. (2008). *Basic Education Core Curriculum 2008*. Bangkok: Ministry of Education. Retrieved from http://academic.obec.go.th/images/document/1559878925_d_1.pdf (in thai)
- Niranthawee, S., & Phumman, P. (1999). *The 4 MAT learning cycle: Organizing the learning process to promote smart, good, and happy characteristics* (2 nd ed.). Nonthaburi: SR Printing. (in Thai)
- Sayan, P. (2009). *Report on the use of the mathematics process skills development model. For Grade 5 students at Thairath Wittaya School 78 (Wat Samakkhi Chai), Chumphon Province*. (reproduce). (in Thai)
- Srisa – ard, B. (2002). *Research for teachers*. Bangkok: Suweerivasarn. (in Thai)
- Suratrueangchai, W. (2006). *Course documents 404361 General teaching methods (General Method of Teaching)*. Chonburi :Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education, Burapha University. (in Thai)
- The Institute for the Promotion of Teaching Science and Technology [IPST.]. (2007). *Mathematics learning management manual*. Bangkok: Teachers' Council of Ladprao. (in Thai)
-
- (2017). *Indicators and core learning content Mathematics learning group (Revised edition 2017) according to the Basic Education Core Curriculum, 2008*. Bangkok: Agricultural Cooperative Assembly of Thailand Limited Printing Press. Retrieved from http://academic.obec.go.th/images/document/1580786328_d_1.pdf (in Thai)
- Watnakun School. (2022). *Self Assessment Report of Watnakun School academic year 2022*. Kamphaeng Phet: Watnakun School. Retrieved from <https://www.watkuyang.ac.th/images/download/SAR/SARPrathom2565.pdf> (in Thai)

การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์
ร่วมกับ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์
ที่ส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ)

Development of Constructivist Learning Management Instruction Using
Google Classroom for Creating Presentations with Google Slides to Promote
Understanding and Digital Literacy Skills for Grade 3 Students in Technology
(Computer Science)

Received: April 5, 2024

Revised: May 26, 2024

Accepted: May 29, 2024

ภาคภูมิ สังข์ช่วย^{1*} ธนัฐชา รัตนพันธ์² จิราภรณ์ เหมพันธ์³ และกุสุมา ใจสบาย⁴

Parkpoom Sungchuay^{1*} Thanatcha Rattanaphant² Jiraporn Hemaphandha³ and Kusuma Jaisabuy⁴

¹โรงเรียนปทุมานุกูล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

¹ Patumanukul School, Nakhon Si Thammarat Primary Educational Service Area Office 4

^{2,3,4} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

^{2,3,4} Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

*Corresponding Author, E-mail: arkpoom@patumanukul.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ก่อนและหลังเรียน โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับ Google Classroom 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับ Google Classroom การวิจัยนี้ใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยสุ่มห้องเรียนได้ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 34 คน เครื่องมือที่ใช้วิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้ 10 ชั่วโมง 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบประเมินทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) และ 4) แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ยร้อยละ และค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังการเรียนรู้ โดยทักษะการใช้เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.47 ทักษะการสร้างเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.88 ทักษะความเข้าใจเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.76 และทักษะการเข้าถึงเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.18 2) คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการเรียนรู้เท่ากับ 13.15 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Google Classroom อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.78)

คำสำคัญ : Google Classroom ทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล โปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทฤษฎีการเรียนรู้แบบสร้างองค์ความรู้

Abstract

Research Objectives to 1) compare the digital literacy skills of Grade 3 students before and after learning using the constructivist learning model combined with Google Classroom 2) enhance the academic achievement of Grade 3 students, ensuring scores meet or exceed 60% and 3) study the satisfaction of Grade 3 students with the teaching and learning process using the constructivist learning model combined with Google Classroom.

This research employed simple random sampling, selecting one Grade 3/2 classroom consisting of 34 students. The research tools included 1) a 10-hour learning management plan, 2) an academic achievement test 3) a digital literacy skills assessment and 4) a student satisfaction survey regarding the learning process using Google Classroom. The statistical methods used for data analysis included mean, standard deviation, percentage, and t-test.

The research findings revealed that 1) students digital literacy skills improved after the learning intervention, with usage skills increasing by 26.47%, creation skills by 35.88%, comprehension skills by 31.76%, and access skills by 31.18% 2) the average post-test academic achievement scores were significantly higher than the pre-test scores by 13.15 points at the .05 level and 3) students' satisfaction with the learning process using Google Classroom was very high, with an average score of ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.78)

Keywords : Google Classroom, Digital Literacy Skills, Google Slides, Academic Achievement and Constructivist Theory

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทสำคัญในทุกด้านของชีวิต ทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับทุกคน โดยเฉพาะสำหรับผู้เรียนจำเป็นต้องมีความรู้และทักษะเหล่านี้เพื่อใช้ในการเรียนรู้และดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 การจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันจะมุ่งเน้นกับการสอนให้ความรู้เพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอ จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงแนวทางการเรียนการสอน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 ได้กำหนดให้มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถส่งเสริมทักษะด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนได้อย่างเต็มที่ ตลอดจนการสอนควรสอดคล้องกับความต้องการและความสามารถของผู้เรียนโดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทักษะการคิด การจัดการปัญหา รวมถึงผู้เรียนสามารถใช้อุปกรณ์เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน การทำงานร่วมกัน และสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Ministry of Education, 2019)

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) มีความสำคัญในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ ความเข้าใจของตนเอง ผ่านการปฏิบัติและประสบการณ์ตรง ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ทฤษฎีนี้จึงเหมาะสมในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน นอกจากนี้การใช้ Google Classroom ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ที่ทันสมัย จะช่วยเสริมสร้างการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Somabut, 2013)

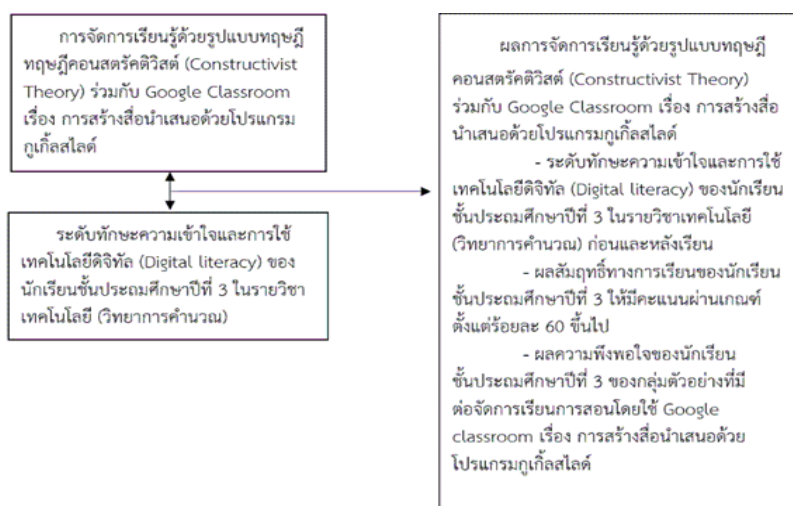
การใช้เทคโนโลยีเพื่อลดข้อจำกัดในการจัดการเรียนการสอนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษา ซึ่ง Google Apps for Education ถือเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมและทันสมัยที่ถูกออกแบบมาเพื่อให้การสื่อสารระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนสามารถสร้างห้องเรียนออนไลน์เพื่อนำเสนอเนื้อหาการเรียนรู้และนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบที่สะดวก เข้าใจง่าย นอกจากนี้ ผู้เรียนสามารถส่งและตรวจสอบผลงานได้ในระบบเดียว ทำให้กระบวนการการส่งและรับผลงานเป็นไปอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดเป็นทักษะความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจัดเป็นทักษะพื้นฐานทางด้านดิจิทัลที่จำเป็นต่อการนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการทำงาน การเรียนรู้ และการทำงานร่วมกับคนอื่น ภายใต้แนวคิดที่ว่า “ทำน้อย ได้มาก” หรือ “Work less but get more” ผ่านการใช้งานเครื่องมือทางด้านดิจิทัล (Jobsdb, 2023)

จากประเด็นความสำคัญและสภาพปัญหาที่ได้กล่าวมา ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในยุคดิจิทัลจึงเลือกใช้ Google Classroom เป็นเครื่องมือหลักในการเรียนการสอน เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ที่สามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความหมาย โดยให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ความเข้าใจของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ที่ประกอบไปด้วยทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งก่อนและหลังเรียนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
2. เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับ Google classroom ให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ด้วยทฤษฎี คอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับ Google classroom เรื่องการสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ ที่ส่งเสริมทักษะความเข้าใจ และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) มีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **กลุ่มประชากร** คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนปทุมานุกูล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 5 ห้องเรียน จำนวน 170 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) โดยการเลือกแบบวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ทำการจับฉลากมา 1 ห้องเรียน ปรากฏว่าได้ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 จำนวน 34 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. **ตัวแปรต้น** คือ การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทฤษฎีคอนสตรัคติ (Constructivist Theory) ร่วมกับ Google Classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์

2. ตัวแปรตาม มีดังนี้

2.1 ระดับทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ก่อนและหลังเรียน

2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป

2.3 ผลความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์

การออกแบบวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design (Nillapun, 2014, p. 144) ซึ่งมีรูปแบบวิจัย ดังตาราง 1

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบ One-Group Pretest-Posttest Design

ก่อนเรียน	ตัวแปรต้น	หลังเรียน
O ₁	X	O ₂
สัญลักษณ์ที่ใช้ในแบบแผนการวิจัย		
O ₁ แทน การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (Pre-test)		
X แทน การทดลองการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ร่วมกับการใช้ Google Classroom เพื่อส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy)		
O ₂ แทน การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (Post-test)		

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนสร้างบทเรียนโดยใช้ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อ นำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ที่สอดคล้องกับทักษะการใช้ Digital literacy จำนวน 10 ชั่วโมง ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ตามตัวชี้วัด ว 4.2 เข้าใจและใช้แนวคิดเชิงคำนวณในการแก้ปัญหาที่พบในชีวิตจริงอย่างเป็นขั้นตอนและเป็นระบบ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการเรียนรู้ การทำงาน และการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รู้เท่าทัน และมีจริยธรรม จำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ คือ ว 4.2 ป. 3/4 รวบรวม ประมวลผล นำเสนอข้อมูล โดยใช้ซอฟต์แวร์ตามวัตถุประสงค์โดยได้กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้แกนกลางโดยมีสาระการเรียนรู้แกนกลาง การใช้ซอฟต์แวร์ทำงานตามวัตถุประสงค์ เช่น ใช้ซอฟต์แวร์นำเสนอหรือซอฟต์แวร์กราฟฟิก สร้างแผนภูมิรูปภาพ ใช้ซอฟต์แวร์ประมวลคำ ทำป้ายประกาศ หรือเอกสารรายงาน ใช้ซอฟต์แวร์ตารางทำงานในการประมวลผลข้อมูล

1.1 โครงสร้างและแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในหน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นำเสนอข้อมูลโดยใช้ซอฟต์แวร์ตามวัตถุประสงค์ ดังตาราง 2

ตาราง 2 โครงสร้างและแผนการจัดการเรียนรู้

หน่วยการเรียนรู้	การจัดการเรียนรู้
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 นำเสนอข้อมูล โดยใช้ซอฟต์แวร์ ตามวัตถุประสงค์	การจัดการสไลด์ การการพิมพ์และจัดรูปแบบข้อความ การเพิ่มสีสันให้กับสไลด์ การเพิ่มลูกเล่นในการนำเสนอ การนำเสนอผลงานแบบมืออาชีพ

1.2 นำโครงสร้างและแผนจัดการเรียนรู้มาใช้ร่วมกับ Google Classroom เพื่อส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) เสนอต่อหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพิจารณาตรวจสอบรายละเอียดความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไขและหาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นและเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีประสบการณ์สอนในวิชาเทคโนโลยีหรือคอมพิวเตอร์ ไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์ทางเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ โดยสำเร็จการศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และ 3) มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไปหรือ มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เพื่อพิจารณาประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้อง ขององค์ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ ได้แก่ สาระสำคัญ สมรรถนะทางเทคโนโลยี จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล โดยมีรายละเอียดและเกณฑ์ ในการประเมิน ดังนี้

คะแนน 4.50– 5.00	เหมาะสมมาก
คะแนน 3.50 – 4.49	เหมาะสม
คะแนน 2.50 – 3.49	ค่อนข้างเหมาะสม
คะแนน 1.50 – 2.49	พอใช้
คะแนน ต่ำกว่า 1.50	ไม่เหมาะสม

จากการพิจารณาความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้จากผู้เชี่ยวชาญ พบว่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 4.79 หมายความว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากสามารถนำไปใช้ได้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีลักษณะเป็นแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยวัดเกณฑ์การให้คะแนน คือ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิด หรือไม่ตอบให้ 0 คะแนน โดยมีขั้นตอนการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

2.1 ศึกษาเนื้อหาและหลักสูตรแกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

2.2 นำวัตถุประสงค์การเรียนรู้มาใช้ในการกำหนดแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ โดยเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.4 ตรวจสอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยทำแบบสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเที่ยงตรงและความสอดคล้องของเนื้อหา (Index of item objective congruence หรือ IOC) โดยพิจารณาวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละบทเรียน และความสอดคล้องกับเนื้อหาในบทเรียนจากนั้นรวบรวมข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบที่สร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญใช้เกณฑ์การพิจารณาดังนี้

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่า แบบทดสอบข้อนี้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า แบบทดสอบข้อนี้มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่า แบบทดสอบข้อนี้ไม่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาตามจุดประสงค์

2.5 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try out)

2.6 นำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนแล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบวัดรายข้อเพื่อหาค่าความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก (R) และค่าความยากง่าย (P) ของข้อสอบเป็นรายข้อ

2.7 วิเคราะห์คุณภาพแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปรับข้อคำถามตัวเลือกและตัวลวงให้เหมาะสม โดยพิจารณาความยากง่าย (P) ที่มีค่าระหว่าง 0.20 - 0.80 และ ค่าอำนาจจำแนก (R) ที่มีค่าระหว่าง 0.20-1.00

2.8 จากนั้นนำแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เลือกและปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 20 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

จากการพิจารณาความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าค่าระดับความสอดคล้องของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเฉลี่ยรวม เท่ากับ 0.95 ระดับความยาก (p) เท่ากับ 0.43 และอำนาจจำแนก (r) เท่ากับ 0.40 หมายความว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ในการวัดสัมฤทธิ์ของนักเรียน

3 แบบประเมินทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy)

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลทักษะความสามารถสำหรับการรู้ดิจิทัล ซึ่งแบ่งเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ใช้ (Use) เข้าใจ (Understand) สร้าง (Create) และเข้าถึง (Access) เทคโนโลยีดิจิทัลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 สร้างแบบประเมินทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) โดยให้สอดคล้องกับพฤติกรรมบ่งชี้ ของแต่ละทักษะ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ คะแนน 0-8 คะแนน ระดับปรับปรุง คะแนน 9-10 คะแนน ระดับพอใช้ คะแนน 11-12 คะแนน ระดับดี

3.3 นำแบบประเมินทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ที่สร้างขึ้นให้และเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านโดยมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีประสบการณ์สอนในวิชาเทคโนโลยีหรือคอมพิวเตอร์ ไม่ต่ำกว่า 5 ปี 2) มีวุฒิทางการศึกษาที่ตรงหรือสัมพันธ์ทางเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์ โดยสำเร็จการศึกษา ไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท และ 3) มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือ มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ เพื่อพิจารณาประเมินความเหมาะสมและความสอดคล้องกับทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy)

3.4 นำแบบประเมินทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.5 จากนั้นนำแบบประเมินทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ที่ปรับปรุงแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google classroom เรื่องการสร้างสื่อแนะนำด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์

4.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google classroom เรื่องการสร้างสื่อแนะนำด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์

4.2 กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามความพึงพอใจให้ครอบคลุม องค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล ด้านละ 5 ข้อคำถาม รวม 20 ข้อ ดังตาราง 3

ตาราง 3 โครงสร้างของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ด้านที่	ลักษณะรูปแบบ	จำนวนข้อคำถาม
1	ด้านเนื้อหา	5
2	ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom	5
3	ด้านสื่อการเรียนการสอน	5
4	ด้านการประเมินด้านทักษะการใช้ Digital literacy	5
5	ด้านการวัดและประเมินผล	5
รวม		25

4.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google classroom เรื่องการสร้างสื่อแนะนำด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ ตามตาราง 3

4.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ภาษาที่ใช้และการประเมินที่ถูกต้องและนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ IOC (Index of Item Objectives Congruence) โดยกำหนดเกณฑ์การพิจารณา คือ

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน +1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน -1

4.5 ดำเนินการแก้ไขแบบประเมินความพึงพอใจตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองใช้แผนการจัดการเรียนรู้และสร้างบทเรียน โดยใช้ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกึ่งสไลด์ที่สอดคล้องกับทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ตามตัวชี้วัด ว 4.2 ป.3/4 รวบรวมประมวลผล นำเสนอข้อมูล โดยใช้ซอฟต์แวร์ตามวัตถุประสงค์ โดยได้กำหนดเนื้อหาสาระการเรียนรู้แกนกลาง การใช้ซอฟต์แวร์ทำงานตามวัตถุประสงค์ เช่น ใช้ซอฟต์แวร์นำเสนอหรือซอฟต์แวร์กราฟฟิกสร้างแผนภูมิรูปภาพ ใช้ซอฟต์แวร์ประมวลคำ ทำป้ายประกาศ หรือเอกสารรายงาน ใช้ซอฟต์แวร์ตารางทำงานในการประมวลผลข้อมูล โดยมีรายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทดสอบความรู้ก่อนการจัดการเรียนรู้ของนักเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกึ่งสไลด์
2. ดำเนินการสอนกับกลุ่มตัวอย่างตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ร่วมกับ Google classroom
3. เมื่อดำเนินการสอนเรียบร้อยแล้ว จึงดำเนินการทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอดคล้องกับทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ฉบับเดิม และทำการเก็บรวบรวมคะแนน
4. สำนวความพึงพอใจของนักเรียนตามโครงสร้างของแบบสอบถามความพึงพอใจในตารางที่ 3 ต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกึ่งสไลด์
5. รวบรวมคะแนนและวัดผลทางสถิติโดยคำนวณหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และแปล ผลการทดลองตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ผลการวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกึ่งสไลด์ ที่ส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และค่าสถิติทดสอบที (t-test) ของคะแนนทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้รูปแบบทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ร่วมกับ Google classroom

การจัดการเรียนรู้	n	Score	$\bar{X}$	S.D.	percent	t-test
ก่อนการจัดการเรียนรู้	34	20	8.71	3.07	45.53	13.15*
หลังการจัดการเรียนรู้	34	20	15	1.44	75.00	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 คะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 8.71 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.07 และคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.44 เมื่อได้เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทั้งก่อนและหลังจัดการเรียนรู้ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ร่วมกับ Google classroom มากกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 13.15 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

ตาราง 5 วิเคราะห์ทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้

ทักษะ Digital literacy	จำนวน นักเรียน	ก่อนเรียน	หลังเรียน	ความแตกต่างของทักษะ ก่อนและหลังเรียน
ทักษะการใช้ (Use)	34	49.41	75.88	26.47
ทักษะการสร้าง (Create)	34	37.65	73.53	35.88
ทักษะความเข้าใจ (Understand)	34	43.53	75.29	31.76
ทักษะการเข้าถึง (Access)	34	44.12	75.29	31.18

จากตาราง 5 คะแนนเฉลี่ยของการวัดทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้พบว่านักเรียนมีทักษะการใช้ (Use) เพิ่มขึ้นโดยคิดเป็นร้อยละ 26.47 ทักษะการสร้าง (Create) เพิ่มขึ้นโดยคิดเป็นร้อยละ 35.88 ทักษะความเข้าใจ (Understand) เพิ่มขึ้นโดยคิดเป็นร้อยละ 31.76 ทักษะการเข้าถึง (Access) เพิ่มขึ้นโดยคิดเป็นร้อยละ 31.18

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ร้อยละ 60 ขึ้นไป

วัดทักษะ / ความรู้	percent	$\bar{X}$	S.D.	t
เทียบเกณฑ์ร้อยละ 60	60.00	12	1.44	13.32*
หลังเรียน	75.00	15.33		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 6 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ร่วมกับ Google classroom มีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 60 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75

ตาราง 7 ความพึงพอใจของนักเรียน

ด้านการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านเนื้อหา	4.46	0.78	มาก
ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ Google classroom	4.53	0.70	มากที่สุด
ด้านสื่อการเรียนการสอน	4.34	0.85	มาก
ด้านการประเมินด้านทักษะการใช้ Digital literacy	4.35	0.82	มาก
ด้านการวัดและประเมินผลค่าเฉลี่ย	4.48	0.74	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.43	0.78	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ รายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เฉลี่ยรวมความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.43, S.D. = 0.78) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเนื้อหาความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.46, S.D. = 0.78) ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom ความพึงพอใจระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.53, S.D. = 0.70) ด้านสื่อการเรียนการสอนความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.34, S.D. = 0.85) ด้านทักษะการใช้ Digital literacy ความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.35, S.D. = 0.82) ด้านการวัดและประเมินผลความพึงพอใจระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.74)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ร่วมกับ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ ที่ส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สามารถนำผลมาอภิปรายผล ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. ทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) โดยเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ร่วมกับการใช้ Google Classroom ส่งผลให้นักเรียน มีความสามารถในการด้านทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) คะแนนเฉลี่ยก่อนการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 8.71 และคะแนนเฉลี่ยหลังการจัดการเรียนรู้เท่ากับ 15 แสดงว่าความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยทักษะที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ทักษะการสร้าง (Create) ซึ่งเป็นทักษะที่นักเรียนปฏิบัติการผลิตและการสร้างเนื้อหาดิจิทัล โดยใช้ บทความ วิดีโอ รูปภาพ เพื่อนำไปใช้ประกอบในการสร้างงานนำเสนอ ซึ่งมีคะแนนความแตกต่างของทักษะก่อนและหลังเรียนที่เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 35.88 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Seng et al., (2022) ได้ศึกษาการพัฒนาแอปพลิเคชันทางการศึกษาเพื่อส่งเสริมทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital literacy) สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าการเปรียบเทียบทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 80 พบว่านักเรียนทั้งหมด 20 คน มีคะแนนทักษะการรู้ดิจิทัล (Digital literacy) สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($\bar{X} = 9.45$, S.D. = .69)

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยเปรียบเทียบเกณฑ์ร้อยละ 60 ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ร่วมกับ Google classroom มีคะแนนหลังการจัดการเรียนรู้ ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 60 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 และมีคะแนนความก้าวหน้าคิดเป็นร้อยละ 31.47 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Srichalard and Promchana (2020) ได้ศึกษาการพัฒนาการเรียนรู้อย่างแบบคอนสตรัคติวิสต์บนโมบายแอปพลิเคชันเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์ พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 14.09$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ย ($\bar{X} = 26.59$) ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 จากการศึกษาจึงสนับสนุนได้ว่า การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ที่ส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนปทุมานุภพในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 60 จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75

3. ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังเรียนด้วยวิธีการจัดการเรียนรู้โดยใช้ Google classroom เรื่องการสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ รายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เฉลี่ยรวมทั้งหมดแล้วอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X}=4.43$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ Google Classroom มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.53$ S.D.=0.70) ส่วนด้านที่มีความพึงพอใจน้อยที่สุด คือ ด้านสื่อการสอน ($\bar{X}=4.34$ S.D.=0.85) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sukkhai et al., (2022) ได้ศึกษาพัฒนาบทเรียนด้วย Google Classroom เรื่อง แผ่นดินถิ่นรักชัยภูมิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อที่มีต่อบทเรียนด้วย Google classroom เรื่อง แผ่นดินถิ่นรักชัยภูมิ ร่วมกับหนังสือแผ่นดินถิ่นรักชัยภูมิ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านบทเรียนด้วย Google classroom เรื่อง แผ่นดินถิ่นรักชัยภูมิมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดโดยมีค่าเท่ากับ 4.65 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.48 โดยมีระดับความพอใจมากที่สุด จากการศึกษาจึงสนับสนุนได้ว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในระดับมากต่อการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ Google classroom เรื่องการสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ที่ส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในขั้นตอนการสอนผู้สอนควรให้นักเรียนฝึกทักษะการทำงานร่วมกันเพื่อให้นักเรียนมีโอกาแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์และเรียนรู้จากกันและกัน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้เรียนรู้แนวทางการสร้างสื่อนำเสนอจากเพื่อนๆ ในชั้นเรียนสามารถนำไปประยุกต์เป็นความคิดของตนเอง

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัยการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ Google classroom เพื่อส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ในระดับชั้นอื่นๆ พร้อมทั้งศึกษาเนื้อหาวิจัยให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist Theory) ร่วมกับการใช้ Google Classroom

2.2 ควรออกแบบสื่อการจัดการเรียนรู้ใน Google classroom ให้สวยงาม น่าสนใจ ดึงดูดความสนใจเพื่อให้นักเรียนอยากเรียนรู้และมีความพึงพอใจด้านสื่อการเรียนการสอนเพิ่มมากยิ่งขึ้น

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

การพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ Google classroom เรื่อง การสร้างสื่อนำเสนอด้วยโปรแกรมกูเกิ้ลสไลด์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) สามารถส่งเสริมทักษะความเข้าใจและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital literacy) ได้อย่างมีประสิทธิภาพครูผู้สอนสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายเพื่อให้สอดคล้อง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาหรือบูรณาการให้เข้ากับรายวิชาอื่นๆ อีกทั้งครูผู้สอนสามารถใช้ Google Classroom ซึ่งถือเครื่องมือสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การมอบหมายงาน การประเมินผล จะช่วยให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

References

- Jobsdb. (2023, 07 July). *Digital Literacy: How important are digital literacy skills to our organization*. Jobsdb. <https://th.jobsdb.com/th/career-advice/article/digital-literacy> (in Thai)
- Ministry of Education. (2019). *Act National Education (No. 4) 2019*. <https://www.moe.go.th/wp-content/uploads/2022/01/MOE-Authority.pdf> (in Thai)
- Nillapun, M. (2014). *Educational research methods* (8th ed.). Nakhon Pathom: Silpakorn University. (in Thai)
- Seng, R. & Loyapha, R. & Buenae, S. & Lemaeng, A. & Phadung, M. (2022). The Development of an Educational Application to Enhance Digital Literacy Skills for Grade 1 Elementary School Students. *The 7th Nation Science and Technology Conference | NSCIC 2022*. (pp. 1088 - 1095). Retrieved from <https://citly.me/t0cwM> (in Thai)
- Somabut, A. (2013, 25 September). *Constructivist Theory*. WordPress.com. <https://teacherweekly.wordpress.com/2013/09/25/constructivist-theory/> (in Thai)
- Srichalard, P. & Promchana, A. (2020). Thai Thai: English. *Journal of Inclusive and Innovative Education*, 4(3), 82–92. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/cmujedu/article/view/240616> (in Thai)
- Sukkhai, L. & Photivechukul, S. & Phannak, R. (2022). Develop Lessons With Google Classroom On The Pan Din Tin Rak Chaiyaphum For Students In Grade 1. *Journal of MCU Ubon Review*, 7(2), 2211-2222. Retrieved from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/mcjou/article/view/258550/173920> (in Thai)

ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL)
บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และทักษะการคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพวงพรหมครวิทยา
Results of Learning Management Using Community-Based Learning : CBL
Integrated with the Philosophy of Sufficiency Economy
to Develop Academic Achievement and Creative Thinking Skills
for Grade 11 Students at Phuangpromkhonwittaya School.

Received: April 30, 2024

Revised: May 30, 2024

Accepted: June 11, 2024

ธนาธิป รัตนพันธ์

Thanatip Rattanapan

โรงเรียนพวงพรหมครวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุราษฎร์ธานี ชุมพร 84210
Phuangpromkhonwittaya School, The Secondary Educational Service Area Office Surathani Chumphon, 84210

Corresponding Author, E-mail: thanatiprtnp@gmail.com

บทคัดย่อ

ผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพวงพรหมครวิทยา เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องเศรษฐกิจชุมชน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ 2) ศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพวงพรหมครวิทยา ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่องเศรษฐกิจชุมชน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ และแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มจากการทดสอบก่อนการทดลอง ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ทดสอบหลังการทดลอง ประเมินความพึงพอใจ และประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้ t – test dependent วิเคราะห์ผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์และความพึงพอใจของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาเรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดสร้างสรรค์

Abstract

Results of community-based learning Integrated with the Philosophy of sufficiency economy to develop academic achievement and creative thinking skills for grade 11 students at Phuangpromkhonwittaya School. It is an experimental research. The objectives are to 1) compare academic achievement about community economy before and after 2) Study creative thinking skills After receiving learning and 3) Study the satisfaction of grade 11 students after receiving learning management. The sample group was grade 11 students at Phuangpromkhonwittaya School. obtained by simple random sampling Classrooms were used as random units. Number of classrooms: 14 students The tools used in the research are Learning management plan about community economy academic achievement test creative thinking skills assessment and assessment of satisfaction with learning management data collection starting with pre-experiment testing. Carry out learning management test after experiment evaluate satisfaction and evaluate creative thinking skills data analysis to compare academic achievement using t - test dependent, analyze the results of the assessment of creative thinking skills and student satisfaction. Calculate the mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.). Then compare interpretation criteria.

The research results found that Academic achievement in social studies about community economy for grade 11 students after receiving community-based learning. The average score after studying was higher than before studying. Statistically significant at the .05 level. Results of assessment of creative thinking skills at a good level and the results of the evaluation of satisfaction with learning management at the highest level.

Keywords : Community-Based Learning, Philosophy of Sufficiency Economy, Academic Achievement and Creative Thinking Skills

บทนำ

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 - 2579 มีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทย ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความมีวินัย และมีจิตสาธารณะ คนทุกช่วงวัยมีทักษะ ความรู้ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานการศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพ โดยสถานศึกษาทุกระดับการศึกษามีหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ ตำราเรียน นวัตกรรม และสื่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม คุณธรรม จริยธรรม ความเป็นท้องถิ่น และการนำแนวคิดตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ โดยใช้วิธีการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม (Office of the Secretariat of the Education Council, 2017) นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการประกาศนโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 - 2568 ที่จะส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สร้างความตระหนักรู้และจิตสำนึกความเป็นท้องถิ่น การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยใช้การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน ที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ในรูปแบบ Active Learning, STEM Education, Coding ฯลฯ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่สามารถพัฒนาทักษะด้านความรู้ (Hard skill) และทักษะอารมณ์และสังคม (Soft skill) ให้กับผู้เรียน

เพื่อการอยู่ร่วมกัน การทำงานร่วมกัน การมีทัศนคติที่ดีต่อชุมชนและวิถีชุมชน เพื่อส่งต่อไปในด้านการดูแลสืบสานสิ่งที่ดีในชุมชนต่อไป นโยบายการศึกษาแห่งชาติ มีจุดเน้นเสริมสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ ความตระหนัก และส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต บูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองและศีลธรรมให้มีความทันสมัย น่าสนใจ เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ของท้องถิ่น และการเสริมสร้างวิถีชีวิตของความเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง (Ministry of Education, 2023)

การศึกษาท้องถิ่นหรือชุมชนของตนเอง สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง เมื่อได้เรียนรู้เกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเองแล้วจะทำให้เรามีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญมากยิ่งขึ้น เมื่อเราเห็นความสำคัญของท้องถิ่นของตนเองก็จะทำให้รัก ผูกพันและหวงแหนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น จนทำให้เราเกิดศรัทธาเชื่อมั่นในภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่น รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น นำทรัพยากรที่มีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เผยแพร่ ชักชวนให้คนในท้องถิ่นสำนึกรักบ้านเกิด จนเกิดเป็นการรวมตัวหรือรวมกลุ่มพัฒนาท้องถิ่น เมื่อท้องถิ่นหรือชุมชนมีปัญหาจะสามารถร่วมกันแก้ปัญหาได้ จนทำให้ท้องถิ่นหรือชุมชนมีความเข้มแข็ง พัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น เมื่อชุมชนหลาย ๆ ชุมชนเข้มแข็งก็จะทำให้ให้ตำบล อำเภอ จังหวัด ภูมิภาค รวมไปถึงระดับประเทศจะมีความเข้มแข็งและพัฒนาไปในทิศทางที่ดีด้วย จะเห็นได้ว่าท้องถิ่นเป็นเพียงแค่จุดเล็กเท่านั้น แต่ถ้าหลายจุดเล็กหรือท้องถิ่นหลายท้องถิ่นรวมกันก็จะส่งผลให้ประเทศชาติมีความเจริญก้าวหน้าไปด้วย สอดกับแนวคิดที่ว่า การพัฒนาต้องเริ่มมาจากรากฐาน เช่นเดียวกับการพัฒนาประเทศชาติที่ต้องเริ่มมาจากท้องถิ่น

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นการเรียนรู้โดยการบริการสังคม (Service Learning : SL) เป็นรูปแบบของการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ที่ออกแบบมาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและความต้องการของชุมชน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นกลยุทธ์หรือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่บูรณาการเนื้อหา ตามหลักสูตรให้เชื่อมโยงกับชุมชนโดยใช้การปฏิบัติงานเป็นฐาน ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติงานจากสถานการณ์จริง ในชุมชนบูรณาการกับการมีส่วนร่วมระหว่างครู ผู้เรียน และกลุ่มคนในชุมชน เช่น การไปศึกษาเรื่องประวัติศาสตร์วัฒนธรรม การทำมาหากิน หัตถกรรม การศึกษาพยาบาลแบบพื้นบ้าน จากบุคคล และองค์กรในชุมชนนอกเหนือจากการเรียนรู้ในห้องเรียน กระบวนการสำคัญของการเรียนรู้ ใช้การสะท้อนคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความรู้ในเนื้อหาตามหลักสูตรและเข้าใจชุมชนมากขึ้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนด้านความรู้และทักษะอย่างหลากหลาย เช่น การคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การคิดเชิงวิพากษ์ ซึ่งเป็นทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีคุณธรรมจริยธรรม เจตคติ ที่พึงประสงค์ ตระหนักในความรับผิดชอบ ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน รวมทั้งเพื่อตอบสนอง ความต้องการที่แท้จริงของชุมชน ชุมชนและผู้เรียนจะได้รับประโยชน์ร่วมกัน ทั้งโดยการบรรลุวัตถุประสงค์ ตามเป้าหมายที่กำหนดโดยชุมชน (Jensantikul, 2021)

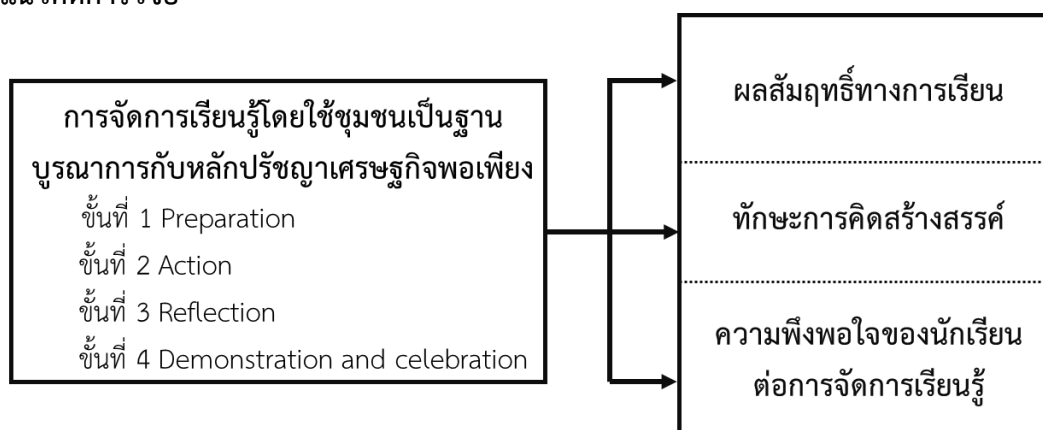
ผลการจัดการเรียนรู้ก่อนกลางภาค ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (ส32103) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพ่วงพรมครววิทยา มีผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ (น้อยกว่าร้อยละ 60) คิดเป็นร้อยละ 45.50 ของนักเรียนทั้งหมด ซึ่งคาดว่าจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบเป็นเนื้อหาสาระในภาพรวมของระดับเศรษฐศาสตร์มหภาคหรือระดับโลก ทำให้นักเรียนเข้าใจค่อนข้างยาก ทว่าในกิจกรรมชั้นเรียนที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับข้อมูลในชุมชนหรือสิ่งใกล้ตัวของนักเรียนในท้องถิ่นนั้น นักเรียนมีความสนใจและเข้าใจเป็นอย่างดี เนื่องจากเป็นสิ่งที่อยู่ในชีวิตประจำวัน

ของนักเรียน และกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านมา เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์หรือสาระเชิงวิชาการเพียงอย่างเดียว ซึ่งเป็นการส่งเสริมพัฒนาสมองซีกซ้าย แต่การพัฒนาสมองซีกขวา ด้านอารมณ์และความคิดสร้างสรรค์ มีการส่งเสริมค่อนข้างน้อย จึงทำให้สมองได้รับการพัฒนาที่ไม่เท่ากัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน ซึ่งมีแนวคิดจากทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructionism) ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Theory: ELT) และแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สู่การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) และโรงเรียนพ่วงพรมครวิทยา เป็นสถานศึกษาพอเพียง จึงได้แนวคิดเพิ่มเติมบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้นักเรียนเรียนรู้จากในชั้นเรียน สู่การลงพื้นที่สำรวจและสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชน วิเคราะห์ปัญหาและร่วมกันเสนอแนวทางแก้ไขหรือพัฒนาในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้นจากการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ และพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์จากการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ชุมชน นอกจากนี้ผู้วิจัยมีความต้องการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน โดยให้นักเรียนสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำข้อเสนอแนะในพัฒนาการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. เพื่อศึกษาทักษะการคิดสร้างสรรค์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพ่วงพรมครวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 2 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 21 คน

กลุ่มตัวอย่าง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนพ่วงพรมครวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย ใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 14 คน

ตัวแปรการวิจัย

1. ตัวแปรต้น การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. ตัวแปรตาม มีดังนี้

2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน

2.2 ทักษะการคิดสร้างสรรค์

2.3 ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้

เนื้อหาการวิจัย รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม (ส32103) เรื่อง เศรษฐกิจชุมชน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 - 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ ตัวชี้วัด ส 3.1 ม.4-6/2 ตระหนักถึงความสำคัญของปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่มีต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ และ ส 3.1 ม.4-6/4 วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไข

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้เวลาจำนวน 8 คาบ คาบละ 50 นาที ระหว่างเดือนมกราคมจนถึงกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องเศรษฐกิจชุมชน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 คาบ คาบละ 50 นาที

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบทดสอบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2.2 แบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ มีทั้งหมด 4 ด้าน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

2.3 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งหมด 4 ด้าน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. **แผนการจัดการเรียนรู้** รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เรื่องเศรษฐกิจชุมชน โดยใช้การจัดการเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 คาบ คาบละ 50 นาที ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด และสาระการเรียนรู้แกนกลาง ของสาระการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษารูปแบบ วิธีการ และเทคนิคการจัดการจัดการเรียนรู้ จากเอกสารและงานวิจัย

1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 8 คาบ

1.4 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ซึ่งผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คือ 0.94 สามารถนำไปใช้ได้

2. **แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** รายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบทดสอบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกันในการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบ จากเอกสารที่เกี่ยวกับเทคนิคการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้

2.2 วิเคราะห์หลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบทดสอบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ คะแนนเต็ม 30 คะแนน และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ซึ่งผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คือ 0.86 สามารถนำไปใช้ได้

3. **แบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์** มีทั้งหมด 4 ด้าน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อพิจารณาตัวแปรที่ต้องการศึกษา และศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดสร้างสรรค์ และวิธีการสร้างแบบประเมิน

3.2 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัด และกำหนดรูปแบบของแบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ ตามแนวคิดของ Guilford (Guilford, 1967) โดยสร้างแบบประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นแบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ จำนวน 4 ด้านและดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of item objective congruence) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ซึ่งผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คือ 0.92 สามารถนำไปใช้ได้

4. แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บุรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งหมด 4 ด้าน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

4.1 กำหนดเป้าหมายในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจ

4.2 สร้างแบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บุรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีทั้งหมด 4 ด้าน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ และดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC: Index of item objective congruence) เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้เศรษฐศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา และด้านการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ซึ่งผลการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา คือ 0.94 สามารถนำไปใช้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บุรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บุรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 3 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้ระยะเวลาในการทดลอง 8 คาบ กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ขั้นที่ 1 Preparation นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจชุมชนและหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำรวจพื้นที่ของชุมชนและสัมภาษณ์ปราชญ์ชุมชนโดยใช้กระบวนการกลุ่ม จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสรุปประเด็นปัญหาและเสนอแนวทางในการพัฒนา

2.2 ขั้นที่ 2 Action นักเรียนแต่ละกลุ่มลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ชุมชนโดยเน้นตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และมีครูเป็นผู้อำนวยการเรียนรู้

2.3 ขั้นที่ 3 Reflection นักเรียนสรุปผลการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (3 ห่วง 2 เงื่อนไข) วิเคราะห์ผลกระทบ และนำเสนอเป็นอินโฟกราฟิก

2.4 ขั้นที่ 4 Demonstration and celebration นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอโครงงานผลิตภัณฑ์จากชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยผู้ประเมินและให้คำแนะนำคือ ครูในโรงเรียนที่มีภูมิสำเนาเดียวกับที่ตั้งของโรงเรียน ปราชญ์ชุมชน และผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ จากกระบวนการดำเนินงานและการนำเสนอโครงงานผลิตภัณฑ์จากชุมชนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้เกณฑ์การประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์

4. ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง

5. ประเมินความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความพึงพอใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บุรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t – test dependent

2. วิเคราะห์ผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert, 1987) ดังนี้

3.50 – 4.00	หมายถึง ระดับดีมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง ระดับดี
1.50 – 2.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.00 – 1.49	หมายถึง ระดับน้อย

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้จากแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามมาตราวัดของลิเคิร์ต (Likert, 1987) ดังนี้

3.50 – 4.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
2.50 – 3.49	หมายถึง ระดับมาก
1.50 – 2.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.00 – 1.49	หมายถึง ระดับน้อย

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีคะแนนดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน						
การทดสอบ	n	k	$\bar{X}$	S.D.	t-test	Sig
ก่อนเรียน	14	30	11.08	3.47	10.26*	.000
หลังเรียน	14	30	20.31	3.29		

* p < .05

จากตาราง 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$ = 20.31, S.D. = 3.29) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 11.08 , S.D. = 3.47) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์						
ด้าน	n	k	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับ
การคิดคล่องตัว	14	4	3.36	0.61	ดี	2
การคิดยืดหยุ่น	14	4	3.00	0.93	ดี	4
การคิดริเริ่ม	14	4	3.64	0.48	ดีมาก	1
การคิดละเอียดละออ	14	4	2.93	0.49	ดี	3
คะแนนเฉลี่ย	14	4	3.23	0.76	ดี	

จากตาราง 2 พบว่าผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้านการคิดคล่องตัว คะแนนเฉลี่ย 3.36 อยู่ในระดับดี ด้านการคิดยืดหยุ่นคะแนนเฉลี่ย 3.00 อยู่ในระดับดี ด้านการคิดริเริ่ม คะแนนเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับดีมาก ด้านการคิดละเอียด ละออ คะแนนเฉลี่ย 2.93 อยู่ในระดับดี และคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.23 อยู่ในระดับดี

3. ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้						
ด้าน	n	k	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับ
การจัดการเรียนรู้	14	4	3.64	0.48	มากที่สุด	2
สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้	14	4	3.43	0.82	มาก	4
ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	14	4	3.64	0.61	มากที่สุด	2
การนำไปใช้	14	4	3.79	0.41	มากที่สุด	1
คะแนนเฉลี่ย	14	4	4.63	0.62	มากที่สุด	

จากตาราง 3 พบว่าผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้านการจัดการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ย 3.43 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน คะแนนเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับมากที่สุด ด้านการนำไปใช้ คะแนนเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับมากที่สุด และคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$ = 20.31, S.D. = 3.29) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 11.08 , S.D. = 3.47) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานบัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ลงมือปฏิบัติด้วยประสบการณ์จริง ทำให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Nandilok (2021) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่อง การใช้ชีวิตแบบพอเพียง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยผลการวิจัยพบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลของกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เรื่องการใช้ชีวิตแบบพอเพียง เท่ากับ 0.71 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียน เรื่อง การใช้ชีวิตแบบพอเพียง เพิ่มขึ้นร้อยละ 71.0 และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด 3.23 อยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีคะแนนมากที่สุดคือด้านการคิดริเริ่ม คะแนนเฉลี่ย 3.64 อยู่ในระดับดีมาก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานบัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการส่งเสริมให้นักเรียนร่วมกันหาแนวทางในการแก้ไขหรือพัฒนาชุมชนให้ดียิ่งขึ้นบนพื้นฐานของความพอเพียง ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ นักเรียนได้นำเสนอในรูปแบบของผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผลิตจากวัสดุในชุมชน โดยต้องใช้ความคิดแปลกใหม่แตกต่างจากเดิม ดัดแปลง ประยุกต์ และสามารถนำไปใช้ได้ และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือด้านการคิดละเอียดละออ คะแนนเฉลี่ย 2.93 อยู่ในระดับดี เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหา แต่ยังไม่มีส่วนตอนในการเชื่อมโยงผลการแก้ปัญหาสู่แนวทางในการพัฒนาพื้นที่อื่น ๆ จึงทำให้ผู้เรียนไม่สามารถขยายละเอียดเกี่ยวกับคำตอบและเชื่อมโยงสัมพันธ์สิ่งต่าง ๆ ได้ ซึ่งสอดคล้องกับ Phinla and Phinla (2023) ได้ศึกษาห้องเรียนครูสังคมศึกษากับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน ซึ่งการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียนได้ใช้กระบวนการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ การแสวงหาความรู้ ทักษะ กระบวนการ และเจตคติจากชุมชนท้องถิ่น บัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียน และกลุ่มคนในชุมชน ในลักษณะของการเป็นหุ้นส่วนในการเรียนรู้ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นกัลยาณมิตร

ผลการประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องเศรษฐกิจชุมชน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีคะแนนเฉลี่ย 4.63 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีคะแนนมากที่สุด คือ ด้านการนำไปใช้ คะแนนเฉลี่ย 3.79 อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานบัณฑิตการศึกษาระดับปริญญาตรีเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ได้ลงมือปฏิบัติด้วยประสบการณ์จริง สังเกตปัญหาค้นคว้าหาวิธีพัฒนา ร่วมกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ซึ่งมีความเหมาะสมกับบริบทของชุมชน ทำให้ผู้เรียนได้นำผลจากการเรียนรู้สู่การนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน และด้านที่มีคะแนนน้อยที่สุด คือด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ย 3.43 อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ให้ผู้เรียนศึกษาเรียนรู้ สำรวจ สัมภาษณ์ และปฏิบัติด้วยตนเอง ครูเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เท่านั้น จึงทำให้ครูมีการใช้สื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ Sinhachotsukapat (2020) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ฐานนอกสถานที่เสมือนร่วมกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความรู้สึกรักหวงแหนผูกพันในความเป็นพลเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยผลการวิจัยพบว่าผลสำรวจความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยแบบการจัดการเรียนรู้ฐานนอกสถานที่เสมือนร่วมกับการโดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อส่งเสริมความรู้สึกรักหวงแหนผูกพันในความเป็นพลเมืองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้นได้ ดังนั้น ผู้สอนจึงควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในการเรียนการสอน โดยต้องศึกษาขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) และหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เข้าใจ เพื่อนำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 จากการวิจัยพบว่าผลการประเมินทักษะการคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับดี ดังนั้นหากผู้สอนต้องการเพิ่มทักษะการคิดสร้างสรรค์ให้สูงขึ้น ควรศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ชัดเจน และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีอิสระทางความคิด เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความคิดสร้างสรรค์ในการออกแบบผลงาน

1.3 จากการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ ในระดับมากที่สุด ดังนั้น ผู้สอนควรนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ได้ศึกษาเรียนรู้ผ่านการสำรวจ หรือสัมภาษณ์ ลงมือปฏิบัติด้วยประสบการณ์จริง และสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ชุมชน ในการแก้ไขหรือพัฒนา เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประยุกต์ใช้กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่การพัฒนาเป็นหลักสูตรท้องถิ่นของสถานศึกษา หรือพัฒนาเป็นวิธีการสอนและกระบวนการสอนแบบใหม่

2.2 ควรนำการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ขยายสู่การสร้างเครือข่ายองค์กร กลุ่ม ปรชาชนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาชุมชนในมิติต่าง ๆ นอกเหนือจากมิติด้านการศึกษา

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-Based Learning : CBL) บูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำชุมชนมาใช้เป็นฐานในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ความสำคัญกับชุมชนเป็นหลัก โดยการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ของการจัดกิจกรรมและบูรณาการกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่สอดแทรกทุกขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 Preparation ขั้นที่ 2 Action ขั้นที่ 3 Reflection และขั้นที่ 4 Demonstration and celebration ซึ่งทำให้นักเรียนมีความสนใจใฝ่เรียนรู้มากขึ้น เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันและมีความใกล้ชิดตัวนักเรียนเป็นอย่างมาก นอกจากนี้นักเรียนมีความถนัดและมีความสุขในการลงมือปฏิบัติ หรือศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลต่อความตั้งใจในการทำผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ใช้ความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับบริบทของชุมชน

References

- Guilford, J.P. (1967). *The Nature of Human Intelligence*. New York: Mc Graw-Hill Book Company.
- Jensantikul, N. (2021). Community-Based Learning Process : Reflections on Experience and Learning. *Journal of Humanities and Social Sciences Mahamakut Buddhist University Isan Campus*, 2(3), 78–85. Retrieved from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jhsmbuisc/article/view/253640> (in Thai)
- Likert, R. (1987). *New patterns of management*. New York: McGraw-Hill.
- Ministry of Education. (2023). *Announcement of the Ministry of Education on Educational Policy of the Ministry of Education. Fiscal year 2024 – 2025*. Bangkok. (in Thai)
- Nandilok, P. (2021). *Development of community-based learning activities on living a self-sufficient life. Grade 4* (Thesis for the Master of Education degree). Maha Sarakham: Maha Sarakham Rajabhat University. (in Thai)
- Office of the Secretariat of the Education Council. (2017). *National Education Plan 2017 – 2036*. Bangkok: Phrikwan Graphics. (in Thai)
- Phinla, W., & Phinla, W. (2023). Classroom of Social Studies Teacher with Learning Management using Community-Based Learning. *Journal of Education Thaksin University*, 23(2), 1–12. <https://doi.org/10.55164/jedutsu.v23i2.259549> (in Thai)
- Sinhachotsukkapat, R. (2020). *Development of a virtual outdoor learning model combined with community-based learning management. To promote a sense of commitment to citizenship among high school students* (Thesis for the Master of Education degree). Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
A Sufficiency-Based School Administration Model Towards Learning Centers
in Accordance with the Philosophy of Sufficiency Economy in Education of
Schools Under the Trang Primary Educational Service Area Office 2

Received: June 9, 2024

Revised: June 24, 2024

Accepted: June 25, 2024

สุดคณิง อาจชอบการ^{1*} พัทธนันท์ นิลพัฒน์² และสุเมตตา คงสง³
Sutkhanueng Autchobkarn^{1*} Phatanun Nilphat² and Sumetta Kongsong³

^{1,2,3} สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
^{1,2,3} The Trang Primary Educational Service Area Office 2

*Corresponding Author, E-mail: sudkanerng2514@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากสถานศึกษา 88 แห่ง สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 264 คน ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (1) สร้างและพัฒนารูปแบบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบรูปแบบ (2) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินรูปแบบ ด้านความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.75) และการปฏิบัติงานสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.69) องค์ประกอบของรูปแบบ (1) องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ 7 องค์ประกอบหลัก และ 8 องค์ประกอบสนับสนุน (2) องค์ประกอบยกระดับพัฒนา 6 องค์ประกอบหลัก และ 9 องค์ประกอบสนับสนุน 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ส่วน (1) ส่วนนำ (ชื่อรูปแบบ แนวคิด/หลักการ จุดมุ่งหมาย กลยุทธ์/ แนวทางการพัฒนา เป้าหมาย) (2) ตัวแบบ/ลักษณะรูปแบบ (3) ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ (4) ปัจจัย/เงื่อนไขความสำเร็จ และ 3) ผลการประเมินรูปแบบ มีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 97.22

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์การเรียนรู้ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the current conditions and components of the administration of sufficiency-based schools under the Trang Primary Educational Service Area Office Two, 2) develop a sufficiency-based school administration model towards learning centers in accordance with the philosophy of sufficiency economy in education, and 3) evaluate the constructed model. A mixed-methods research approach was employed. 1) In the quantitative research, was conducted using a questionnaire to collect data from 88 schools. Employing multi-stage and simple random sampling by drawing lots. A total of 264 key informants were selected using purposive sampling. Using percentage (%), mean (M), and standard deviation (S.D.). 2) In the qualitative research, (1) a model was constructed and inspected using a model checklist to ensure accuracy and suitability. (2) The model was evaluated using an evaluation form to assess accuracy, suitability, feasibility, and usability.

Findings: 1) The current conditions of sufficiency-based school administration showed overall performance at the highest level ($\bar{x}$ =4.22, S.D.=0.75). Similarly, the conditions towards learning centers were at the highest level ($\bar{x}$ =4.23, S.D.=0.69). The model consisted of two main components: (1) excellence enhancement, with seven major components and eight supporting components, and (2) development level, with six major components and nine supporting factors. 2) The sufficiency-based school administration model towards learning centers included four parts: (1) introduction (the model title, concepts and principles, objectives, strategies/guidelines, goals) (2) model characteristics (3) implementation steps (4) factors/conditions for success. and 3) Evaluation Results are 100% accuracy, with 97.22 % suitability, feasibility, usability.

Keywords : A Administration Model, Sufficiency-Based School, Learning Centers and The Philosophy of Sufficiency Economy in Education

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2517 เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำรงชีวิตโดยยึดหลักความพอเหมาะพอดี ความมีเหตุผล และความไม่ประมาท ซึ่งทรงถือปฏิบัติด้วยพระองค์เองมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน แต่มีการตระหนกอย่างจริงจังถึงความสำคัญของหลักเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ซึ่งในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงย้ำให้เห็นความสำคัญที่มีเศรษฐกิจแบบ “พอมีพอกิน” พัฒนาค้นหาให้สามารถ “อุ้มชูตัวเองได้” อีกครั้ง (Office of the Permanent Secretary for the Ministry of Interior, 2022, pp. 2-3)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายมุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้สามารถจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพด้วยความยั่งยืน จึงต้องมีการพัฒนาสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

และหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นแหล่งศึกษาดูงานให้กับหน่วยงานและผู้สนใจ โดยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาและประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (Ministry of Education, 2012, p. 3)

การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เกิดจากการสนองนโยบายให้สถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการเข้ารับการประเมินและให้ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาตามเกณฑ์การประเมิน 3 ด้าน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านบุคคล 4 องค์ประกอบ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2 องค์ประกอบ และด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก 2 องค์ประกอบ ผ่านเกณฑ์ทุกด้านและทุกองค์ประกอบ มากกว่าหรือเท่ากับ 4.00 ขึ้นไป จากระดับคุณภาพ 1-5 เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียงและจัดการศึกษาที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างให้กับสถานศึกษาพอเพียงอื่น ๆ รวมถึงชุมชนและสังคมในวงกว้าง (Ministry of Education, 2012, p. 5) จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ขับเคลื่อนและมีผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติและผ่านการประเมินเป็น “สถานศึกษาพอเพียง” เมื่อปี พ.ศ. 2560 ได้จำนวน 132 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.5 จากนั้นมีสถานศึกษาที่มีความพร้อมได้พัฒนาสถานศึกษาของตนเองอย่างต่อเนื่องจนได้ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในปี พ.ศ. 2566 ได้จำนวน 20 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.80 และมีข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติงานสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในปีการศึกษา 2566 เพื่อรองรับและยกระดับสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 พบว่า ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อจัดเรียงลำดับคุณภาพการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้าน จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่าลำดับที่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และ 5) ด้านหลักสูตรและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

จากข้อมูลข้างต้นแสดงถึงลำดับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาและด้านหลักสูตรและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในลำดับน้อยและน้อยที่สุดของทั้ง 5 ด้าน (Trang Primary Educational Service Area Office 2, 2023, p. 7) และจากภาพรวมของสภาพปัจจุบันปัญหาที่สะท้อนการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกเหนือจากที่สะท้อนข้างต้น พบว่า การดำเนินงานขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนโดยเฉพาะระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นภารกิจหลักที่สถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสืหาเป็นกลุ่มสถานศึกษาในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 11 แห่ง จัดการเรียนการสอนโดยมีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา แต่จากรายงานการประเมินภายนอก รอบที่ 4 ของบางสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินแล้วนั้น พบปัญหาในการดำเนินงานที่ผ่านมา 1) ด้านการบริหารจัดการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาไม่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเท่าที่ควร 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนขาดการส่งเสริมการนำหลักสูตรบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการใช้จริง 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขาดการกำกับ ติดตาม และประเมินผลกิจกรรมตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง 4) ด้านพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารและครูยังขาดความเข้าใจในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ การกำหนดแนวทางในการประเมินผลการทำกิจกรรมหรือการดำเนินงานภายในสถานศึกษาไม่ชัดเจนเท่าที่ควร (Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, 2021) ซึ่งการบริหารสถานศึกษาพอเพียงมีองค์ประกอบที่ใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติดังนี้ ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาครูบุคลากร 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน และ 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ และมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีรูปแบบเป็นโครงสร้างทางความคิดและมีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียน ด้านการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด และด้านการมีศักยภาพขยายผลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (Phumkerd et al., 2021)

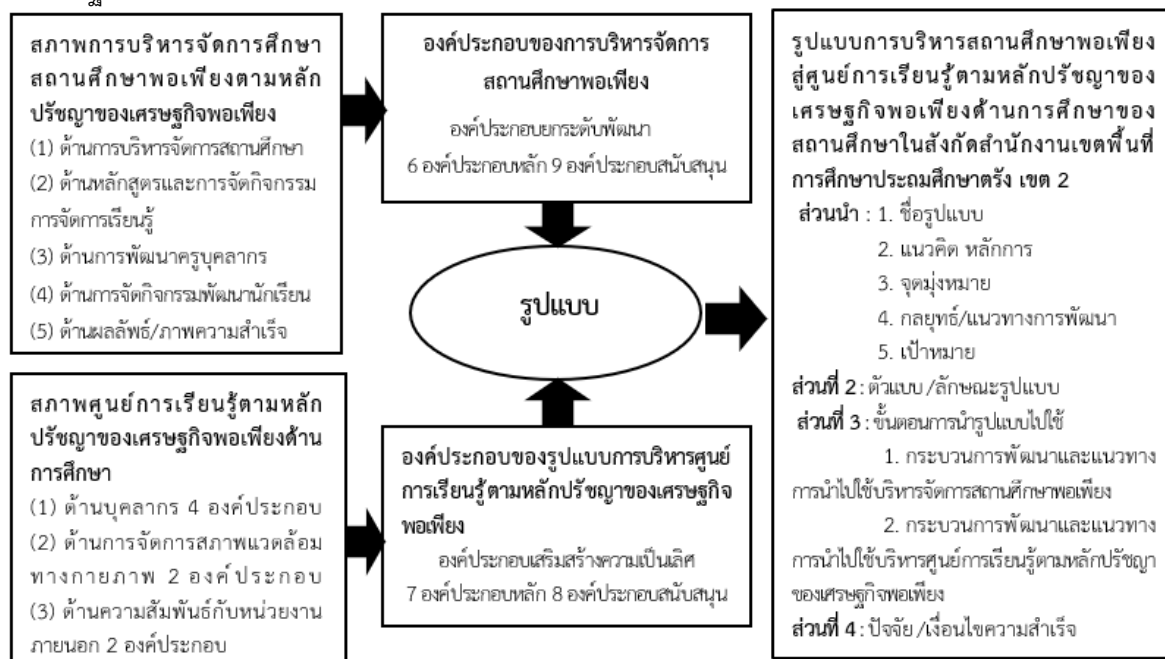
สภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัย และได้ทราบถึงการขับเคลื่อนดำเนินงานที่มีระดับการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับคุณภาพมากขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ แต่พบข้อสังเกตบางประการของการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น รวมทั้งสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เช่น 1) การบริหารจัดการสถานศึกษาที่คำนึงถึง 2 เงื่อนไข 3 หลักการ เพื่อเกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพของผู้เรียนให้เข้าใจเห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียงและมีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงยังไม่ถาวรและต่อเนื่อง 2) สถานศึกษาพอเพียงส่วนใหญ่ไม่พยายามที่จะเร่งรัดพัฒนาเสนอเข้ารับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่สามารถดำเนินงานขับเคลื่อนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาได้มีปริมาณเกินครึ่งหนึ่งของสถานศึกษาพอเพียงทั้งหมด จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยคาดหวังผลที่เกิดจากการสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสถานศึกษาพอเพียงให้ได้ยกระดับและพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ภาพ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology Research) มีขั้นตอนการศึกษา ประกอบด้วย

การดำเนินการวิจัย แบ่งขั้นตอนการศึกษาเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มี 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลด้าน 1) ตำแหน่ง/หน้าที่ความรับผิดชอบ 2) ขนาดโรงเรียน 3) ระดับวิทยฐานะ 4) ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง/หน้าที่ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม และใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage : %)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงและศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาใช้เครื่องมือแบบสอบถาม สถิติการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean ; $\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.) และจัดลำดับองค์ประกอบที่มีระดับคุณภาพ มากที่สุด กำหนดเป็นองค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ และองค์ประกอบที่มีระดับคุณภาพ มาก กำหนดเป็นองค์ประกอบยกระดับพัฒนา นำไปใช้เป็นองค์ประกอบในการยกร่างรูปแบบฯ

2. ระยะที่ 2 เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษามี 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 นำผลการศึกษามายกร่างสร้างรูปแบบฯ โดยอาศัยแนวคิดองค์ประกอบของรูปแบบฯ ของอิวานชีวิชและคณะ (Ivancevich et al., 1989) และนำมาประยุกต์เป็นหลักการแนวคิดพื้นฐานเป็นลักษณะรูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) ประกอบด้วย 4 ส่วน

ขั้นตอนที่ 2 นำ(ร่าง)รูปแบบฯที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและสรุปผลความถูกต้อง เหมาะสม ของ(ร่าง)รูปแบบฯตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแต่ละองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบฯ โดยนำรูปแบบฯที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทำจัดคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ ให้สถานศึกษาทดลองใช้และประเมินผล และนำผลการประเมินหลังทดลองใช้ไปปรับปรุงคู่มือฯให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษามี 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ และคู่มือการใช้รูปแบบฯที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน (เลือกแบบเจาะจง; purposive sampling) ทำการประเมินโดยจัดสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญและประเมินตามความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 2 สรุปผลการประเมิน เป็นตารางผลการประเมิน ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage:%) และสรุปข้อเสนอแนะตามความคิดเห็น ขออนุมัติการใช้คู่มือและเขียนรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ สถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 134 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 134 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เทียบตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซ์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607- 610) ที่มีความคลาดเคลื่อน 5% มีระดับความเชื่อมั่น 95 % จากประชากร 134 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 88 โรงเรียน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ตามอำเภอของการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา 5 อำเภอ คือ ห้วยยอด รัชภา วังวิเศษ สีเกา และกันตัง และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีจับฉลากตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ และมีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน การบริหารวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบสถานศึกษาพอเพียง รวมผู้ให้ข้อมูล 264 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา จำนวน 1 ฉบับ มี 5 ตอน และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษามี จำนวน 1 ฉบับ มี 2 ตอน ใช้สอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน การบริหารวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบสถานศึกษาพอเพียง และเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบฯ จำนวน 1 ฉบับ ใช้บันทึกผลการตรวจสอบยกร่างและสร้างรูปแบบ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และแบบประเมินรูปแบบฯ จำนวน 1 ฉบับ ใช้ประเมินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 9 ท่าน

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 65) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และนำมาวิเคราะห์หาค่า IOC (Saiyot and Saiyot, 2000) ได้ค่า 1.00 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวม ($\alpha=0.988$) และสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต นำมาวิเคราะห์ IOC ได้ค่า 1.00 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวม ($\alpha=0.981$)

2. สร้างแบบตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของ(ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านและนำมาวิเคราะห์หา IOC ได้ค่า 0.96 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวม ($\alpha=0.982$)

3. สร้างแบบประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงเชี่ยวชาญ 5 ท่านและนำมาวิเคราะห์หา IOC ได้ค่า 0.98 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวม ($\alpha=0.989$)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจาก (1) แบบสอบถาม 2 ฉบับ ทางออนไลน์โดยให้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 โรงเรียน ให้ผู้ให้ข้อมูล 246 คนได้ตอบ ได้ข้อมูลกลับคืนมาได้ จำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และ (2) แบบตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ของ(ร่าง)รูปแบบฯ จำนวน 1 ฉบับ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบในขั้นตอนการยกย่องสร้างรูปแบบฯแล้วนำมาสรุปความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบ ได้ข้อมูลกลับคืนมาได้ จำนวน 5 ฉบับ (3) แบบประเมินรูปแบบโดยการจัดสัมมนา อ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน เพื่อทำการประเมิน ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและสรุปความคิดเห็น ได้ข้อมูลกลับคืนมาได้ จำนวน 9 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window (Version 23) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ของ(ร่าง)รูปแบบฯ และจากแบบประเมินผลรูปแบบฯ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติพื้นฐานร้อยละ (Percentage : %)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับคุณภาพการสถานศึกษาพอเพียง โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน (n= 88)

ที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ระดับคุณภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านการบริหารจัดการ	4.43	0.62	มากที่สุด
2.	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.01	0.77	มาก
3.	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.20	0.75	มาก
4.	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.13	0.80	มาก
5.	ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	4.28	0.69	มากที่สุด
รวม		4.22	0.75	มากที่สุด

จากตาราง 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียง มีระดับคุณภาพสถานศึกษาพอเพียงโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.75)) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามรายด้าน มีระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารจัดการสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.43$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.69) และด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่ำสุด และอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.77)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน (n= 88)

ที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ระดับคุณภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านผู้บริหาร	4.40	0.69	มากที่สุด
2.	ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.28	0.66	มากที่สุด
3.	ด้านนักเรียน	4.18	0.64	มาก
4.	ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา	4.31	0.63	มากที่สุด
5.	ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.26	0.69	มากที่สุด
6.	ด้านแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้	4.08	0.66	มาก
7.	ด้านความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น ๆ	3.87	0.79	มาก
8.	ด้านความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานต้นสังกัดฯ	4.23	0.68	มากที่สุด
รวม		4.23	0.69	มากที่สุด

จากตาราง 2 ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.23$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามรายด้าน พบว่า มีคุณภาพการปฏิบัติงาน ด้านผู้บริหารสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.40$, S.D. = 0.69) รองลงมาด้านคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.31$, S.D. =0.63) และด้านความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น ๆ ต่ำสุด และอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.87$, S.D. = 0.79)

1.2 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา คือ 1) องค์ประกอบยกระดับพัฒนา 6 องค์ประกอบหลัก 9 องค์ประกอบสนับสนุน 2) องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ 7 องค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบสนับสนุน

ภาพ 2 องค์ประกอบยกระดับพัฒนา

ภาพ 3 องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ

ที่มา : Trang Primary Educational Service Area Office 2. (2023, p.8-9).

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) ส่วนนำ (ชื่อรูปแบบ แนวคิด/หลักการ จุดมุ่งหมาย กลยุทธ์/ แนวทางการพัฒนา เป้าหมาย) (2) ตัวแบบ/ลักษณะรูปแบบ (3) ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ (4) ปัจจัย/เงื่อนไขความสำเร็จ

3. การประเมินรูปแบบ มีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 97.22

ตาราง 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้

ส่วนที่	องค์ประกอบ	ค่าร้อยละ			
		ถูกต้อง	เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นประโยชน์
1. ส่วนนำ	1) ชื่อรูปแบบ 2) แนวคิด หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) กลยุทธ์/ แนวทางการพัฒนา 5) เป้าหมาย	100	100	100	100
2. ตัวแบบ / ลักษณะรูปแบบ	1) องค์ประกอบยกระดับพัฒนา 2) องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ	100	100	100	100
3. ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้	1) กระบวนการพัฒนาและแนวทางการนำไปใช้ บริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง 2) กระบวนการพัฒนาและแนวทางการนำไปใช้ บริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาฯ ด้านการศึกษา	100	88.89	88.89	88.89
4. ปัจจัย/เงื่อนไข ความสำเร็จ	1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครูบุคลากร 3) นักเรียน 4) คณะกรรมการสถานศึกษา 5) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา 6) ชุมชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน	100	100	100	100
ค่าเฉลี่ย		100	97.22	97.22	97.22

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียง มีผลการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.75) เนื่องจากสถานศึกษามีการบริหารจัดการทางด้านนโยบาย วิชาการ งบประมาณ และบริหารทั่วไปอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญและสนองนโยบายการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ที่เน้นย้ำให้สถานศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่แผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการทั้งระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Deemulphan (2022) ที่พบว่า แนวโน้มการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริหารจัดการศึกษาควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สำหรับสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติงานสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.69) เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับบริบท ภูมิสังคม ผู้เรียน ท้องถิ่น และ พหุวัฒนธรรม สามารถบูรณาการศาสตร์พระราชาในการพัฒนา 3 ศาสตร์ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ในส่วนขององค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ผลจากการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบ 2 ประเภท คือ (1) องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ มี 7 องค์ประกอบหลัก และ 8 องค์ประกอบสนับสนุน (2) องค์ประกอบยกระดับพัฒนา มี 6 องค์ประกอบหลัก และ 9 องค์ประกอบสนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phumkerd et al., (2021) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีรูปแบบเป็นโครงสร้างทางความคิดมีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ 6 องค์ประกอบ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เป็นรูปแบบเชิงภาษา ประกอบด้วย 4 ส่วน เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิดของ (Ivancevich et al., 1989) มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางของการสร้างรูปแบบฯ ได้ตรวจสอบ(ร่าง) รูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และประเมินรูปแบบฯ โดยการสัมมนาวิธีอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เกิดจากประสบการณ์ ความชำนาญและความถนัดของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Keeves, 1994) ที่กล่าวว่า รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบนั้น ๆ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Homchaen et al., (2023) พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบฯ มี 4 ส่วน เช่นกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ทั้ง 4 ส่วน มีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 97.22 ต่อการนำไปใช้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เป็นเพราะว่า รูปแบบฯ ได้ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม การนำไปใช้และการประเมินผลหลังใช้และมีการประเมินโดยวิธีจัดสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญอย่างละเอียดถี่ถ้วนและมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีกระบวนการแนวทางการนำไปใช้เพื่อพัฒนาระดับสถานศึกษาพอเพียงและเสริมสร้างความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาแสดงเป็นแผนภูมิรูปภาพอินโฟกราฟฟิก (Infographic) ที่มีความชัดเจน เข้าใจง่ายต่อการนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดลักษณะรูปแบบของ (Khammanee, 2010) ที่กล่าวว่า รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่ได้มาจากนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น แผนผัง แผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและคนอื่นเข้าใจได้ง่ายขึ้น และสอดคล้องกับแนวทางการสร้างรูปแบบของ (Autchobkarn et al., 2022) ที่ได้นำเสนอแนวทางการนำองค์ประกอบหลักไปใช้ทุกองค์ประกอบเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานเป็นแผนภาพแนวคิด (Flow Chart) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam (1981) ที่ได้เสนอมาตรฐานการประเมินไว้ 4 หมวด คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง เพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการประเมิน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาพอเพียงควรนำผลการประเมินด้านที่มีค่าคะแนนน้อย ๆ ไปพัฒนา เช่น ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเร่งรัดการดำเนินงานขับเคลื่อนด้านความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น

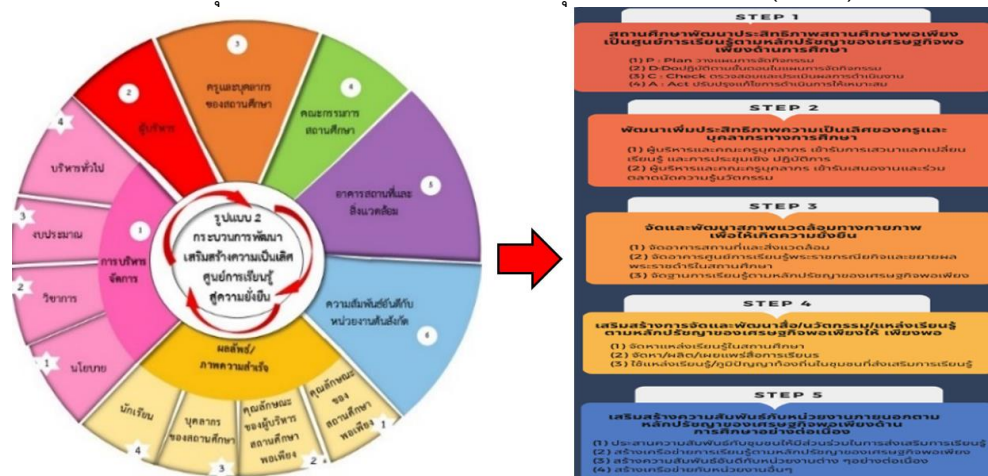
1.2 สถานศึกษาพอเพียงควรศึกษาคำอธิบายองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบสนับสนุน และองค์ประกอบของรูปแบบฯ ทั้ง 4 ส่วน ในคู่มือการใช้รูปแบบฯ ที่เป็นกระบวนการพัฒนาและแนวทางการนำไปใช้ก่อนนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ควรดำเนินงานขับเคลื่อนยกระดับพัฒนาสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินศูนย์การเรียนรู้ฯ และทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ยกระดับพัฒนาสถานศึกษาพอเพียง เสริมสร้างความเป็นเลิศและแนวทางการนำไปใช้บริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ฯ

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

การพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความเป็นเลิศ ใช้ 7 องค์ประกอบหลัก และ 8 องค์ประกอบสนับสนุน ด้วยกระบวนการพัฒนาคุณภาพของเดิมมี (PDCA) 5 ขั้นตอน

ภาพ 4 กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษาพอเพียง

ที่มา : Trang Primary Educational Service Area Office 2. (2023, p.9).

References

- Autchobkarn, S., Sawpayon, S., & Songkitipisal, M. (2023). An Administration Model for Basic Education Institutions under the Office of the Basic Education Commission Affecting Competency Development of Learners in the Era of Thailand 4.0. *Journal of MCU Peace Studies*, 11(6), 2179–2194. Retrieved from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/263307> (in Thai)
- Cronbach, L.J. (1984). *Essential of psychology testing*. New York: Harper.
- Deemulphan, T. (2022). *Administration of educational institutions based on the Sufficiency Economy Philosophy in the Wang Sita Education Network under the Saraburi Primary Educational Service Area Office 2* (Independent Study for the Master of Education, Department of Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University). Nakhon Pathom: Silpakorn. (in Thai)
- Homchaen, N., Boonpu, S., & Chaisuk, P. (2023). The Development of a Learning Center Model According to the Philosophy of Sufficiency Economy in Terms of Buddhist Education of Elementary Schools Under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area, Region 1. *Journal of Educational Management and Research Innovation*, 5(3), 731–746. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemri/article/view/261795> (in Thai)
- Ivancevich, J.H., et al. (1989). *Management: Principles and Function* (4th Ed.). Boston: Ma.: Richard D. Irwin.
- Keeves, J.P. (1994). Models and Model building. *The International Encyclopedia of Education*, 7, 560-569.
- Khammanee, T. (2010). *Teaching and learning models: Various options* (6th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Likert, R. (1967). *The Human Organization: Its Management and Values*. New York: McGraw Hill.
- Ministry of Education. (2012). *Announcement of the Ministry of Education on guidelines for developing and evaluating Sufficiency Economy Learning Centers in education*. Bangkok: Sufficiency Economy Driving Center. (in Thai)
- Office of the Permanent Secretary for the Ministry of Interior. (2022). *Handbook for driving the application of the Sufficiency Economy Philosophy into practice as a way of life*. Bangkok: Ministry of Interior. (in Thai)
- Phumkerd, N., Tawee, S., & Suntawan, T. (2021). Sufficiency School Administration Model for a Learning Center Basing on the Philosophical Principles of Sufficiency Economy in Opportunity Extension Schools. *Dhammathas Academic Journal*, 21(1), 103–118. Retrieved from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/view/168682> (in Thai)
- Saiyot, L., & Saiyot, A. (2000). *Educational Research Techniques* (3rd. ed.). Bangkok: Suwiriya Sam.
- Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. (2021). *Annual Performance Report for Fiscal Year 2020*. Saraburi: Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. (in Thai)
- Stufflebeam, D.L. (1981). *Evaluation Models*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Trang Primary Educational Service Area Office 2. (2023). *Information on driving the Sufficiency Economy Philosophy in education*. Trang: Trang Primary Educational Service Area Office 2. (in Thai)

การพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนต่อสังคมและ
ประเทศชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโยธินบำรุง
Development of Learning Outcomes in Social Studies and Analytical Thinking
Using Simulation Learning and the Tiktok Application on the Duties of Youth
towards Society and the Nation. of Mathayom 1 Students at Yothinbamrung
School

Received: April 25, 2024

Revised: June 20, 2024

Accepted: June 28, 2024

ตะวัน ไชยจิตต์^{1*} แก้วใจ สุวรรณเวช² และพชรกมล บุญฤทธิ์³Tawan Chaijit^{1*} Kaewjai Suwanwech² and Pacharakamol Boonrit³^{1,2} สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 80280^{1,2} Social studies, Faculty Of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, 80280³ โรงเรียนโยธินบำรุง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครศรีธรรมราช 80000³ Yothinbamrung School, The Secondary Educational Service Area Office Nakhon Si Thammarat, 80000

Corresponding Author, E-mail: 6311116051@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนต่อสังคมและประเทศชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโยธินบำรุง เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok 2) ศึกษาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโยธินบำรุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบ แบบวัดการคิดวิเคราะห์ และแบบวัดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และ t-test Dependent

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนมี 1) ผลการเรียนรู้หลังเรียน ($\bar{X}$ = 12.42, S.D. = 0.74) สูงวก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 7.50, S.D. = 1.85) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ผลการคิดวิเคราะห์ คะแนนเฉลี่ย 3.95 อยู่ในระดับดี และ 3) ผลความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ คะแนนเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง และแอปพลิเคชัน TikTok

Abstract

Development of learning outcomes in social studies and analytical thinking Using simulation learning and the TikTok application on the topic of youth's duties to society and the nation. Of Mathayom 1 students at Yothinbamrung School. It is experimental research. With the objective of 1) compare the learning results of students before and after receiving learning simulations and the TikTok application. 2) Study the analytical thinking of students, and 3) Study the satisfaction of students with the learning management. The sample group was Mathayom 1 students at Yothinbamrung School. Nakhon Si Thammarat Province, Semester 1, academic year 2023, by Cluster Random Sampling, 1 classroom, 28 students. Research tools are plans, tests and analytical measures. And satisfaction measurement in learning management Statistics used in data analysis are mean, standard deviation, and t-test Dependent.

The results found that the students had 1) higher learning outcomes after studying ($\bar{X}$ = 12.42, S.D. = 0.74) than before studying ($\bar{X}$ = 7.50, S.D. = 1.85) with statistical significance. Level .01 2) Analytical thinking results has an average score of 3.95, at a good level; and 3) satisfaction with learning management has an average score of 4.25, at the highest level.

Keywords : Achievement, Simulation-Based Learning Management and TikTok Application

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมได้ให้ความสำคัญกับเรื่องของบทบาทหน้าที่ รวมไปถึงสิทธิและเสรีภาพของคนในสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งหลาย ๆ คนต่างก็เรียกร้องสิทธิของตนเองโดยมองข้ามถึงสิทธิของคนอื่น โดยเฉพาะเยาวชนไทยที่ยังขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์ที่เหมาะสม จึงต้องมีการสอนที่ทำให้นักเรียนรู้และเข้าใจในบทบาทหน้าที่ รวมไปถึงเรื่องสิทธิและเสรีภาพของตนเองที่ไม่ไปละเมิดสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่น การจัดการเรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นวิชาที่มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของผู้เรียน โดยเฉพาะในสาระของหน้าที่พลเมืองที่เน้นการปฏิบัติตนในสังคม โดยมีเป้าหมายให้ทุกคนมีความรู้ความเข้าใจ ตระหนักถึงความสำคัญในการใช้ชีวิตประจำวันตามกฎหมายและระเบียบของสังคม การจัดการศึกษาเพื่อปลูกฝังทัศนคติ และความรู้ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันควบคู่กับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในเชิงบวกและสร้างสรรค์

จากการที่ผู้วิจัยได้จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโยธินบำรุง ในสาระพระพุทธศาสนา พบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ยังขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ในการทดสอบท้ายหน่วย นักเรียนทั้งหมด 28 คน ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 60 จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 71.42 จากการขาดความเข้าใจในเนื้อหาสาระ จึงส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์ ซึ่งอาจมีต้นเหตุมาจากการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงสื่อต่าง ๆ ที่ไม่สามารถกระตุ้นความสนใจให้มีความจดจ่อกับเนื้อหา รวมทั้งขาดการให้ผู้เรียนได้ลงมือทักษะการคิดวิเคราะห์สามารถวัดได้จากการทำกิจกรรม เช่น ปฏิบัติการเขียนเรียงความ การแก้ปัญหาในสถานการณ์เหมือนจริง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำเอาการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok มาใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะการคิดวิเคราะห์ เพราะการจัดการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองนั้นกระบวนการที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ซึ่งอาจเกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ทำให้รู้วิธีการ

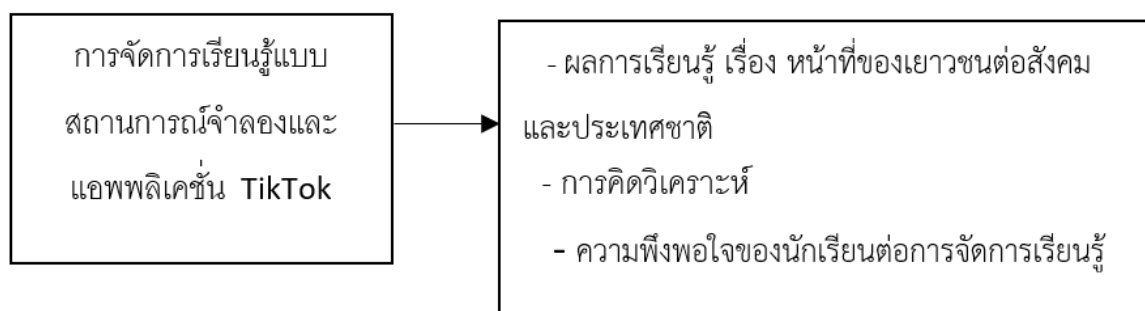
แก้ไขปัญหา นอกจากนี้ สถานการณ์จำลองยังช่วยให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรมได้นานและสามารถเข้าสู่พฤติกรรมที่ต้องการได้ (Thongphuak, 2018) นอกจากนี้ Khaemmanee (2023) ได้กล่าวถึง การเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง ว่าเป็นกระบวนการสอนที่ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในสถานการณ์ ทั้งข้อมูลและกติกาการเล่น ทำให้เกิดทั้งความรู้และทักษะการคิดในขณะที่ลงไปเล่นในสถานการณ์ อีกทั้งแอปพลิเคชัน TikTok ที่สามารถใช้ได้ง่าย ทำให้ผู้เรียนมีความสนใจ และสามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนใช้แอปพลิเคชันในสมาร์ตโฟน มาใช้ประโยชน์ในการเรียนได้ ดังที่ Mano et al., (2021) ได้กล่าวถึงแอปพลิเคชัน มีความน่าสนใจ สามารถย้อนกลับไปทบทวนบทเรียนได้ง่าย เลือกเรียนได้ตามเวลา และสถานที่ที่สะดวก ทำให้ผู้เรียนตอบสนองอย่างรวดเร็วในการเรียนรู้และไม่น่าเบื่อ และทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายในการเรียนได้ง่ายขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาผลการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาและการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโยธินบำรุง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ และการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน รวมทั้งเพื่อให้ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษามากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok
2. ศึกษาการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok
3. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโยธินบำรุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 108 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโยธินบำรุง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 28 คน

ตัวแปรการวิจัย

1. **ตัวแปรอิสระ** การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok

2. **ตัวแปรตาม**

2.1 การเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนต่อสังคมและประเทศชาติ

2.2. การคิดวิเคราะห์

2.3. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้

เนื้อหาการวิจัย รายวิชาสังคมศึกษา 1 สาระที่ 2 หน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551

ระยะเวลา ดำเนินการในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 ใช้ในการทดลอง 4 คาบ คาบละ 50 นาที

เครื่องมือที่ใช้

1. **เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง** แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนต่อสังคมและประเทศชาติ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok จำนวน 1 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

2.1 แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนต่อสังคมและประเทศชาติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้แบบทดสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ รวมคะแนนเต็ม 20 คะแนน

2.2 แบบวัดการคิดวิเคราะห์ เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติจำนวน 4 ด้าน คะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน

2.3 แบบวัดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok จำนวน 4 ด้าน คะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน

การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. **แผนการจัดการเรียนรู้** โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.2 ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง จากเอกสารและงานวิจัย

1.3 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 นำมาวิเคราะห์เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok ประกอบการเรียนรู้ จำนวน 4 คาบ มีสาระดังนี้

1.3.1 บทบาทหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ

- 1.3.2 การเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น
- 1.3.3 การปฏิบัติตนในการเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น
- 1.3.4 ผลที่ได้รับจากการเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น

1.4 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ครูในครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยการหาค่าดัชนี IOC ได้ค่าเฉลี่ยดัชนี IOC 1.00 และนำข้อเสนอแนะไปปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

- 1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ ไปทดลองใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบ จากหนังสือเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา หนังสือการวัดผลการศึกษาและการสร้างแบบทดสอบ

- 2.2 วิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นข้อสอบแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.4 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยให้ครูในครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยการหาค่าดัชนี IOC ได้ค่าเฉลี่ยดัชนี IOC 1.00 และนำข้อเสนอแนะไปปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

- 2.5 นำแบบทดสอบ ไปทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

3. แบบวัดการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 ด้าน คะแนนเต็ม ด้านละ 5 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 วิเคราะห์ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อพิจารณาตัวแปรที่ต้องการศึกษา

- 3.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดวิเคราะห์

- 3.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัดการคิดวิเคราะห์ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

- 3.4 กำหนดจุดมุ่งหมายและกำหนดรูปแบบของแบบวัดการคิดวิเคราะห์ และเกณฑ์การให้คะแนน

3.5 สร้างแบบวัดการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบประเมินมาตราวัดประมาณค่า 5 ตัวเลือก ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง ดี และดีมาก (Likert, 1987) จำนวน 4 ด้าน

3.6 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการให้ครูในครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยการหาค่าดัชนี IOC ได้ค่าเฉลี่ยดัชนี IOC 1.00 และนำข้อเสนอแนะไปปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

- 3.7 นำแบบวัดการคิดวิเคราะห์ ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่างในระหว่างการจัดการเรียนรู้

4. แบบวัดความพึงพอใจ ในการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 4.1 กำหนดเป้าหมายในการสร้างแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียน

- 4.2 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบวัดความพึงพอใจ

- 4.3 สร้างแบบวัดความพึงพอใจ ในการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok

4.4 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการให้ครูในครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบโดยการหาค่าดัชนี IOC ได้ค่าเฉลี่ยดัชนี IOC 1.00 และนำข้อเสนอแนะไปปรับแก้ไขตามคำแนะนำ

4.5 นำแบบวัดความพึงพอใจ ไปวัดความพึงพอใจของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างหลังการจัดการเรียนรู้ การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง และแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ

คาบที่ 1 และ 2

ขั้นที่ 1 ขั้นสร้างแรงจูงใจ และระดมความคิด

ครูตั้งคำถามกระตุ้นผู้เรียน เช่น ความหมายเยาวชน และนักเรียนช่วยกันสรุปประเด็น ครูเปิดตัวอย่างละครคุณธรรม เกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของเยาวชนที่ดี ให้นักเรียนได้เรียนรู้และใช้เป็นแบบอย่างในการทำชิ้นงาน

ขั้นที่ 2 ขั้นวางแผนเรียนรู้

แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อ “กิจกรรมนักสืบตัวน้อย” โดยแต่ละกลุ่มต้องสืบหาข้อมูล และสร้างชิ้นงานการถ่ายคลิปวิดีโอละครคุณธรรมอย่างสั้น ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของตนเอง และในคลิปจะต้องอธิบาย ข้อคิดที่ได้ และการนำไปใช้ และคลิปวิดีโอมาแล้วให้นำไปโพสต์บนแอปพลิเคชัน TikTok แล้วติดแฮชแท็กว่า กิจกรรมนักสืบตัวน้อย โดยให้มานำเสนอในคาบสุดท้าย

ขั้นที่ 3 ขั้นการรับรู้

ครูและนักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นการปฏิบัติตนของเยาวชน ในขณะที่ครูบรรยายเนื้อหา และร่วมกันสรุปประเด็นเกี่ยวกับการปฏิบัติตนของเยาวชนที่ดี และให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่องการปฏิบัติตนเป็นเยาวชนที่ดี

คาบที่ 3 และ 4

ครูอธิบายเนื้อหาและให้นักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็น ของการเคารพสิทธิและเสรีภาพ โดยการดูคลิปข่าวต่าง ๆ และตั้งคำถามว่าภายในข่าวนั้น ๆ ได้กระทำการเคารพสิทธิและเสรีภาพของผู้อื่นหรือไม่เพราะเหตุใด

ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 ขั้นการสะท้อนกลับ และขั้นที่ 6 ขั้นสรุปผล

นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอคลิปวิดีโอละครคุณธรรมอย่างสั้น และนำเสนอข้อคิดที่ได้และการนำไปใช้ กลุ่มอื่นๆร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นักเรียนร่วมกันทำใบงานและเฉลยใบงาน เรื่อง การเคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสรุปข้อดีของการปฏิบัติตนของเยาวชนที่ดี

3. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลหลังการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ

4. วัดผลการคิดวิเคราะห์ โดยวัดในการจัดการเรียนรู้ขั้นที่ 4 ขั้นปฏิบัติการเรียนรู้ ขั้นที่ 5 ขั้นการสะท้อนกลับ และขั้นที่ 6 ขั้นสรุปผล

5. ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา ใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับการทดสอบก่อนการทดลอง เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

6. นักเรียนทำแบบวัดความพึงพอใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของผลการเรียนรู้ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ t-test dependent
2. วิเคราะห์ผลการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามมาตรวัดประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert, 1987) ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับดีมาก
3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับดี
2.01 – 3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.81 – 2.00	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ผลความพึงพอใจของนักเรียนหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามมาตรวัดประมาณค่าของลิเคิร์ต (Likert, 1987) ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง	ระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง	ระดับมาก
2.01 – 3.40	หมายถึง	ระดับปานกลาง
1.81 – 2.00	หมายถึง	ระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง	ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok ดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ ก่อนเรียนและหลังเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok

ผลการเรียนรู้						
การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	($\bar{X}$)	S.D.	t-test	Sig
ก่อนเรียน	28	20	7.50	1.85	14.13*	.000
หลังเรียน	28	20	12.42	0.74		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 1 พบว่าผลการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X}$ = 12.42, S.D. = 0.74) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X}$ = 7.50, S.D. = 1.85) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการศึกษาการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยื่อหุ้มเซลล์ที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีคะแนนดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการศึกษาการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยื่อหุ้มเซลล์ที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ

ผลการศึกษาการคิดวิเคราะห์				
ด้าน	($\bar{X}$)	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา	3.57	0.50	ดี	4
การระบุผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหา	4.18	0.77	ดี	2
การระบุวิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหา	4.50	0.51	ดีมาก	1
ความสามารถคิดวิเคราะห์เป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้	3.60	0.50	ดี	3
คะแนนเฉลี่ย	3.95	0.57	ดี	

จากตาราง 2 พบว่าการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน เรื่อง หน้าที่ของเยื่อหุ้มเซลล์ที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok โดยภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ย 3.95 อยู่ในระดับดี เมื่อแยกเป็นประเด็นพบว่า คะแนนเฉลี่ยลำดับที่ 1 คือด้านการระบุวิธีการหรือแนวทางแก้ไขปัญหาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.50 อยู่ในระดับดีมาก ลำดับที่ 2 คือ ด้านการระบุผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.18 อยู่ในระดับดี ลำดับที่ 3 คือ ด้านความสามารถคิดวิเคราะห์เป็นระบบ เพื่อสร้างองค์ความรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.60 อยู่ในระดับดี และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.57 อยู่ในระดับดี

3. ผลการวัดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยื่อหุ้มเซลล์ที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ โดยมีคะแนนดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการวัดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยื่อหุ้มเซลล์ที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ

ผลการวัดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้				
ด้าน	($\bar{X}$)	S.D.	แปลความหมาย	ลำดับที่
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.61	0.49	มากที่สุด	1
ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้	3.86	0.36	มาก	4
ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้	4.32	0.48	มากที่สุด	2
ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ	4.21	0.42	มากที่สุด	3
คะแนนเฉลี่ย	4.25	0.44	มากที่สุด	

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok เรื่อง หน้าที่ของเยื่อหุ้มเซลล์ที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ โดยรวมมีคะแนนเฉลี่ย 4.25 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อแยกเป็นประเด็นพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยลำดับที่ 1 คือด้านการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 คือ ด้านบรรยากาศการจัดการเรียนรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.32 อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 คือ ด้านประโยชน์ที่นักเรียนได้รับ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 4.21 อยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับสุดท้าย คือ ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ คิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 3.86 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ เรื่อง หน้าที่ของเยาวชนที่มีต่อสังคมและประเทศชาติ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน ($\bar{X} = 12.42$, S.D. = 0.74) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 7.50$, S.D. = 1.85) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เนื่องจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองเน้นให้ผู้เรียนลงเล่นในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกา และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ทำให้ความเข้าใจเนื้อหาที่ซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ Thongphrak (2018) ที่กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองนั้นเป็นกระบวนการที่ฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักคิดแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับสภาพการณ์ต่างๆ ได้รับประสบการณ์ซึ่งอาจเกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และการใช้แอปพลิเคชัน TikTok ช่วยกระตุ้นความสนใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้อง Thongkum (2019) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองร่วมกับแอปพลิเคชันทางการศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ เรื่อง แสงและทัศนอุปกรณ์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่าในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ นักเรียนมีความพึงพอใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลองร่วมกับแอปพลิเคชันอยู่ในระดับมาก

2. ผลการศึกษาการคิดวิเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ย 3.95 อยู่ในระดับดี โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการระบุวิธีการ/แนวทางแก้ไขปัญา เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ด้วยสถานการณ์จำลอง นั้นทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เรื่องที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อนได้อย่างเข้าใจ เนื่องจากการแสดงบทบาทในสถานการณ์จำลองทำให้เกิดการคิดแก้ปัญหาจากบทบาทของสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับ Khaemmanee (2023) ที่กล่าวไว้ว่าจุดเด่นของสถานการณ์จำลองนั้นเป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องที่มีความสัมพันธ์ซับซ้อนได้อย่างเข้าใจ และเปิดโอกาสให้ฝึกทักษะต่างๆ เช่น ปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การสื่อสาร การตัดสินใจ และการแก้ปัญหา

3. ผลการวัดความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok มีคะแนนเฉลี่ย 4.61 อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องด้วยการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok นั้นต้องทำงานเป็นกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมกันแสดงบทบาท มีการตื่นตัว มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รวมไปถึงแอปพลิเคชัน TikTok มีความน่าสนใจไม่น่าเบื่อ เป็นสื่อโซเชียลที่ใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับ Pooltawe and Tantichuwet (2021) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลอง(Simulation) เรื่องการหักเหของแสงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในการศึกษาด้านความพึงพอใจ พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ร่วมกับการใช้สถานการณ์จำลอง เรื่องการหักเหของแสง อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การนำการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง ไปใช้สอนในเนื้อหาอื่น ๆ ควรทำความเข้าใจขั้นตอนการสอนแบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok อย่างชัดเจน

1.2 การนำแอปพลิเคชัน TikTok ไปใช้ ควรมีการศึกษาเนื้อหาที่เหมาะสมกับการใช้แอปพลิเคชัน เนื่องจากเป็นสื่อออนไลน์ และต้องกำหนดเรื่องส่วนตัวคอนเทนต์ที่มีความสอดคล้องกับเรื่องและเนื้อหาที่จะจัดการเรียนการสอน

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัย พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลองและแอปพลิเคชัน TikTok ทำให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้และการคิดวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ซึ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ได้มีการ จัดกิจกรรมกลุ่มด้วยซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ ไม่ได้มีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมกลุ่ม ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาเกี่ยวกับทักษะการทำงานเป็นทีมว่าจะเพิ่มขึ้นได้ด้วยหรือไม่

2.2 ควรศึกษาแอปพลิเคชันอื่น ๆ มากขึ้น เพื่อสร้างความแปลกใหม่ในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

การจัดการเรียนการสอนที่มีการใช้เทคโนโลยีที่มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน หรือผู้เรียนพบเห็นได้ง่าย ส่งผลให้ผู้เรียนมีความสนใจ และกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น รวมไปถึงการจัดการเรียนรู้แบบสถานการณ์จำลอง นั้นเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนลงไปในสถานการณ์ที่มีบทบาท ข้อมูล และกติกาการเล่น ที่สะท้อน ความเป็นจริง และมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่ในสถานการณ์นั้น ทำให้มีความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเนื้อหามากขึ้น และได้ค้นพบแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากสถานการณ์ต่าง ๆ จากการลงมือทำ และการนำเอาแอปพลิเคชัน TikTok มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนร่วมด้วยนั้นก็จะทำให้ผู้เรียนมีความน่าสนใจ ดึงดูดและทันสมัย ไม่น่าเบื่อเนื่องจากเป็นสื่อโซเชียลที่ตัวของนักเรียนนั้นใช้อยู่ในชีวิตประจำวัน ซึ่งจะทำให้นักเรียนได้ประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะที่ได้ไปวิเคราะห์ เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ ว่าควรทำอย่างไรกับเหตุการณ์นั้น ๆ เช่น การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของข่าว หรือสื่อที่ปรากฏอยู่บนโลกโซเชียลได้อีกด้วย

References

- Khaemmanee, T. (2023). *The science of teaching knowledge for effective learning process management*. (26th ed). Bangkok: Chulalongkorn University Publishing. (in Thai)
- Mano, K., Satiman, A., Jareanjittakom, S. & Boonlue., S. (2021). The development of application for education by with kwl plus technique on reading for main idea, Thai language subject to enhance analytical reading ability for prathomsuksa 3 elementary school students. *Journal of Education Silpakorn University*, 19(1), 68-88. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/suedujournal/article/view/245068> (in Thai)
- Pooltawee, T., & Tantichuwet, P. (2021). The Development of Learning Achievement and Satisfaction through Inquiry-based Learning (5E) combined with Refraction Simulation for Grade 9th Students. *Journal of Education and Human Development Sciences*, 2(5), 52-65. Retrieved from <https://kuojs.lib.ku.ac.th/index.php/jehds/article/view/4623/2228> (in Thai)
- Thongkum, N. (2019). *Participating the Instructional Innovative Inventories with the Simulation Based Learning and Application for Education Methods for Developing Students' Learning Achievements at the 11th Grade on Light and Telescope Issue in Physics Class* (Master of Education (Science Education)). Rajabhat Maha Sarakham University. Retrieved from <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2562/M126859/Thongkam%20Nawapon.pdf> (in Thai)
- Likert, R. (1987). *The Method of Constructing and Attitude Scale*. New York: Wiley & Son. Retrieved from <https://www.sfu.ca/~palys/Likert-1933-TheMethodOfConstructingAnAttitudeScale.pdf>
- Thongphuak, P. (2018). *Effects of economics instruction by using simulation games on financial literacy of upper secondary school students* (Doctor of Education), Bangkok: Chulalongkorn University. Retrieved from <https://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/61393> (in Thai)

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และทักษะการคิดวิเคราะห์
โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญ
ที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก
Study of Academic Achievement in Social Studies and Analytical Thinking
Skills by Organizing Learning in 5 Steps, Combining the Kahoot Application on
Important Factors That Create Thai Wisdom. of Secondary 6 Students
at Chawang Ratchadaphisek School

Received: May 7, 2024

Revised: June 23, 2024

Accepted: June 28, 2024

ณัฐวุฒิ บำรุง^{1*} แก้วใจ สุวรรณเวช² และรัชณี แนวจำปา³Nuttiwut Bumrung^{1*} Kaewjai Suwanwech² and Ratchanee Naeochampa³^{1,2} สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 80280^{1,2} Social studies, Faculty Of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, 80280³ โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก จังหวัดนครศรีธรรมราช 80150³ Chawangratchadapisek School, Nakhon Si Thammarat, 80150

Corresponding Author, E-mail: 6311116029@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot 2) ประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน และ 3) ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 โดยการสุ่มแบบกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบ แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test dependent

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับมากที่สุด และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs แอปพลิเคชัน Kahoot และทักษะการคิดวิเคราะห์

Abstract

Study of academic achievement in social studies and analytical thinking skills by organizing learning in 5 STEPs, combining the Kahoot application on important factors that create Thai wisdom of Secondary 6 students at Chawang Ratchadaphisek School. It is a quasi experimental research. The objectives are 1) to compare the learning achievement on the important factors that create Thai wisdom among students first and after receiving learning management 2) to evaluate students' analytical thinking skills and 3) to assess student satisfaction with learning in 5 STEPs, combining the Kahoot application, the sample group was Secondary 6 students at Chawang Ratchadaphisek School. Nakhon Si Thammarat Province, Semester 2, academic year 2023, by Cluster Random Sampling, 1 classroom, 35 students. The tools used in this research are learning management plans, tests, and analytical thinking skills assessment forms. and satisfaction assessment form Statistics used in data analysis are mean, standard deviation, and t-test dependent.

The results of the research found that: 1) Academic achievement in social studies subject: Important factors that create Thai wisdom. of Secondary 6 students after receiving 5 STEPs learning management combined with the Kahoot application was higher than before learning. Statistically significant at the .05 level, 2) the results of the assessment of analytical thinking skills were at the highest level, and 3) the results of the assessment of satisfaction with learning management. at a high level

Keywords : Organizing Learning in 5 Steps, Kahoot Application and Analytical Thinking Skills

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการกล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รวมทั้งส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และภูมิปัญญาไทย สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้กำหนดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาไทย ความภูมิใจในความเป็นไทย ประวัติศาสตร์ของชาติไทย ยึดมั่นในวิถีชีวิต และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข (Ministry of Education, 2019) เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดความรักในความเป็นชาติไทย โดยในสาระประวัติศาสตร์ จะส่งเสริมในเรื่องการตระหนักรักชาติ ที่มาจากกระบวนการคิดวิเคราะห์ถึงสาเหตุหรือปัจจัยต่างๆ ดังนั้นการศึกษาประวัติศาสตร์ให้เข้าใจลึกซึ้งนั้น จะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ เพราะการศึกษาประวัติศาสตร์ต้องอาศัยความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลจากหลักฐานต่าง ๆ เพื่อสรุป และทำความเข้าใจเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม จะนำไปสู่การคิดแนวทางการมีส่วนร่วม และการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทยได้

จากการปฏิบัติการสอน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2566 ภาคเรียนที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สถาบันพระมหากษัตริย์ เรื่อง สถาบันพระมหากษัตริย์กับการพัฒนาชาติไทย ปรากฏว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านความรู้ความจำอยู่ในระดับดี แต่ผู้เรียนยังขาดทักษะด้านการให้เหตุผลหรือทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อหาเหตุ และปัจจัย นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สอบถามจากครูผู้สอนสังคมศึกษา

ในหมวดสังคมศึกษา พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่จะต้องมีการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ รวมทั้งขาดกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดกระบวนการคิด นอกจากนี้ผู้เรียนชอบสืบค้นข้อมูลสั้นๆ ในสื่อออนไลน์ต่างๆ แต่ไม่สามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ในอินเทอร์เน็ตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงต้องการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และมีแหล่งเรียนรู้ที่น่าสนใจให้แก่ผู้เรียนได้ทำการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยจึงได้ศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบขั้นบันได 5 ขั้น (5 STEPs) ที่เป็นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการค้นคว้า แสวงหาความรู้และมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นนำไปตอบสนองสังคม โดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบขั้นบันได 5 ขั้น (5 STEPs) ประกอบด้วย 1) การตั้งคำถาม 2) การแสวงหาความรู้สารสนเทศ 3) การสร้างองค์ความรู้ 4) การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร และ 5) การตอบสนองสังคม และนำความรู้ไปเผยแพร่ ซึ่งจุดเด่นของรูปแบบ การจัดการเรียนรู้แบบขั้นบันได 5 ขั้น (5 STEPs) คือ สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และทักษะต่างๆ ที่จำเป็นให้เกิดแก่ผู้เรียนได้อีกทั้งยังสามารถพัฒนาทักษะการคิดพื้นฐาน ทั้งทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการประเมิน และทักษะการสรุปลงความเห็น รวมถึงทักษะการคิดขั้นสูงอีกด้วย (Dechakupt and Yindeesuk, 2015) ซึ่งเป็นการสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้กับผู้เรียน และการใช้แอปพลิเคชัน Kahoot ที่เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยในการกระตุ้นการเรียนรู้จากการแข่งขันการตอบคำถาม กระตุ้นให้ผู้เรียนตั้งใจในการเรียนรู้การทำความเข้าใจข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังที่ Kaewphuon (2020) กล่าวว่า เทคโนโลยีทางการศึกษาประเภทเครื่องมือหรือสื่อช่วยการเรียนรู้ (Tool/Application) เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้หรือทำกิจกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลได้

ดังนั้น ผู้สอนจึงจัดการการเรียนรู้แบบขั้นบันได 5 ขั้น (5 STEPs) ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย มีทักษะการคิดวิเคราะห์ และเพื่อประเมินความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทยของนักเรียนก่อนและหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot
2. เพื่อประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนจากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียน ต่อการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 – 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. **ประชากร** เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 4 ห้องเรียน รวมนักเรียนทั้งหมด 176 คน

2. **กลุ่มตัวอย่าง** เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6/2 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก อำเภอดง จังหวัดนครศรีธรรมราช ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่มจำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียนจำนวน 35 คน

ขอบเขตระยะเวลา ระยะเวลาในการวิจัยครั้งนี้ ดำเนินการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ใช้ในการทดลอง 2 คาบ คาบละ 50 นาที

ขอบเขตของตัวแปรการวิจัย

1. **ตัวแปรต้น** : การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot
2. **ตัวแปรตาม** : 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
2) ทักษะการคิดวิเคราะห์
3) ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพเครื่องมือ มีขั้นตอนดังนี้

1. **แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot จำนวน 1 แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 2 คาบ คาบละ 50 นาที ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษารูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการนำมาประยุกต์ใช้กับวิชาสังคมศึกษา

1.3 ศึกษาสาระการเรียนรู้ที่จะนำมาใช้ในการทดลอง เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.4 ศึกษามาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ และผลการเรียนรู้ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 นำมาวิเคราะห์เป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ และสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot จำนวน 2 คาบ มีสาระดังนี้

- 1) ความหมายของวัฒนธรรม และภูมิปัญญา
- 2) ลักษณะของวัฒนธรรม
- 3) ประเภทของภูมิปัญญาไทย
- 4) ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย

1.5 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าดัชนี IOC ได้ค่าเฉลี่ยดัชนี IOC 1.00 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก จำนวน 3 ท่าน

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งได้มาด้วยวิธีการสุ่มแบ่งกลุ่ม จำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 35 คน

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา เรื่องปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบทดสอบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ รวมคะแนนเต็ม 20 คะแนน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

2.1 ศึกษาการสร้างแบบทดสอบ จากหนังสือเทคนิคการวัด และประเมินผล การเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา หนังสือการวัดผลการศึกษา และการสร้างแบบทดสอบ

2.2 วิเคราะห์หลักสูตรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา และจุดประสงค์จากแผนการจัดการเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เป็นข้อสอบแบบปรนัย 5 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.4 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าดัชนี IOC ได้ค่าเฉลี่ยดัชนี IOC 1.00 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก จำนวน 3 ท่าน

3. แบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย จำนวน 4 ด้าน คะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับ ขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อพิจารณาตัวแปรที่ต้องการศึกษา

3.2 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดวิเคราะห์

3.3 ศึกษาวิธีการสร้างแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ จากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3.4 กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัด และกำหนดรูปแบบของแบบประเมิน ทักษะ การคิดวิเคราะห์ และเกณฑ์การให้คะแนน

3.5 สร้างแบบประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ ซึ่งเป็นแบบประเมินมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ตัวเลือก ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด จำนวน 4 ด้าน

3.6 ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยการตรวจสอบความเที่ยงตรง เชิงเนื้อหา เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าดัชนี IOC ได้ค่าเฉลี่ยดัชนี IOC 1.00 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก จำนวน 3 ท่าน

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลอง โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. ทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ปัจจัยที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย เพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนก่อนการทดลอง

2. ดำเนินการจัดการเรียนรู้ ตามแผนจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย จำนวน 1 แผนการจัดการเรียนรู้ เวลา 2 คาบ คาบละ 50 นาที กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ตามขั้นตอน 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย

ขั้นที่ 1 การเรียนรู้โดยตั้งคำถาม (Learning to Question)

1. ครูให้นักเรียนดูภาพ และให้นักเรียนลองทายภาพว่า เป็นภูมิปัญญาอะไร และอยู่ในภาคใดของประเทศไทย

2. ครูตั้งคำถามว่า นักเรียนคิดว่า ภูมิปัญญาเหล่านี้ เกิดขึ้นมาได้อย่างไร (แนวคำตอบ: ภูมิปัญญาเหล่านี้มาจากอินเดีย, เกิดจากการสร้างบ้านหนีน้าท่วม, ราชสำนัก)

3. ครูสรุปประเด็นสำคัญจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน และเชื่อมโยงเข้าสู่เนื้อหา

ขั้นที่ 2 การเรียนรู้แสวงหาสารสนเทศ (Learning to Search)

1. ครูอธิบายนักเรียนโดยใช้สื่อ PowerPoint ประกอบการสอน ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย (ความหมายของวัฒนธรรม และภูมิปัญญาไทย ลักษณะของวัฒนธรรม ประเภทของภูมิปัญญา และภูมิปัญญาไทย และปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย)

2. นักเรียนศึกษาตัวอย่างภูมิปัญญาไทยเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และจดลงใน Mini paper ตามความถนัดของนักเรียนออกแบบ เช่น กราฟิก แผนผัง หรือสรุปองค์ความรู้

ขั้นที่ 3 การเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ (Learning to Construct)

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม จำนวน 5 กลุ่ม กลุ่มละเท่า ๆ กัน จากนั้น ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย

2. ครูให้นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่ม เข้าแอปพลิเคชัน Kahoot เพื่อร่วมตอบคำถาม เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย จำนวน 10 ข้อ เพื่อให้นักเรียนเลือกตัวอย่างภูมิปัญญาไทย กับปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย

3. โดยให้นักเรียนภายในกลุ่มที่เหลือร่วมกันสรุปองค์ความรู้ ลงใน Mini paper ตามความถนัดของนักเรียนออกแบบ เช่น กราฟิก แผนผัง หรือสรุปองค์ความรู้

ขั้นที่ 4 การเรียนรู้เพื่อสื่อสาร (Learning to Communicate)

1. ครูให้นักเรียนทำชิ้นงานที่ 1 เรื่อง “จุดต้นตอภูมิปัญญาไทย” ยกสถานการณ์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ลงในกระดาษสรุป

2. ครูให้นักเรียนศึกษาข้อมูล จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ทั้งหนังสือประกอบการสอน และแหล่งข้อมูลอื่นๆ เพื่อให้นักเรียนตอบคำถามว่า นักเรียนมีแนวทางการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย อย่างไรบ้าง และนักเรียนมีส่วนร่วมอย่างไรในการอนุรักษ์ภูมิปัญญาไทย ลงในกระดาษสรุป

3. ครูให้นักเรียนนำเสนอชิ้นงานที่ 1 เรื่อง “จุดต้นตอภูมิปัญญาไทย” หน้าชั้นเรียนและนักเรียนร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ขั้นที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบแทนสังคม (Learning to Serve)

1. ครูให้นักเรียนจัดทำโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ เรื่อง มรดกวัฒนธรรมอาหารไทย 5 ภาค (ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันตก ภาคกลาง และภาคใต้) โดยบอกถึงประวัติความเป็นมาวัตถุดิบ และกรรมวิธีการทำที่มาจากภูมิปัญญาไทย และนำไปจัดป้ายนิเทศของโรงเรียน

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย

3. ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาสังคมศึกษา โดยใช้แบบทดสอบฉบับเดียวกับการทดสอบก่อน การทดลองเพื่อเก็บไว้เป็นคะแนนหลังการทดลอง

3. ประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ จากใบงานที่ 1 “จุดต้นตอภูมิปัญญาไทย” โดยใช้เกณฑ์การประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) การจำแนกแยกแยะข้อมูล 2) การเปรียบเทียบเพื่อจัดระบบข้อมูล 3) การหาความสัมพันธ์ของข้อมูล และ 4) เสนอเหตุผล/ส่งเสริม ความเชื่อถือของข้อมูล คะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน

4. ประเมินความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทำแบบประเมินความพึงพอใจหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการจัดการเรียนรู้ 2) ด้านสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ 3) ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และ 4) ด้านการนำไปใช้ คะแนนเต็มด้านละ 5 คะแนน รวมคะแนนเต็มทั้งหมด 20 คะแนน

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs และแอปพลิเคชัน Kahoot เนื้อหาหลักสูตรสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากนั้นมีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ โดยมีขั้นตอนในวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้ $t - test dependent$

2. วิเคราะห์ผลการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามมาตรารวดของลิเคิร์ต (Likert, 1987) ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับมาก
2.01 – 3.40	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.81 – 2.00	หมายถึง ระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้จากแบบประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้ว เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายตามมาตรารวดของลิเคิร์ต (Likert, 1987) ดังนี้

4.21 – 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
3.41 – 4.20	หมายถึง ระดับมาก
2.01 – 3.40	หมายถึง ระดับปานกลาง
1.81 – 2.00	หมายถึง ระดับน้อย
1.00 – 1.80	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบของตารางตามลำดับ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทยของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot โดยมีคะแนนดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ผลเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทยของนักเรียน ก่อน และหลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t – test	sig
ก่อนเรียน	35	20	10.51	1.70	15.71*	.00
หลังเรียน	35	20	18.66	1.29		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิด ภูมิปัญญาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปรากฏดังตารางที่ 2

ตาราง 2 ผลการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านการจำแนกแยกแยะข้อมูล	35	5	4.60	0.49	มากที่สุด
2. ด้านการเปรียบเทียบเพื่อจัดระบบข้อมูล	35	5	4.40	0.80	มากที่สุด
3. ด้านการหาความสัมพันธ์ของข้อมูล	35	5	4.60	0.49	มากที่สุด
4. ด้านเสนอเหตุผล/ส่งเสริมความเชื่อถือของข้อมูล	35	5	4.00	0.89	มาก
รวม	35	5	4.40	0.67	มากที่สุด

จากตาราง 2 พบว่าผลการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการจำแนกแยกแยะข้อมูล และด้านการหาความสัมพันธ์ของข้อมูล มีคะแนนเฉลี่ย 4.60 อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือด้านการเปรียบเทียบเพื่อจัดระบบข้อมูล มีคะแนนเฉลี่ย 4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด และสุดท้ายคือด้านเสนอเหตุผล/ส่งเสริมความเชื่อถือของข้อมูล มีคะแนนเฉลี่ย 4.00 อยู่ในระดับมาก

3. ผลการประเมินความพึงพอใจหลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ปรากฏดังตารางที่ 3

ตาราง 3 ผลการประเมินความพึงพอใจ หลังการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย

รายการประเมิน	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	35	5	4.17	0.87	มาก
2. ด้านสื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้	35	5	4.31	0.80	มากที่สุด
3. ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน	35	5	4.07	0.90	มาก
4. ด้านการนำไปใช้	35	5	3.81	0.82	มาก
รวม	35	5	4.12	0.87	มาก

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.12 อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านสื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 4.31 อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 2 คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ มีคะแนนเฉลี่ย 4.17 อยู่ในระดับมากที่สุด ลำดับที่ 3 คือ ด้านผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ย 4.07 อยู่ในระดับมาก และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการนำไปใช้ มีคะแนนเฉลี่ย 3.81 อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา และทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิด ภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนฉวางรัชดาภิเษก ผลการศึกษาพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เป็นผลเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot สามารถทำให้นักเรียนได้คิด สร้างองค์ความรู้ และปฏิบัติด้วยตนเอง ซึ่งความรู้ที่สร้างได้นี้จะถูกจัดเก็บไว้ในความจำ ระยะยาว (Long-term memory) สามารถทำให้จำได้อย่างถาวรเมื่อผู้สอนใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย และการนำเอาเทคโนโลยีการศึกษาที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการอยากเรียนรู้ สนุกสนานกับการทำงาน และเห็นความสำคัญของเนื้อหาสาระที่ได้ เนื่องจากเป็นเนื้อหาที่สามารถใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสามารถใช้ความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างเสรี และไม่ติดอยู่กรอบความคิดเดิม รวมทั้ง นักเรียนได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่ม และหน้าชั้นเรียน ทำให้นักเรียน มีความกล้าแสดงออก และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข และยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ซึ่งสอดคล้องกับ Punyawarat (2023) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และความสามารถในการคิดวิเคราะห์ สาระหน้าที่ พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิตในสังคม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเทศบาล 3 (วัดแก้วพิจิตร) พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระหน้าที่พลเมือง วัฒนธรรม และการดำเนินชีวิต ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ 5 ขั้น (5 STEPs) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ผลการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย พบว่า นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีคะแนนเฉลี่ยรวม 4.40 อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ทั้ง 5 ขั้นตอน มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักเรียนต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูล หาเหตุผลมาประกอบในการทำกิจกรรม โดยเฉพาะในขั้นที่ 2 การแสวงหาความรู้สารสนเทศ ขั้นที่ 3 การสร้างองค์ความรู้ และ ขั้นที่ 4 การเรียนรู้เพื่อการสื่อสาร จึงส่งผลให้สอดคล้องกับประเด็นการประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การจำแนกแยกแยะข้อมูล และการหาความสัมพันธ์ของข้อมูล รองลงมาคือ การเปรียบเทียบเพื่อจัดระบบข้อมูล นอกจากนี้แอปพลิเคชัน Kahoot ยังช่วยสนับสนุนในด้านการศึกษาข้อมูลเพื่อตอบคำถาม ซึ่งส่งผลต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ด้วย ดังที่ Kaewphueng (2020) กล่าวถึง เทคโนโลยีทางการศึกษาหรือสื่อช่วยการเรียนรู้เป็นเทคโนโลยีที่ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้หรือทำกิจกรรม การวิเคราะห์ข้อมูลได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sriwichai and Rittikooop (2021) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น เรื่อง วนอุทยานพญาพิภักดิ์ รายวิชาประวัติศาสตร์ เพื่อเสริมสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนขุนตลาวิทยาคม พบว่า ทักษะกระบวนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังเรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้แบบบันได 5 ขั้น สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการประเมินความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot เรื่อง ปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดภูมิปัญญาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs และแอปพลิเคชัน Kahoot ทำให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากขึ้น เนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ และมีขั้นตอนที่ชัดเจน นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ทุกขั้นตอน และได้ใช้ความรู้ ความสามารถของตนเอง ในการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และการทำกิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียนได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันภายในกลุ่ม ระหว่างกลุ่ม และหน้าชั้นเรียน เกิดบรรยากาศ การเรียนที่ผ่อนคลาย และมีความสุข ซึ่งสอดคล้อง Duangrawa (2017) ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 Steps เรื่องปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ 5 Steps โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียน หลังได้รับการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot สูงกว่าก่อนเรียน ดังนั้น การนำการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot ไปใช้กับเนื้อหาอื่น ๆ ผู้สอนควรสำรวจความพร้อมของอุปกรณ์ของผู้เรียนก่อน การจัดการเรียนรู้เพื่อให้สะดวกต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

1.2 จากผลการวิจัย พบว่า นักเรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์อยู่ในระดับดีมาก ดังนั้น ขั้นตอนที่ 5 การเรียนรู้เพื่อตอบสนองสังคม (Learning to Serve) ของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดวิธีการตอบสนองสังคมตามที่นักเรียนถนัด

1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ความพึงพอใจในการจัดการเรียนรู้อยู่ในระดับมาก ดังนั้นหากต้องการเพิ่มผลความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้สอนควรนำข้อเสนอแนะของผู้เรียนนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ครั้งต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรจัดทำวิจัยการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อความท้าทายของครูผู้สอนและควรจัดทำวิจัยกับสาระการเรียนรู้รายวิชาอื่น ๆ บ้าง เช่น ภูมิศาสตร์

2.2 ควรศึกษาการใช้แอปพลิเคชัน หรือเว็บไซต์อื่น ๆ ที่หลากหลายมากขึ้น เช่น Quizlet, จักรวาลณมิตร, Starfish Class, Google Form หรือ Plickers เพื่อสร้างความท้าทายในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

ผู้วิจัยทราบถึงขั้นตอนของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs และวิธีใช้แอปพลิเคชัน Kahoot รวมถึงทราบถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ผสานแอปพลิเคชัน Kahoot ซึ่งนำมาช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์ของนักเรียนได้ โดยนำแอปพลิเคชัน Kahoot มาช่วยในขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของการจัดการเรียนรู้แบบ 5 STEPs ทำให้นักเรียนสามารถเปรียบเทียบข้อมูล แลกเปลี่ยนความรู้กับสมาชิกในกลุ่ม และตัดสินใจเลือกคำตอบในเวลาที่กำหนดได้ แสดงถึงการมีทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

References

- Dechakupt, P., & Yindeesuk, P. (2015). *Learning to Learn 21*. (2 nd ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Duangrawa, C. (2017). *The Development of Learning Activity by Using 5 STEPs about Sufficiency Economy story in Learning Area of Social Studies, Religion and Culture with Students' Prathomsueksa 4*. [Unpublished doctoral dissertation]. Maha Sarakham: Rajabhat Maha Sarakham University. Retrieved from <https://fulltext.rmu.ac.th/fulltext/2560/123161/Duangrawa%20Chayanis.pdf> (in Thai)
- Kaewphuong, P. (2020). *Science of Social Studies Learning Management*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Likert, R. (1987). *New patterns of management*. Garland Science.
- Ministry of Education. (2019). *National Education Act B.E 2542*. Bangkok: Ministry of Education. (in Thai)
- Punyawarat, S. (2023, 11 September). *Development of a 5-step learning management process (5 STEPs) that has an effect on academic achievement and analytical thinking ability on the subject of duties, citizenship, culture and living in society. Of Primary 6 School (Wat Kaew Phichit)*. APINLOVEREAL.COM. Retrieved from <https://shorturl.asia/UM5zT> (in Thai)
- Sriwichai, S., & Rittikoop, W. (2021). The 5-Step Learning Process for the Phayaphiphak Forest Park History Subject Empowering Critical Thinking Skills and Learning Outcome of Matthayomsuksa 1 Students at Khuntan Wittayakom School. *Graduate school journal Chiang Rai Rajabhat University*, 14(1),43-58. Retrieved from https://so01.tci-thaijo.org/index.php/crrugds_ejournal/article/view/245007/167110 (in Thai)

ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning) โดยใช้กิจกรรม
การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของ
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

The Effect of Task-Based Learning with Information Gap on Enhancing
Speaking Skill of Mathayom Five Students

Received: June 21, 2024

Revised: July 21, 2024

Accepted: August 13, 2024

กิริติ สิริรักษ์¹ อนิรุท ชุมสวัสดิ์² สุวัฒน์ มะเดช³ และอรดา โอภาสรัตนกร^{4*}

Kirati Sittirak¹ Anirut Chumsawat² Suwat Madej³ and Orada Opasrattanakorn^{4*}

^{1,2,4} คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช 80280

^{1,2,4} Faculty of Education, Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, 80280

³ โรงเรียนพรหมศรีพิทยาคม 80320

³ Promkiripittayakhom School, 80320

*Corresponding Author, E-mail: orada_opa@nstru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดก่อน-หลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ที่มีต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 2) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 33 คนที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนพรหมศรีพิทยาคม โดยวิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน จำนวน 3 แผน 2) แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ และ 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานโดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล สูงวก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล และทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

Abstract

The research was a one group pretest-posttest design. The purposes of this research were to 1) study the effect of task-based learning with information gap on the English speaking skill of Mathayom five students before and after using it, and 2) study the satisfaction of Mathayom five students towards using task-based learning with information gap. The subjects were 33 Mathayom five students studying English 3 course in the first semester of 2023 academic year at Phromkiripittaykom School, selected by purposive sampling technique. The research instruments were 1) 3 task-based learning lesson plans, 2) an English speaking skill assessment form, and 3) a students' satisfaction questionnaire towards using task-based learning with information gap. The data were analyzed by using mean ($\bar{x}$), standard deviation (S.D.) and t-test. The results were as follows: 1) English speaking skill of the students after using task-based learning with information gap was significantly higher than before using it at .05 level; and 2) the students' satisfaction towards using task-based learning with information gap was at a high level.

Keywords : Task-Based Learning, Information Gap and English Speaking Skill

บทนำ

ทักษะการพูดเป็นทักษะสำคัญของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในโลกยุคปัจจุบัน เนื่องจากเป็นทักษะเบื้องต้นที่ใช้ในการสื่อสาร ไม่เพียงแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความรู้ทางภาษา ยังช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ทักษะอื่นได้ง่ายขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Thongnuan (2014) ที่กล่าวว่า ทักษะการพูดเบื้องต้นจำเป็นต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนพูดเพื่อการสื่อสารในสถานการณ์จริงโดยผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามแบบหรือตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำไปสู่การพูดที่มีประสิทธิภาพ และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ทางภาษาของผู้เรียนให้มีความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษอย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการพูดภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่ทำนายและเป็นปัญหาสำหรับผู้เรียนในทุกระดับ เพราะผู้เรียนมักประสบปัญหาต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการสื่อสารโดยใช้ภาษาอังกฤษ และขาดโอกาสในใช้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียน (Leong and Ahmadi, 2017) ฉะนั้นผู้สอนควรจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการพูดของผู้เรียนในชั้นเรียนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-based Learning) เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ช่วยส่งเสริมทักษะการสื่อสาร โดย Willis (1999); Ellis (2003) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานไว้ดังนี้ 1) นักเรียนได้ใช้ภาษาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง 2) นักเรียนลดความวิตกกังวลเกิดความมั่นใจในการใช้ภาษามากขึ้น 3) นักเรียนเกิดความสนุกสนานและเกิดแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน 4) นักเรียนสามารถใช้ภาษาได้อย่างคล่องแคล่วตามธรรมชาติ และสามารถคิดแก้ไขปัญหาในทางที่เหมาะสม และ 5) นักเรียนมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างตัวผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกันเอง จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน เป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกใช้ภาษาในสถานการณ์จริง เกิดความมั่นใจในการใช้ภาษา มีความสนุกสนานในการปฏิบัติงาน และมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น

Willis and Willis (2007) เสนอขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน 3 ขั้นตอนนี้ Pre-task (ขั้นนำก่อนปฏิบัติงาน) Task cycle (ขั้นดำเนินงานตามวงจรของการปฏิบัติงาน) และ Language focus (ขั้นศึกษาโครงสร้างไวยากรณ์และคำศัพท์ในแต่ละงานปฏิบัติ) ซึ่งการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานไม่ได้เป็นเพียงการให้ผู้เรียนทำงานทีละชิ้นทีละชิ้นติดต่อกันไปเรื่อย ๆ เท่านั้น แต่เนื้อหาของชิ้นงานต้องมีการบูรณาการกับชีวิตประจำวัน เรียนรู้จากการปฏิบัติเน้นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง โดยผู้สอนมีหน้าที่แนะนำ กำหนดภาระงาน และพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมและบทบาทในการเรียนรู้

กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) คือ กิจกรรมการเติมข้อมูลที่หายไปในช่วงว่างที่กำหนดให้ ถือว่าเป็นการพัฒนาการสื่อสารสองทาง ผู้เรียนจะต้องหาข้อมูลที่ขาดหายไปมาเติมให้เต็ม โดยข้อมูลนั้นสามารถหาได้จากเพื่อนร่วมชั้นเรียนด้วยตนเอง (Siraranghom, 2020) ประโยชน์ของกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลมีหลายประการ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษได้บ่อยครั้งขณะทำกิจกรรม เนื่องจากกิจกรรมส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมคู่และกลุ่ม ทำให้นักเรียนไม่สามารถหลีกเลี่ยงการพูดภาษาอังกฤษได้ 2) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันของผู้เรียน กล่าวคือ กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลเน้นไปที่กิจกรรมคู่และกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกพูดภาษาอังกฤษทุกคน 3) สร้างแรงกระตุ้นในการพูดภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี เพราะกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นการพูดแบบสั้นและมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน ทำให้เป็นแรงกระตุ้นให้กับผู้เรียน โดยเฉพาะผู้เรียนที่ไม่ถนัดในการพูดภาษาอังกฤษ 4) ส่งเสริมการใช้โครงสร้างทางภาษาที่ถูกต้อง เพราะการกำหนดรูปแบบและวิธีการสนทนาที่ชัดเจนในกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลมี ทำให้นักเรียนสามารถใช้โครงสร้างทางภาษาที่ถูกต้อง และ 5) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง และเปลี่ยนบทบาทของครูให้เป็นผู้คอยอำนวยความสะดวกและสังเกตการณ์ (Afrizal, 2015)

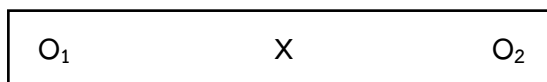
จากข้อมูลข้างต้น การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน จึงช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น เมื่อใช้กับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่เน้นภาระงานและส่งเสริมทักษะการพูด โดยใช้โครงสร้างประโยคที่สอดคล้องกับเนื้อหาเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อน จึงทำให้ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนดีขึ้น (Rosalinah and Khilda, 2019; Brophy, 2005; Hedge, 2008) ผู้วิจัยจึงนำการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-based Learning) โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีต่อทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียว วัดก่อน-หลังเรียน (One Group Pretest-Posttest Design) ดังภาพ 1

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : Fitz-Gibbon (1987)

สัญลักษณ์ที่ใช้ในกรอบแนวคิดการวิจัย

O₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้

X หมายถึง การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-based Learning) โดยใช้กิจกรรม การแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap)

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนพรหมศรีพิทยาคม ที่กำลังเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษ 3 จำนวน 4 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 159 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวนนักเรียน 33 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนพรหมศรีพิทยาคม ที่กำลังเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษ 3 ที่มีระดับความสามารถภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-based Learning) หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 That's me! หน่วยย่อยที่ 1 Getting to know you จำนวน 3 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอน 6 ชั่วโมง โดยกิจกรรมในแต่ละแผนมีดังนี้

แผนที่ 1 เป็นขั้น Pre-task (Introduction to the topic and task) โดยผู้เรียนทบทวนคำถามและคำตอบเกี่ยวกับการขอและให้ข้อมูลส่วนตัว โดยทำกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 คน เพื่อสำรวจข้อมูลส่วนบุคคล (Personal Information Survey) โดยผู้เรียนแต่ละคนจะได้รับใบงานที่มีข้อมูลของบุคคลที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลกับสมาชิกคนอื่น ๆ จนได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ จากนั้นผู้เรียนตอบคำถามเกี่ยวกับข้อมูลในใบงาน ผู้สอนแสดงตัวอย่างภาระงาน คือ รายงานข้อมูลส่วนตัว (Personal Information Survey Report) ในรูปแบบย่อหน้า ผู้สอนถามคำถามและวิเคราะห์องค์ประกอบของภาระงานกับผู้เรียน ผู้เรียนทบทวนข้อมูลของแต่ละบุคคลที่ได้จากกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ร่วมกันจัดทำรายงานข้อมูลส่วนตัวของบุคคลทั้ง 5 คน และรายงานผลหน้าชั้นเรียน

แผนที่ 2 เป็นขั้น Task Cycle ประกอบด้วยขั้น Task และ Planning ผู้สอนแจกใบงานที่ประกอบด้วยข้อมูลส่วนตัวของคนดังทั่วโลก จำนวน 4 คน ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะได้รับข้อมูลของคนดังที่แตกต่างกัน ผู้เรียนจะต้องแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันจนได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และเขียนรายงานข้อมูลส่วนตัวของคนดังที่ได้รับในรูปแบบย่อหน้า ผู้สอนสังเกตและจดบันทึกปัญหาและข้อผิดพลาดในการใช้ภาษาของผู้เรียน และแจ้งให้ผู้เรียนเตรียมนำเสนอข้อมูลในรูปแบบใดก็ได้หน้าชั้นเรียนในคาบถัดไป

แผนที่ 3 เป็นชั้น Task Cycle ประกอบด้วยชั้น Report และชั้น Language Focus ประกอบด้วยชั้น Analysis และ Practice ในชั้น Report ผู้สอนให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลของคนดังทั้ง 4 คนที่รับผิดชอบ พร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ ในชั้น Analysis ผู้สอนนำปัญหาและข้อผิดพลาดที่สังเกตได้ คือ การออกเสียงต่ำท้ายประโยคบอกเล่า (Falling intonation in statements) มานำเสนอและสอนผู้เรียน พร้อมแนะนำเว็บไซต์ Pronunciation Scaffolding เพื่อช่วยในการฝึกออกเสียงประโยคแก่ผู้เรียน และให้ผู้เรียนฝึกออกเสียงประโยคเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลในชั้น Practice

2. แบบประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ แบบรูบรีค (Rubric) โดยใช้เกณฑ์แบบแยกองค์ประกอบ (Analytical Rubrics) จำนวน 2 ด้าน คือ ด้านความถูกต้องของภาษาและความคล่องแคล่ว โดยนำแบบประเมินผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence=IOC) พบว่าแบบประเมินทั้ง 2 ด้านมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

3. แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล โดยผู้วิจัยรวบรวมข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านประโยชน์ที่ได้รับ จำนวน 15 ข้อ โดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน พิจารณาตรวจสอบ ความตรงเชิงเนื้อหา ด้วยค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence=IOC) พบว่าคำถามทุกข้อ มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยประเมินทักษะการพูดของนักเรียนก่อนการจัดการเรียนรู้
2. ผู้วิจัยจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้
3. ผู้วิจัยประเมินทักษะการพูดของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้
4. นักเรียนตอบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล
5. ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการประเมินทักษะการพูดและแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล มาวิเคราะห์ผล โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าทดสอบที (t-test)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ t-test โดยตั้งเกณฑ์ไว้ในระดับนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05
2. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของนักเรียนโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และอภิปรายผลในภาพรวม จากนั้นนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์การตัดสินระดับความพึงพอใจ 5 ระดับของ (Likert, 1961) แล้วนำไปแปลความหมายค่าระดับโดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
- 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง
- 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีผลการศึกษาดังนี้

1. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่กำหนดไว้

ตาราง 1 ทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานโดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวนนักเรียน (n)	คะแนนเต็ม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	S.D.	t	df	Sig
ก่อนเรียน	33	10	4.58	1.81	-31.06*	32	.000
หลังเรียน	33	10	8.49	1.01			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 คะแนนเฉลี่ยของทักษะการพูดภาษาอังกฤษก่อนการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 4.58 และคะแนนเฉลี่ยของทักษะการพูดภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้ เท่ากับ 8.49 จากการทดลองความแตกต่าง โดยใช้ t-test ผลการแจกแจง t มีค่าเท่ากับ -31.06 แสดงว่าทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล อยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตาราง 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\bar{x}$	S.D.	แปลความหมาย
ด้านเนื้อหา				
1	เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น คำศัพท์ ประโยค น่าสนใจ	4.36	0.76	มาก
2	เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น ภาพประกอบ คำศัพท์และประโยค ง่ายต่อความเข้าใจของผู้เรียน	4.24	0.72	มาก
3	เนื้อหาในชิ้นการทำงานปฏิบัติ ท้าทายความสามารถของผู้เรียน ทำให้ ผู้เรียนต้องการทำภาระงานให้สำเร็จ	4.12	0.73	มาก
4	มีคำศัพท์ ไวยากรณ์ ประโยค ในชิ้นมุ่งเน้นด้านภาษาที่หลากหลาย	4.24	0.78	มาก
5	เนื้อหาที่ออกแบบใช้ในบทเรียนตรงตามความต้องการของผู้เรียน	4.20	0.71	มาก
รวม		4.23	0.74	มาก
ด้านการจัดการเรียนรู้				
6	กิจกรรมการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมสู่ชิ้นการทำงาน ปฏิบัติ	4.32	0.69	มาก
7	กิจกรรมการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนกล้าคิดกล้าตอบ	4.04	0.74	มาก
8	กิจกรรมการทำงานคู่และกลุ่ม ทำให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และได้ ทำงานร่วมกับผู้อื่น	4.16	0.62	มาก
9	การนำเสนอ อภิปรายหน้าชั้นเรียนช่วยพัฒนาทักษะการพูด ภาษาอังกฤษของผู้เรียน	4.44	0.58	มาก
รวม		4.26	0.69	มาก

ข้อ	ประเด็นประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความหมาย
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
10	กิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นมุ่งเน้นด้านภาษาช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกและทบทวนเนื้อหาจากการทำงานปฏิบัติ	4.36	0.81	มาก
11	การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรม Information Gap ช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์มากขึ้น	4.20	0.71	มาก
12	การทำงานปฏิบัติในแต่ละขั้นตอนช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการพูดภาษาอังกฤษ	4.24	0.78	มาก
13	กิจกรรมแบบเน้นภาระงานและ Information Gap ช่วยให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก	4.16	0.75	มาก
14	ผู้เรียนสามารถนำวิธีการเรียนรู้แบบเน้นงานปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นได้	4.12	0.53	มาก
15	ผู้เรียนนำเนื้อหาจากการทำงานปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	4.24	0.60	มาก
รวม		4.19	0.67	มาก
สรุปโดยภาพรวม		4.23	0.70	มาก

จากตาราง 2 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = 0.69) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.74) และด้านประโยชน์ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.67) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การนำเสนออภิปรายหน้าชั้นเรียน ช่วยพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น คำศัพท์ ประโยค น่าสนใจ ($\bar{X} = 4.36$, S.D. = 0.76) และผู้เรียนนำเนื้อหาจากการทำงานปฏิบัติไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.24$, S.D. = 0.60) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ผลของการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล เพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5” สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้ อาจเกิดจากการจัดการเรียนรู้ กล่าวคือ การใช้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานในชั้นเรียนนั้นในแต่ละขั้นตอนของการเรียนการสอน ครูมุ่งเน้นให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ฝึกการพูดภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนกล้าแสดงออก อีกทั้งผู้เรียนสามารถนำความรู้พื้นฐานของตนเองที่มีอยู่ออกมาใช้ ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในชั้นเรียน นักเรียนสามารถพูดเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ซึ่งกันและกันได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นผลให้เกิดผลงานและชิ้นงานออกมาในขั้นการทำงานปฏิบัติ (Task Cycle) เมื่อควบรวมกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล ซึ่งเป็นกิจกรรมส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษแล้วนั้น ทำให้การจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานยังมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rosalinah and Khilda (2019) พบว่า กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักเรียน ส่งผลให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและความกล้าในการพูดภาษาอังกฤษมากขึ้น นอกจากนี้การจัดกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ ทำให้นักเรียนไม่รู้สึกเบื่อเพราะมีกิจกรรมที่น่าสนใจและหลากหลาย (Brophy, 2005) และสอดคล้องกับ Hedge (2008) ที่กล่าวว่า กิจกรรมที่ช่วยพัฒนาทักษะการพูดให้ดีขึ้น ได้แก่ การอภิปรายแบบอิสระ (Discussion) การแสดงบทบาทสมมติ (Simulation) และการแลกเปลี่ยนข้อมูล

(Information Gap) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ Boonsri (2019) ที่กล่าวว่า การสอนภาษาควรสอนให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้ในการสื่อความสื่อสารได้ ไม่ควรเน้นเพียงรูปแบบหรือโครงสร้างของภาษาเท่านั้น จึงจะทำให้ นักเรียนสามารถสื่อสารได้อย่างแท้จริง

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลอยู่ในระดับมาก เพราะการจัดการเรียนรู้แบบนี้ ครูจะเป็นเพียงแค่ผู้ชี้แนะ นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการเรียนค่อนข้างมาก จึงอาจทำให้นักเรียนรู้สึกผ่อนคลาย ไม่รู้สึกรู้สึกว่าถูกบังคับให้ต้องทำชิ้นงานหรือกฎเกณฑ์ทางโครงสร้างภาษาที่มีจำกัด แต่นักเรียนสามารถคิด ค้นคว้า เรียนรู้ด้วยตัวเองจากหัวข้อหรืองานปฏิบัติที่ครูกำหนดให้เท่านั้น อีกทั้งมีกิจกรรมที่คล้ายคลึงกับที่ครูยกตัวอย่าง นักเรียนสามารถทำกิจกรรมเป็นรายคู่หรือกลุ่มย่อย ครูทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง คอยสนับสนุน แนะนำนักเรียน โดยไม่ต้องแก้ไขความบกพร่องระหว่างทำกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้สึกเป็นอิสระในการทำกิจกรรม ความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นได้ก็ไม่ต้องให้ความใส่ใจมากนัก สอดคล้องกับ Willis (1999); Frost (2005) ที่กล่าวว่าการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานทำให้นักเรียนมีความมั่นใจในการพูด สนุกสนาน มีแรงจูงใจในการทำงานปฏิบัติ นักเรียนใช้ประสบการณ์เดิมมาสู่ประสบการณ์ใหม่ และนักเรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริง เพราะวิธีการเรียนรู้แบบเน้นภาระงานช่วยให้นักเรียนได้ปฏิบัติภาระงานด้วยตนเอง การปฏิบัติงานคู่ และงานกลุ่ม ซึ่งมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการทำภาระงานให้ลุล่วงได้ตามเป้าประสงค์การเรียนรู้ เนื่องจากครูจะเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงออก ได้ปฏิบัติเป็นส่วนมาก ซึ่งสอดคล้องกับ Ellis (2003) ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่าวิธีการสอนแบบเน้นภาระงานสร้างประโยชน์หลากหลายสำหรับนักเรียน สิ่งหนึ่ง คือแรงจูงใจ แรงจูงใจเป็นเหมือนหัวใจสำคัญในการเรียนรู้ในทุก ๆ ทักษะ เมื่อนักเรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียน หรือมีความกระตือรือร้นในการใฝ่รู้ใฝ่เรียน ก็จะเข้าใจในบทเรียน นักเรียนจึงมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ชิ้นงานในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ในชิ้นงานปฏิบัติควรมีความหลากหลายและให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงเพื่อฝึกพูด แสดงความคิดเห็นของตนเอง และแบ่งปันกับเพื่อน ๆ ได้

1.2 ในขั้นการเตรียมการสอนในช่วง Pre-task ควรมีการใช้คำศัพท์และเนื้อหาที่ใกล้เคียงและสอดคล้องกับความสนใจของนักเรียนให้มากที่สุด

1.3 ครูควรเลือกเนื้อหาสำหรับการจัดกิจกรรมการพูดภาษาอังกฤษที่เรียนแบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning) ให้เหมาะสมกับระดับความสามารถทางภาษาของนักเรียน และกำหนดระยะเวลาของการทำงานปฏิบัติแต่ละชิ้นงานให้เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่จะทำวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning) โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning) โดยใช้กิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูล (Information Gap) ที่บูรณาการกับทักษะอื่น ๆ เช่น ทักษะการเขียนหรือทักษะการอ่าน และทำการศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน (Task-Based Learning) โดยใช้งานประเภทอื่น ๆ เช่น งานสร้างสรรค์ (Creative task) หรือ งานแก้ปัญหา (Problem solving task)

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

การออกแบบกิจกรรมการแลกเปลี่ยนข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ครูควรเลือกเรื่องใกล้ตัวนักเรียน และนักเรียนมีโอกาสได้ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อแลกเปลี่ยนเรื่องนั้น ๆ ได้จริง การมีตัวอย่างรูปแบบภาษา (language form) ที่ชัดเจน นักเรียนจะสามารถฝึกการถาม-ตอบ สืบสาร แลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนเพื่อปฏิบัติการงานได้สำเร็จ และยังสามารถประยุกต์ใช้ภาษาอังกฤษในสถานการณ์จริงได้ด้วย

References

- Afrizal, M. (2015). A Classroom Action Research: Improving Speaking Skills through Information Gap Activities. *English Education Journal*, 6(3), 342–355. Retrieved from <https://jurnal.usk.ac.id/EEJ/article/view/2578/2432>
- Boonsri, P. (2019). *Development of speaking skills for everyday life using conversation exercises* (English Curriculum, the Faculty of Humanities and Social Sciences). Maha Sarakham: Rajabhat Maha Sarakham University. Retrieved from <http://research.rmu.ac.th/rdi-mis//upload/fullreport/1632636122.pdf>
- Brophy, M. (2005). *Communication, Relationships, and Individual Differences in Children's Understanding of Mind*. New York, US: Oxford University Press.
- Ellis, R. (2003). *Task-based Language Learning and Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Fitz - Gibbon & Carol, T. (1987). *How to Design a Program Evaluation*. Newbury Park: Sage.
- Frost, R. (2005, 2 February). *Teaching English*. British Council
http://www.teachingenglish.ork.uk/think/methodology/task_based.html
- Hedge, T. (2008). *Teaching and Learning in the Language Classroom*. Oxford: Oxford University Press.
- Leong, L.M., & Ahmadi, S. M. (2017). An analysis of factors influencing learners' English speaking skill. *International Journal of Research in English Education*, 2(1), 34–41. Retrieved from <https://ijreeonline.com/article-1-38-en.pdf>
- Likert, R. A. (1961). *New Patterns of Management*. New York: McGraw-Hill Book Company Inc.
- Rosalinah, Y., & Khilda, N. (2019). Teaching English Speaking Through Information GAP Technique. *Wanastra: Jurnal Bahasa dan Sastra*, 11(2), 159-166. Retrieved from <https://doi.org/10.31294/w.v11i2.6224>
- Siraranghom, W. (2020). Using Activities to Develop English Speaking Skills of the Learners in an English as a Foreign Language (EFL) Context. *CRMA Journal of Humanities and Social Science*, 7, 94-107. Retrieved from https://so01.tci-thaijo.org/index.php/CRMA_HUSO/article/view/225221/164484 (in Thai)
- Thongnuan., C. (2014). *Teaching English for Communication Technique*. Bangkok : Hi-Ed Publishing. (in Thai)
- Willis, D., & Willis, J. (2007). *Doing Task-Based Teaching*. Oxford: Oxford University Press.
- Willis, J. (1999). *A Framework for Task-Based Learning*. De Henseler Books Publishers.

“ท้องถิ่นพัฒนาอย่างยั่งยืน
ด้วยครูดีและมีคุณภาพ”

ที่อยู่วารสาร : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
เลขที่ 1 หมู่ 4 ตำบลท่าจี้ อำเภอมือง จังหวัดนครราชสีมา 30280
Tel: 075-845-510 ต่อ 3702, Fax: 075-392-239
E-mail: journals_edu@nstru.ac.th
พิมพ์ที่ : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา